



Mag. SE Dr.

P

[Faint handwritten text from another page]

[illegible]58860
III

10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 8

123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634

See 14 *Stamps* n^o 16 1887. I. 42.

POKUTÁ
SWIETĘY *Teolog*
MARYIMAGDALENY
KAZANIAMI

Przez całą Icy Święta oktawę,
Od X. STEFANA PONINSKIEGO
Societatis JESU.

WYŚŁAWIONA

Ex Libris Bibliothecae Rectoris Universitatis Varsaviensis.

W POZNANIU,
W Drukarni Collegium Societatis
JESU.
Roku Pańskiego 1723.

Feol. prol. 7735, br.

IEdli kiedy tedy na zwołania tbrazniejszyze Świe-
to-Jankie Sady czyli coroczne Wielkopolskie
prezenty, 4 oraz na własną dziesięćlęza urocz-
ność wielką miejską tego Gospodyni Mąda-
łania Świeta, ołobynim się miała ułroć spo-
bom, w drodze się blawiy i kleynoty przybrać, w modzie
wynylny ślanc, włoł utręto, głowę ućzbic: Aż ano
widzeć postręku krom adnych blawioł, wykwinot, śro-
in, z relczostrzhanym włołami do nog JEZUSOWYCH
przypada, nimi też nogi miało towałi oćera: *Capitis ca-
pitia sui tergebat.* Iżeli kiedy tedy pod ten czas miała twarz
twaic iak nayforemniey wybielic, w drogich wodkać i li-
A kw-2

kworach wypłokać, wymálować, wymuskać: aż ona iá łzami pokutnymi obléwa, z tych że łamych łez JEZUSOWI gotuje kąpiel. Ale co mówię że JEZUSOWI? i ówżem ci to sobie haybardziej. Gdy albowiem Pańskie obmyła nogi, tym łamym sobie nayformniejszyá spráwiła łaznia, po której tak wysłódiła; że ieżeli przed pokuta Magdalena tak náder piękna i dorodna była; że iáż uroda y pięknośćá wśyłklich na się wábiła oczy; tedy dopieroż po tey łazni piękniejszyá dáleko; tak dálece że iá samże Chrystus w dziśięlzey Ewangelii nietylko Farizeuszowi, ále też i całemu na widok prezentaie światu: *Vides hanc mulierem?* Co gdy tak iest; więcze i iá toż samo przed się na ten czas biorę: to iest żebym wam Magdalene dáleko po pokucie niż przed pokuta piękniejszyá modniejszyá przed oczy wysłáwił: á zgola po proślu pokázal: iak dziwnie piękna Magdalene uczyniła pokuta, iak iá całemu na widok wysłáwiła światu. Ad M.D.Gl.

Iako plec biáta, o piękność, o urodę sioi, á kto niewidzi? ztad polspolicie damy iak wiele dla urody czytnia; iákich zżywaia sposobow, wyśłtow? żeby icy nabyć, albo żeby iá przynajmniey záchowac; tak dálece że tam iedna i w ukropie przewarzyć się dála żeby tylko była w stracona odmłodziá wrodę i gładkość. Á Sławna Sabina Poppea gdy się raz w zwierciadle obaczywly, zmarzczek na twarzy postrzegła; Sáma sobie smierci dobrowolnie zádáła wolac iáczey umrzec; á niżeli mney dorodna zostáwac. Coż rozumiecie coby była ta dáma dála gdyby tylko cery podstarzáley pozbyła, która nie zláwiała i życia.

Lecz iákimby to, żeby przyć do tego, skutecznie dokazać sposobem? O tom wspomniá; że nie co inszego Magdalene tylko pokuta náder piękna i dorodna nápodziw całemu wysłáwiła światu.

Lecz kto z nowu widziá: żeby pokuta piękności i urody przymnázac miała? Wzdyć to łamey pokuty gdyby iá málowac przyfizo; iak okropna postać i twarz, ciáto wśyisko wysłchle zczemiale, oczy w głowę západle, na pul wypikáne, zapuśczone włosy, miáste miękkey odzieży przykra rogoza álbo włosienica, na szynpowroz, w iedney ręce Krucifix, w drugiej rózne instruménta umartwienia, dyscypliny &c. Nuż przypatrzyć by się owym sławnym niegdy Damom á potem wielkim pokutnicom Pelagiom, Egypcyakom, Thaidom: iákoć mi ié wysłrychnęła pokuta? Á do

pieroz

pieroz nászę dziśięlzyá Magdalene! Stawie iá sobie w owey Maffiliskiey iákinipřed Krucifixem na iáskle obśádzonym kłeczácá. Nie obaczycie tam owey słiczeny Cery, rózanego rumienia, welóego oka, biáłego nad inieć ciásta; lecz wysłchla wywiáda zczemiała wśyiska, ledwie do człowieka podobna. Oczy i twarz we łzách, ciáto we Kwi, włos álbo głowy aż do nog. Coż mi to za piękność? co za uroda?

Wizak że prószę nie tak mi iá piáść, iáko iá widzié: á zgola się icy dołkonáley przypátrzyć.

Niewiem czy to, nie oney Symbolum ówa u Palmisty Páńského gołebica; o której iákoży in Enigmatie Psalmó 67. *Si dormitu inter medios cleror, penne columbe deargentate, postetora dorsi ejus in pallore auri.* Coż to prószę za gołembica z potrzebnyimi piórkami z pozłocistym ogonem? á ielczyce, co się to iad to gózié *inter medios cleror* przelátywac zwykła, gózié indziey nie w swoim gołebieniu nocowac; ód łwego się łameć Bóg wie gózié blakac. Prawdá że też ówa gołebica Noego wylátywála z korábiu; ále się do domu przed nocá wládzá *Venis ad vesperam.* Iezeli we dnie niebezpieczno gołebicy łamopas látać; dopieroż w nocy gózié indziey się krom gniazda włásnego bawic; á ielczyce w takowych piórkach i łtroiu? *Auri sacra fames quid non mortalia cogens pellora?* Zwalczáca przy powabney urodzie. Jenoc to obłubienica płaszcz proly miála; á bez niego się na zálutrz do domu wrocic muszá: *Invenerunt me vigiles Civitatis, invenerunt pallium meum.* Snac to na ten czas w domu łamego gołabka nie bylo; iánc sobie gózié był dáleko odleciá; więc że záraz moia gołebica álbo ktos do gołebicy pogody zázył. Czyli też po swoim owdowiálo gołabku? Wicé że tym bezpiecznieyze z kim innym konwersacye: á ówo się nie záwze i od poświęconych poświęci *inter medios cleror.* Acz mi się i to do niey potrzebzié i pozłota niezda *Penne columbe deargentate.* Chyba że to urody złotem, pieniaźmi, álbo póslętem nie nowina wetowac: *Es genus Et formam Regina pecunie donat.* Ze ówych niewipomnie; u których to wśyiska záłota z póslę z wypráwy nie z cooty, *virtutis munera pro virtutibus.* Lubó to gorzka: gózié i cudo urody; i es do fortuny; i to do pocziwóci; obczyziów i cnoty? Sáma tylko pozłota i powierzechny pozor: *Penne columbe deargentate.* Co mówię i ó innych z złotymi, z łrebnymi gołebicách piórkami?

Nie-

Kochajus.

Spad Barte-
ni in Geogr.

Nierozumieyście głupie samieciki, gdy wam się owo kompletentui, klániaia, że to fczczerey i słateczney żadek przyjaźni: O pierze to tu nie o mięso stoia. Poki na was sława tych piorek będzie, poty was też głaskać, elymować, cśtować będa. Iak znicz was okubia, iak ich nieślanie, nad trzy grosze niewięcey u swoich łamcow wżycć będziecie. Toż mowić i o urodzie powierzhney. Iakoż na tey się po złocie częślo affekty funduis: *Facies non uxor amatur*. A gdy ta iako *bonum fragile* ginie. Oraz i złoty affekt przemia i gaine: *Cum forma dilapsus amor*. Lecz zkad prozć Dawidowey gołębicy na złote na srebrne piorka na stroy tak drogi stało? *Penne columba deargentate*. Wiem iż że iako inne *volatilia celi*, neque ferunt, neque metunt, non laborant, neque nent, tak pewnie i ta gołębica na ten stroy nierobiła: chyba że to za niecnotliwie noclegi nagroda *merces iniquitatis*. I zaiste kto nie robi, nie wieie, nie zbiera i przecie się stroi, trudno o nim inaczej rozumieć. Czyli też tym łamym ta gołębica swoje sobie ofsebrzyła albo drożey nad srebro ozdobiła skrzydła; gdy nimi przed niecnotliwa uleciała napascić? w ten czas tak znamienitey nabyła pozloty, gdy tyi niecnotie podala *posteriora ejus in pallore auri*. Prawda jednak i to że nie tylko o takowe gołębice, ale i o gołabkow takowych na świecie nie trudno: co się to od złota, od srebra błyszcza, błyszcza się na nich festy, wzbach stoly, argenterie. Zkad że to wżysłko, zkad ta apparencya *Penne deargentate*? Snać się przy Kancellaryach, sadach, Trybunatach, dworach nie tak w wodzie albo inkauście, iako w złotym Herimalpie i Piskolu w rzęśliwych korupcyach mączało piorko. Alz i na grzbiecie łamy, altembasy, złotogłowy, aż i srebra dostatkami wżędzie. Lecz coś potym wżysłkim palżynie? co po srebrnych, po złotych piorkach? gdzie nimi zaleci! złoto cięży, srebro ma swoje waga. Co mowię? wżycć to nikt przedzy do honorow, Wakansow, preminencyi, respektow pańskich nie wzleci nad tego, kto się złotymi piorkami unosi: *Omnia nummus emat*. Cudowna to przeciez moda: gdzie to na grzbiecie, na pierśsiach, na skrzydłach, ba śnac i na głowie srebrną na ogonie złoto *posteriora in pallore auri*, droższy iedyn u gołębicy ogon niżeli stroi wżysłtek. Czyli to w pierwszym u nicy respektie cnota, poczciwość, bielży nad srebro pańskich *candor*, a złoto po wżysłkim, *posteriora in pallore auri*. Być to może:

dał

dał by to Bog! Czyli też polpolicie z srebrem na przod, a z złotem każdy się na koniec chowa na ostatnia olczada potrzeby. A zgola śnac to iedna z owych: co wżysłka u nich substancya i fortuna na grzbiecie nā iźacie. Czegoż tu iednak błedniecie to złoto? *In pallore auri*? Snać dla tey polpozycyi, że ie na iednym złożono ogonie, a srebru prym dano. Boliz to polpozycyia; kiedy owo prośly kontrzył na oku, na czele, na pierśsiach, a złoto na ogon idzie. Aez trudno i krom tego nieblednieć złotu: zwłazcza gdy się w owe ręce dostanie, w które by się i nymoićyly czerwoncy złoty dostał, zraz z nim iak do Mamertyńskicy za dziesiacia zamkami więzy, zraz *ad perpetuos carceres*, na wieczne więzienie, zeby świata niewidział. Służny tedy p. llor. Diogenes zaś powiedział: *Pallere aurum, quod habeat multas insidiores*: Dla tego błedniecie złoto, że ma siła na się napasci, załadzek. Niech iednak i ten gołabek ma iak naywiecey złota, srebra, niech ma z gębe wżysłkiego, niech będzie nayzdrowizy: przecieja gołabkiem, przecieja on polseknie śleka, iakoby nie miał, iakby mu się krzywda naywiększa działa. Zwłazcza kiedy owo dlugi, czyniż Kocielne płacić potrzeba. Wżak gołabki ślekać w mieniu naylepszym zwykły. Wżakże czego ia się za gołębica tak dlugo po powietrzu unosi; a do tego się w którym tak drogich nabyła piorek, gniazdeczka niamam! Słowa tedy pomienione u Genebrada Loryna i innych czytaia: *Si dormias inter medios terminos, sicut penne* &c. Jezeli będziecie spoczywać wżród dwu terminow, będziecie iako gołębica z srebrnymi złotymi piory. Coz to za terminy? Oto na przod tak ia sobie myśle, że to iako grzeźnik rezoluiuac się na grzech, *versatur inter duos terminos*, między dwiema się terminami sławia, *inter terminum a quo, & terminum ad quem*, między terminem od ktorego odchodzi, i terminem do ktorego się udae i przenosi. Pierwszy termin, *terminus a quo*: sam Bog ktorego człowiek przez grzech opuszcza: Termin drugi, *terminus ad quem*: stworzenie, świat, doczesna roskot. Wżak to u Theologow między innymi grzechu definicia: *Est aversio a DEO, & conversio ad creaturam*, iest odwrocenie się od Boga, a obrocenie się do stworzenia. Tak też podobnie prawa pokutnik między dwiema nieiako terminami zolstaie, to iest między grzechem i stworzeniem, a między Bogiem; do iednego się przenozac,

B

to

to jest od stworzenia i grzechu, a do drugiego się wrócić, to jest do Boga. Oroz znowu iako pierwsze terminy i przenośiny dawnie go szpetnym, sprośnym i obrzydliwym przed całym niebem, tak drugie pięknym na podziw w oczach nieba całego czynia. Wedle zaś tłumaczów myśla tego rozumie się tu dwoiakie morze: *Mare Mediterraneum* i *Mare Galileæ*. A to samo nie czego innego Symbolum tylko prawę za grzechy pokuty, wedle owego: *O quam magna est fides mare contrito tua!* O iak wielka iako morze skrucha twoja! Lecz czyż to w tym wylskim obraz? czyż to właśnie z morzem symbolizująca pokuta? Jeżeli nie twoja Magdaleno: tyś się to naprzód na bezrozumne od Boga przez grzech do rokoszy rezolwowała przenośiny; a zatymes się wszelkiey nabiwała, na ciełe i duszy sprośności i siomety: lecz gdyś się znowu do BOGA na odwrót udsła, tymes słicniejza przed Boską stąnęła zrzenia. Tys się to nader w tym morzu pokutnym zanurzyła głęboko, a także z niego iako nayslicniejza gołębica w nim się opłokawszy, aż ku samemu wyleciła niebu. Bayka to że się tam w pewnych wodach wszystko odmienia w złoto: To pewnieyła że tys z pokutnego morza złotych prawdziwie piorek, to jest złotey Serafickiey nabyła ku Chrystusowi miłości. Coć samże Chrystus wyraznie przyznał, gdy o tobie w Ewangeli ogłosił: *Quia dilexisti matrem*, żeś go ukochała wielce. Prawda że pierwsze twoje życia początki, światowa była sprośnymi kupidami tądami tak zelspecila i przemiła rokosz, że mogło się to o tobie powiedzieć, co owey u Poety Jo nazwany, która obczywyły w wodzie niezwykła swoje postać, tak się uleka, że przed sobą sama uciekać począła: *Pertimuit seseque exterrita fugit*. Wszakże *posterora in pallore auri* łowicieś to ołobna w dalszym życiu ku Chrystusowi nagodziła miłością i szczęśliwa na lepsze odmianna. Ale czyż przy złocie zeszłoć na srebrnych piórach, to jest na odzyskany przez pokutę życia niewinnego kandydore *puritate consensiente*? ktorzymes fame nówet nanyiewicznie zwyciężyła Panny: *illa in Evangelii meretrix, virginem quoque ipsa honestate superavit*, mow Chryzolog. Jeżeli E. ster to rzodził w rzekę i potym w nim zamieniło się słońce: *Parvus fons, qui crevit in fluvium, Et in lucem solemque conversus est*. Czyżli i pokuta twoja Magdaleno nie z jednym rzodziem albo rzeką lecz z całym symbolizująca

mu.

morzem niezłasiła podobnie, a tak cie pięknęty nad same osia iedła Planety. Niechby się tam u Poetow po zachodzie w głębokim morzu kapłało słońce, żeby tym piękniey i jaśniey na zwykły wlehdziło Horizont: To pewnieyła, żeś się ty tak dobrze w pokutnym wykapała morzu, i żeby i wschodzące na świat w piękności niewyrownalo słońce: *Vix illam subito possit cognoscere, tanto sanctior, Et tanto, quam modo major erat*. Zwiastcza że i naturalistowie twierdza iż te dzieci w bieleze nad inne zwykły wyrzłać twarzy, które częściej płakały i iakoby płakały się we łzach

Orid. l. 1. y.
Ref.

Slytę że tam gdzieś Cant: swoje oblubieniec oblubieniec iako Lilia ołada między cierniem: *Sicut Lilium inter spinas, sic amica mea*. Lecz kroz widział tak się ostro cierniło na pierwszych śnać przyjaźni początkach, *cum amica* z dożywotnim przyjaźniem obchodzić? Czytałem że Molkiwkie żony zwykły się na mężow skrzyż że ich niekochaja gdy ich nie biia: O też to śnać gorzka niż Molkiwka miłość gdzie takowe, to jest cierniste oblubienice od oblubienca potyka poześne. Ać nad to niewyuczayney to iak kasygi małżeńskiey modelusz. Wiem że tam jeden własna żonę bednarika oblawiły smola i w pierzu uwlaświły, po piorku z niej gwałtem a zbolem wyrwał. Drugiż żony to namrowiłku, to na rozpálnym rzazewiu, to gdzie indziej sadzili. Trzeciż żimie w przerebli nurzali. A niedawno pod Białocerkwia jeden Kozak na łażaku u ślupa żonę uwiązawszy Kasydę ia Tatarskiey zolałwił: że niewspomnie iak skawilzego owego który iakoby niedokołsana kołysać w kołebce usławicznie kazał. Wiem naosłatek iako nie nowina złym meżom żony kanczukimi, palcatami, obuchami okładać. Tegom jednak ief cze śnać nieszyfał, żeby który małżonek swojei łeymość miał cierniem chłostać albo między ciernie sadzać: *Sicut Lilium inter spinas, sic amica mea*, a niezałby gdyby to było żła, iako pokrzywka, iak olet; ale to to iako Lilia *sicut Lilium*. Chyba że to tu iako Lili ciernie tak symbolizuiący w liłiami Damom i nacyczsze *adversitates* i kompunkty nieszkodza. Iakoż słuchaycie na przod, co sam Chrystus o tey śnać między cierniem oładzonem Lili ogłosił: *Ned gloria in omni gloria sicut unum ex vrbis*. A Święty Ambroży piorem Doktorskim podpisał: *Rex sapientissimus atque opulentissimus inferior iudicator, quam floribus pulcherrimo*. Zkadze iey takowa ozdoba

i pig.

Orid.

człowieka sławia: *Sicut lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, i tam go o niezwydlym nigdy allekurcie kwieciu i piękności. Folium ejus non defluet.* I zaprawdę przy innych i naydroższych likworach wiedniecie uroda, wiedniecie poczciwość i cnota. Tu przy tych pokutnych potokach niezwydła piękność: ktorey ani czas nie zgryzie, ani lodowate Aquilony nie zwarza. I takowey właśnie zrad Magdalena nabyła piękności, to jest piękności trwałey, piękności stateczney, piękności bez żadnego dawney szpetności grzechowey *vestigium*, śladu i znaku. Tak iako o Naamanie przez Elizeusza od trądu uzdrowionym Pismo: *Restituta est caro ejus, sicut caro pueri parvuli & mundatus est.* Tak prawi był oczyszczony na ciecie, iakoby się pod ten czas dziecięciem urodził na świat bez żadnego dawney słabości znaku *sine ruga*: gdzie uwbiżyć prozę że się tu Prorok Naamowi dla nabycia pomienioney urody i piękności w rzecę obmyć Jordanowey kazał: *Lavare sepius in Jordane.* Czemu nie w łaźni, nie w naczyniu iakim? Oto śnac gdy się kto w iakim naczyniu myje i płocze, tam i po płokaniu zostają się brudy, i na wodzie się wydaie. Na rzecę przeciwnie nie nie znać, wszystko z woda uchodzi i upływa. A iakac śnac rzeka pokuta święta, od ktorey tak odmłodniała na ciecie i duszy, tak się wykapała Magdalena Święta: że i znaku słabości i brudu grzechowego znać na niej nie było, iakoby wszelka przyłada i szpetność upłynęła z woda. Jeżeli tam gdzieś w ściecy ma być zrzodło, z ktorego ktokolwiek się napije, pozbywszy słabości młodości nabywa. Toć to daleko pewnie o pokucie świętey, że od niej w powierzchowny i wewnętrzny tak odmłodniała Magdalena urodzie, że *restituta est caro ejus sicut caro pueri parvuli.*

Lecz jeżeli na ziemi tak piękna Magdalena. Coż do piero w niebie? Widział tam Jan S. iakas Matronę dziwna: *Apparuit signum magnum in Celo: Mulier amicta sole, luna sub pedibus ejus, corona stellarum in capite.* Pokazał się znak wielki na niebie: Niewiasta odziana słońcem, księżyc pod nogami iey, korona z gwiazd na głowie. Widział oraz piekielnego na nią następujacego smoka. *Draco stetit ante mulierem.* Coż to za Matrona taka! I, bym rzekł że to własny duży pokutney obraz: ktora to? po otrzymaney nad smokiem piekielnym i nad samym piekłem wiktoryi, po księżycu, to jest po grzechu, po światowey marności odważnie

depee. Lecz czemu prozę Jan Święty opisałwszy tey Damy odzicza, nogi, głowę, twarzy nie opisał? Jeżeli by tey dayrzeć dla słońca nie mógł, wszak na samo słońce otłom okiem patrzył: *Mulier amicta sole?* Chyba że to była tak śliczna twarz, że iey było i opisać trudno, tak iasna, że nad słońce iainieysz, że i oko orle patrzyć na nie niemogło. A to śnac i twarz twoja Magdalena. Tyś to smoka zwyciężywszy piekielnego, światowa rokosza i sam świat iako księżyc odmienny zdeptawszy, iakas zaiasniła pięknie, żeś się wszod Obywatelom niebieskich wtęczy niż w soneczney dopieroż w księżycowey pokazała cerze: *Pluquam inter ignes luna minorer.* Apparuit signum magnum in Celo. O tobie tu Kościół Święty: *Amicta drachma regio recondita est in arario, & gemma detergo luto, nitore vincit sidera.* Pierziasz w smieciach znaleziony w skarbcu niebieskim złożony, perła z błota wyniesiona w equal z niebem wysławiona: Gdy Phaon nieiaki Wenere Boginia (iako Elianus lib. 12. pisze) życzała sobie pewna rzekę przebyć, ochotnie do swey łodki przyiał i przewioził, niewiedząc coby za Dama była: ona mu w na grodzie z pewna matcia, albo olekiem siolek ślabastrowy dała, z ktorego się namaściwszy naypięknieylzym się że wzyiskich pokazał ludzi. A lubo to bayka: to iednak gruntowna prawda, że Magdalena nie z upominku iakiey Wenery Bogini sprosney rokoszy, ale rżeczy za sprawą prawcy za grzechy pokuty i że iako drogiego olejku wylanych tak śliczna w oczach całego świata nieba, że z samymi się prawie Aniolami zrowniła. Jeżeli tam gdzieś prosta mrowka albo iaszczurka burzlytnem oblina do tey śmy przyzła: że same naydroższe celowsta kleynoty i perły. Zkad owo u Poety danc iey Epitaphium: *Ne tibi regali placeas Cleopatra sepulchro, Vipera si tumulo nobiliore jacet.* Iakaz slyma w niebie nad perlowe dusze, Magdaleny drogim też pokutnych oblincy burzlytnem. Jeżeli się tam gdzieś nieiakiy Matki oplakujący w niewola zabránego Syna, iży w perły zmiemniły, ktoremi go z teyże wykupila niewoli: Iakaz z też pokutnych w niebie tey Magdaleny ozdoba? *Quidnam dic oro illis oculis Magdalene formosius perpetuo lacrymarum imbre, quasi margaritarum decore ornatis?* A co prawi ślicznieylzszego nad żadną iżami pokutnymi, a iakoby drogimi perłami ozdobione Magdaleny oczy? mowi S. Chryzostom homil. 30. in Gen: A S. Gertruda też S. Magdalene w iey

Świec.

Święto widziała w dziwnie piękney i kosztowney złotymi kwiatami oraz i perłami drogiemi ośpiany szacie: gdzie zrozumiała, że przez też perły znaczyły się grzechy Magdaleny, które przez prawa obmyła pokutę.

Kontynua

A tu już weźmy sobie na uwagę. Naprzód co nas przed Bogiem szpetnymi i obrzydliwymi, a potem co pięknymi powabnymi i miłymi czyni?

Co do pierwszego? Nie wątpić że i największe lub z natury, lub z przypadku pochodzące niedołężności, nieurody, skazy, szwanki bynajmniej nas przed Bogiem i niebem niehydza szpetnymi nie czynia, byle na duszy na sumnieniu żadney szpetności niebyło. Grzech i iakżkolwiek na duszy i dziele grzechowa nieczyistość i zmaza, ta nas jedynie przed Bogiem hydzy i szpeci: a tak szpeci, że równey w świecie szpetności niemal: tak szpeci że nas z najszpetniejszym stworzeniem i z łamym czartowstwem równa. Wszak Święta Katarzyna Senenka grzesznika wcielonym nazywa diabłem: tak szpeci że gdyby człowiek grzeszny siebie iakim jest w oczach Boskich uznał, stałby się sobą zbrzydził. Niech będzie nie wiem iaka na dziele uroda i gładkość, niech przyłapią do niej wszelkie w odzieżach i strojach ozdoby i piękności: jeżeli się grzech na duszy znajduie, nad najsmodliwsze kłótki i ściery przed Boskim obliczem obrzydliwsza się staie. Ey coż ci po doczesney znikomey urodzie, co po wymysłnych pięknościach? jeżeli się po śmierci w proch i zgniliznę rozsyplisz i roksianisz, w ropę rozleiesz, w plugawę robactwo i żaby rozmnożysz, w sprosnego kopcucha, w piękelną larwę, w żarżysły wagieli na wicki zamienisz.

Przeciwnie coż nas przed tą Boską ztrzenicą pięknymi udatnymi sławia? Coż by innego? jeżeli naprzód nie pierwiza na Chrście Świętym zabrana niewinność. O piękności niewinney duze! A która by piękność w całym z toba zrownała świecie? któryby cię Malarzki i nawytworniejszy odmalował i doskonale wyraził pędzel? Chyba by same z toba Anielskie iść mogły w paragon urodę. O koby się znał na tobie, wszystkie by mu światowe w porównaniu z toba obrzydły piękności! O koby cię sobie szcować umiał i zanie by sobie wszelkie całego świata pożytał kleynoty i skarby: *Omnia ponderatio non est digna continentis animae*. Ach! ślepe i nierozumne ludzkie serca! które się znać na toj tak pięknocy

kney i drogiej nieumiecieć przele, dla tego ia tak często ach wstyd wymowie dla czego, tracićie marnie.

Coż jednak drugiego co nam i po stracie przez grzech także pierwizy na Chrście Świętym świętej niewinności dużna przywrócić piękność? Oto nie innego, tylko prawa za grzechy pokuta; która się też Chrstem drugim zowie. Tac to sprosnych Bogu i całemu niebu obrzydłych kopcuchow w Aniołow przemienia, ta nas z Synow gniewu, z niewolników czartowkich, Synami dziedzicami nieba czyni, z przegonych i smrodliwych na duszy trupow, na wieczny żywota i odrądza żywot. W bogate łaski i darow Boskich przybiera kleynoty i odzienia, na widok całego nieba: Tak iako marnotrawnego przybrała Syna: o którym własny jego Ociec: *Cito proferte stolam primam Et induite illum, Et dате annulum in manu eius, Ecce*. Co przedzy przynocie przednia szatę i obleczie go, a dacie pierścien na rekę jego. Ach szłony ktokolwiek w grzechowey się sprosności widząc, do tej się łazi tak przedziwney, tak skuteczney na wszelkich obmycie i zgładzenie szpetności niema. Zeby się plec biła z niedorodney, z szpetney, niedołężney, dołączną, dorodną, piękną i gładką ślata, co bydała za to? Ach nie trzeba nic dać, nie trzeba żadnych kosztow żyć, nie trzeba żadnych podejmow trudności, prac, i tortur, żebyś był albo była na duszy piękna: dosyć z Magdalena grzech sobie obrzydzić, do nog Ukryżowanego JEZUSA upadć, łzami je pokutnymi oblać, serdecznie w nim się zakochać. A jużes się Aniołem stał, ślata, jużes dokazał i dokazał wszystkich? *Remittantur tibi peccata tua. Vade in pace.*



KAZANIE

Na Święto S. M. MAGDALENY.

WTORE.

Dilexit multum.

Ukochąła wielce.

Osoba w Magdalenie Świętej Metamorphosis, odmiana : to jest iako ładziakie swiatowe miłości zamienila w chwalebne, w Święte.



Zkad się w Magdalenie tak wielkie i tak nagle ku JEZUSOWI zawzięły affekty? Wzdyć to Magdalena wzięła w zamiłowaniu świata, ciała, w zakochaniu się w proznościach światowych, wżyska w komplementach affektach Bog wieku komu ładziakich. A tu icy Chrystus rzetelnie przyznawa : żeiego zamiłowała jedynie, a zamiłowała niepoprośtu, nie iżkolwiek, ale multum, wielce : *Dilexit multum*. Przez ślad to lat inni usiłowali pracowali na to ; żeby się byli na osobna ku Bogu, ku Chrystusowi zdobyli miłość. A tu Magdalena za jednym do nog JEZUSOWYCH upadnięciem, z oczu też wytoczeniem pokutnych, tychże nog łzami obmyciem, otarciem włosami, drogiego na nie wylaniem oleiku ; tak znamiętanie dostąpiła korzyści i szczęścia. Ludovikus Gonzaga Xiazę Mántuańskie ślasy krzyżatłowej przypisał kazał : *Ex glacie tandem Crystallus evasi*.

Znam się zem przedtem prostym lodem była :
 luzem się iednak w krzyżatł, zamienila.

A że to nie razem się nie nagle iko i w innych winerach, ale za nie małym czasu przeciagiem dżalo i dziecie : toć daleko większa w Magdalenie ; że icy to tak szczęśliwey, tak prędko za iednym razem odmiany przyszło. Tak iako ktos za iednym stońca ku pochmuym oblokowi obroceniem się i iako-

i iakoby spozryzieniem rozzający się, i roziańniący przypisał Tęczy : *Quia resurrexit*.

A co by kto na to rzekł? gdyby nagle łód w ogień, robaką w droga perłę, gnoy w złoto, prośły głaz w dyament, pokrzywę w lilie, ładowita po ziemi się czolgiąca gądzinę w gwiazdę zamięniona widział? A tać więc i owżem znaczniejszy daleko w Magdalenie metamorphosis odmiana, na ktorej się funduiał, podobnie się z Poeta odzywam : *In nova fert animus, mutatas dicere formas Corpora* ; a w tym samym osobna teży Magdaleny zakładam pochwałę : że ładziakie miłości zamienila w chwalebne w święte ; a tak niezwykła, niewidana w sobie zrzenicy świata i niebā wyślawila metamorphosim. Ad M. D. GL.

Piękna to i chwalebna być dobrym zawżę, w dobroci enocie nie mienie się nigdy : iaki był Job o którym sam Pan BOG w Piśmie do szatana : *Numquid considerasti servum meum Job, quod non sit ei similia in terra, vir simplex & rectus, ac timens DEUM, & recedens a malo, & adhuc retinens innocentiam*. Iżlis piawi uważał sługę mego Joba : iako mema podobnego sobie na ziemi, i człowiek z niego szczerości i prostoty osobney, człowiek boiały się Boga, a chroniały się złego : a co większa że w swojej niewinności, i enocie do tad trwający ślacznie. Taki był ow Cato o którym Seneca : *Nemo mutatum Catonem toties mutata Republica vidit, eundem se in omni statu praesinit, semper idem existit*.

To iednak śnac trudniejszy, z złego w dobrego się zamienić, że ładziakie obyezaie zamienić w chwalebne, w dobre : tak dalece że Pismo za iedno to ma, iko gdyby czaruy murzyn w białego się Europeczyka zamienil : *Numquid Eschior potest mutare pellem suam*? zrad o Welpazynie Cesarza za osobna to raritatem Historyk kładzie : że się na Państwie z niegdy złego w dobrego zamienil : *Solus in melius mutavit*.

A toć więc w wielkiej dżisiefczy pokutnicy Magdalenie widzieć i chwalić. Łalki to Boskie nad nią osobne dzieło i skutek : że będąc kiedys niedobra, grzelzna, zamienila się w święta. Zły, naganne, ładziakie, światowe obyezaie, postępkę miłości, zamienila w chwalebne w Święte Boga i nieba godne. *Sicut tenebra a ejus, ita & lumen ejus*.

Lecz iakimże to śamio uczynila Trybem? Oto wiado-

Tachui.

ma iako ona wszystka zadowolila się była w świecie, w doczesności, próżności, rozkoszy, w sobie i dziele własnym: i tak zadowolila, że do tego jedynie wszystko obrodila affekt: cokolwiek in *bonis corporis, animi, fortunae*, w dobrach ciała, doświadczenia, fortuny miała, wszystko ordynowała na to, słuowała do zadowolienia, do przyług, do upodobania światu, do ukontentowania, wygodę własnego ciała. W tym ledwie tylko Łaska Boska, iey ferca dotknęła: aż patrzeć, iako w niej odmiła? Co przedtym świat, doczesność, próżność, rozkosz, siebie samę kochała bez miary: i kochała z speza wotrzątnięcia i powierzchynych dobr i fortun, kochała całym sercem i affektem, przychyla przyługa i siła, cała prawię soba: To wnetże wszystko do zadowolowania samego obrodila JEZUSA: A w tym samym kunście całemu osobny pokazała światu i niebu.

Joan: 2. mowi Jan Święty o Chryście: *Hoc fecit initium signorum IESUS in Cana Galilee, et manifestavit gloriam suam*: Ten uczynił początek cudow swoich JEZUS w Kanie Galilejskiej, i ukazał chwale swoje. W czym że to takim? oto w przemienieniu wody na wino. Gdzie gładna rzecz uwagi: że nie od kad inąd Chrystus cuda swoje czynić zaczął; nie od uzdrawiania chorych, wkrzeszania umarłych, wyrzucenia czarstw: nawet nie a *creatione de novo*, *produzione de novo*, od stworzenia, wyławiania z niczego wina: wszak to mogli łatwo uczynić; ale od zamiany wody w wino. Nadto nie przez co innego, nie w czym innym tylko w tym że samym chciał chwale swoje pokazać: *manifestavit gloriam suam*. Czego samego nie bádaić się na ten czas o przyczynę i sekret: dotędy nie na tymże samym, Panegryk wielki Chrystusowy miłośnicy Magdaleny Świętej fundować: że i ona nie w czym innym *manifestavit gloriam suam*, swoje osobna pokazała złość i chwałę, tylko w podobnej przemianie: to iest w przemianie ładańskich, światowych, cielesnych miłości, w miłości chwalebne, dobre i święte. A co innego prozę miłości ładańskie, tylko iako woda, to iest upływające niesłateczne. Iako woda w której nieostrożni Inamoraci, iako Lekkomyslni Ikarówie unoszący się na wolkowych, znikomych affektow, od miłosnego upśłu topniczących piorkach mizęć tona. Iako woda wedle Arystotelesa spólnym z innymi elementami trybem *non nutrit*, żadnego nutrimentu, żadnego lub człowiekowi, lub innym

innym zwierzętom nie udziela zasilenia. Tak i światowe zwłaszcza niecznotliwe, nikogo nie zasila, nie utucza miłości i affekty, nikt od nich nie utyle i owšem schudnie. Iako woda: iako albowiem ona hipokryzyi, obludy symbolom, brzegi iakoby miłością liżać, i w tym podrywać szkodliwicy: Tak światowe miłości podobnie zdradliwie. Iako woda: iako albowiem ona gdzie wylecie, sprosne po sobie zostawiać kły i błoto; tak i miłości grzechowe. Iako woda: Bo iako ona ładaczym się pomiełza, poburzy, pomęci, tak i affekty doczesne. Iako woda: Bo iako w wodzie gdy się przegladasz, opak się ukazuje: Wszystko, nogami, korzeniem ku gorze, i głowa, wierzchołkiem nadół, wyżej ziemia, niebo iakoby gdzieś w głębi, daleko niżej: Tak i w grzechowych miłościach opak się dzieje: Świat, ziemia, ciało, rozkosz, doczesność w gornej wylokicy slymie, Bog, Łaska Boska, Niebo, zbawienie w posłpozycy i mizinie ostatniej. Iako woda: Wszak o zlosliwym Inamoracie Rubenie samże iego Ociec Jakob: *Effusus es sicut aqua*, wylałeś się iako woda. A Dawid o skoltzowaniu, od siebie cielesnej rozkoszy: *Intraverunt aquae usque ad animam meam*, weszły wpływały wody aż do duszy moiej. Przeciwnie: co innego miłości pobożne, miłości święte, tylko iak wyborne wino Boskie zasilające, i kontentujące ferce. A w tód wino, pomienione Magdalena zamieniła wody. A tak zamieniła że więcej merownie zikochała JEZUSA niżeli kiedy świat, rozkosz, albo cokolwiek takiego kochał krom Boga mogła. Podobnie sobie nie co polepując w tej mierze: Iako kiedy Święty Remigiusz Kłodowusza Krola chrzcić miał: z iedney strony Baptisterium wystawił, Krucyfik, i inne Matki Bożey, i Świętych Bożych Obrazy, roz i Kościelne rozmaite naczynia; po drugiey stronie, balwany i inne Pogańskie fupertlicy znaki, te słowa do niego mówiąc: *Incende quod adorasti, adora quod incendisti*. Rzucay to w ogień cos przedtym czcił i szanował, to zas adoruy czcił i szanuy, cos poślponował, coś w ogień wrzucal. Otoż gdy i Magdalena na tę Świętą gorowała się, i zabięła Metamorphosim, stągnęła iey z iedney strony woczach owe dawne przyziśni, owe ponęty i objęła iako *balwanki* ikie, w których korzystała, które estmowała, kochała zbytnie: po drugiey stanał Chrystus Zbawiciel tak na grzesznikow łaskawy, słoność niebo, wieczność: A tu sama do siebie Magdalena: Ey przez co

in vita s.
Remig:

się przedtymi estymowało kochało, przez z oczu z pamięci i serca. Iuż te estymacje, kochania w inne zamienić, iuż ie do kogo innego obrocić, iuż kogo innego odtąd, co się go przedtym affrontowało tak długo, to ieli iedynego nad wszystko estymować i kochać IEZUSA. Iakoby to właśnie do Magdaleny Święty Apollot fwoie ordynował słowa: *Si aut exhibuisti membra vestra servire immunditie et iniquitati ad inquinatem, ita nunc exhibete membra vestra servire iustitie in sanctificationem*. Iakosćie przed tym ciałem wależym służył nieprawości na zgubę; tak teraz tymże ciałem służyć sprawniłości i cności na poświęcenie i zbawienie.

Ala pátzcie ieno w czym to ona daley takowa pokázala Świátowych miłości zamiánę? W pieśniach Salomonowych głosi Salomon: *Fortis ut mors dilectio*, potężna iako śmierć miłość. A wczym to proźe ta miłość symbolizuje z swiętścią? niewątpić że nie w jednym. To ia jednak na ten czas upátzuć iedynie, że śmierci potęncy i siła naywięcey się w trzech wydać rzeczach: to ieli naprzod w rozerwaniu uniti albo owego tak ciślego związku między ciałem i duszą. Druga w obrzydzeniu wszystkich szczytów swiátowych i doczesnych i zepfowaniu smaku wszelkiego do nich. A tandem w owey tak ołobney i nappięknijezgo ciała i urody ludzkiej odmianie. Oroz więc podobna i naczey ku Bogu miłości, podobna miłości ku IEZUSOWI Magdaleny sprawa i dzieło. Wiądomo naprzod iako ona z swiátem i doczesnością ciśnie, się związała, iak dalece że się zdáło iakoby niepodobna tak potężnego rozerwać zwiazku. By ledwie tylko záchochála się w IEZUSIE, natychmiast te *Gordius nodus* żelazne pozárpála więzy, á na to miéyćie daleko się scisley i potężniejszy przykrepowála do IEZUSA. Nuz iako zatym obrzydźla sobie swiat cały i swiátowosć wszystkie, á w samym sobie poczęła smiszkować Bogu. Nawet iaka za ta swiátowych w Boskie miłości zamiána, okolo famagez ciała i urody Magdaleny nastąpiła odmiana? Widzićć było w swiátowosći ponurzona Magdaleny, widzićć było owę rzadka w swiecie urodę, ciála piękność. Przypátzć się było piękreniu, muśkianiu, málowaniu, kiztałowaniu, froieniu, miękkościom, pieśczotom i wszelikim tegoż ciała wygodom. Ledwie tylko Magdalena to serce które się po swiátowych blakło kochaniach, obrociła do IEZUSA; aż natychmiast iak tu inna we wszystko scena, wszystko inaczey widzićć? Owa u-

roda

roda, piękność, białosć, gładkosć, pełnosć zamieniła się w bledosć, w czarnosć, wychłosć, iakbys był nie ná żywego w Magdaleny ále na obumarłego rzłowieka na trupa iednego pátzrzył. Owe bogate odzienia, kosztowne kleynoty, i stroje, iakoby gdzieś w trumie zburziły, zniszczały, wale gołe á samymi włosami pokryte zostáwiły ciśto, albo się w ostra zamieniły włosienicę, miękkość w prosta rogoza, pieśczoty i piękrenia, w okrutne moryfikowania i torturowania swiętego ciála. A to wszystko zkad proźe poźło? Iezeli nie z przedziwney zlych w dobre miłości affektów odmiany: *Fortis ut mors dilectio*. Mowi Ewangelia że Magdalena zakochałszy się w IEZUSIE, wiałwszy alabastr drogich i wotnych olejkow, iakla go á olejki na nogi IEZUSOWE wysála. A zaż medofcy było na wylaniu Olejku? na co tucć było alabástrów iaczynić? Snać mowila albo myslala sobie swięta pokutnica: Eyniech się wszystko na przyslugę, na zámilowosć obraca IEZUSA. Leito się olejek, niech że się i alabastr kruzży i tucze. Mšlo na tym: Niech i alabastr ciála miotego, białosć, uroda, gładkosć, na pułstyni przez poły chładnie, schie, nieśczie, czertnie przez słoneczne południowe upály, przez włosienicę, przez dyscypliny ruinie się i psuje; á tak psuje, żeby mié swiat wiecney niepoznał, á iakom się mu przed tym upodobać sárarla, iak od tad samemu upodobála IEZUSOWI. Niepoznał! bo ktozby przy tikocey mogli znać Magdaleny odmianie? Tak iako ktozby i naydorożniejsza za żywota á po śmierci do grobu złożona, od robactwa rosloczona rozebrać osobę. Co mowie że iey swiat niepoznał? I owšem, i samaby była niepoznała siebie, gdyby się była choć w oblewających Masłilyska iakle przyezrzała potokach; á smaczy się i własney w sobie tak znaczney ułeki odmiany, albo iaczey przeszley swioley swiátowey zawiślydzyła posłać. Iako tam ktos b Rzymie: *Si se uidisset in Tyberi, puderet se esse yfsem*. I tákowé więc, iako śmierć tak i Boska zámęta w sercach po wygáżonych swiátowych affektach, miłość zwykła spráwować odmiany: *Fortis ut mors dilectio*. A że śmierć zabieraiać ciało i urodę; ábiera za tym i wszystkie tegoż ciála ludzkiego zmysły. Więc że i tośmo w Magdaleny, swiátowosći odebrałszy, odziedziczyla miłość Boska: *Fortis ut mors dilectio*. A tak iako się przed tym orczy iey uwodziły za niewiem iakimi obietcami i pozorami złemikimi, gdzie te nikczemna

czemna

czemna powodowała miłość, iako uży na pochlebne się Syren światowych nadślawiały głosy, polęprzy, melodye, iako gust znikomymi się delektował iakościami; tak na potym za przypieniem szczęśliwey odmiany toż wżysko iedney Bolekiej subordynowała miłości. W łamym iednym IEZUSIE wżyskich swoich ukontentowanie zakładała zmysłów, wżyslek wzrok, słuch, gust, kierowała do niego, śnać słowy Prozy Kościelney naprzód do słwych ożu mówiał: *Quo fonte manavit nescis, sicut perennes lacrymæ.* Ey oczy, ey zżenice moie, wyście przedtym były zżodłem i początkiem nieprąwości moich; badźcież tetaz zżodłem iak nayobfitych lez pokutnych. Wy uży coście się przed tym foremnych Kapelli naśluchać niemogły; tetaz na tey głębokiey Maśliłykiey puśtyni rykow dąkich lwow i niedźwiedzi, wycia drąpiecznych wilkow, okropnych głow leśnych słuchaycie pułhaczow. Pieszczony zbyt guście coś się wymyslnymi delektował przysmakami; tetaz na prośtych żiołkach i korzonkach przesiławy. Mowiła śnać do ciałey siebie co niegdy Paula Rzymianka u Hieronima Świętego in Epist: Paulæ: *Turpanda est facies quam contra DEI præceptum purpurissæ cerussæ et stibio sæpè depinxit: affligendum est corpus, quod multis vacavit deliciis: longius rixus perpeti compensandus est fletu: milia lintamina et ferrea pretiosa asperitate cilicii commutanda: quæ vitro et seculo placuit, nunc Christo placere contendit.* Ey żpecieć, czernid, niewieżalami, pośłami, upkami łonecznymi tętwarz, która się przed tym wymyslnie málowało, bielito, głądziło: martwić, trudzić niżczyc, torturować to ciało, które się we wżelkich pielęgowało delicyach i pieszczotach: śmiećki, żartki, weselocić, śmukciem, żłem i płaczem niechay się wetuia. Miekości wżelkie w odzieniach niech się w ostre zamięniaina wloiennice. Co się światu i ludziom podobáło, to już iedynie się samemu IEZUSOWI podobáć. A zgoła ponieważ ferce ostatnia iest śmierci korzyści: zżad się żowie: *Ultimum moriens.* Węć ze iako przedtym, ciałym sercem Magdalena holdowała światu, tak ie miłości IEZUSOWEY zupełnie poświęciła i oddała.

O ferce nierzadnicy Mędrzec: *Sagenæ cor ejus de práwi niewodem iey ferce.* Oto żóć podobnie i ferce Magdaleny. Iako albowiem niewód cżęsto miało bogatego polowu marnie na skrytych ząwádach plara się i wężeć, tak

i ferca

i ferca nieostrożne miało pożyłkania sobie ludzkich przyziń i affektow, mizernie placąc się i ginać zwykły. Tak się śnać było i Magdaleny uplatáło ferce, oraz i cieżko wżięzło: W tym nad inne szczęśliwsze i; ze wyplatawży się, iako przed tym światowe do siebie garoć korzyści, tak za nawrocciem się do Chrystusa, iedyny ferca iey polow samże nayukochanży i nayżácowniczy nad wżylkie łarby Chrystusa Zbawiciela. A żeby nie w Ciele iey niebyło, za coby is świat miał trzymać, więc i same nawet włosy których piękności i udatności iako siatka iaka swobodne poláwiała oczy i ferca, na ośbna nog IEZUSOWYCH obrociła przyżługe: *Lacrymis cepit rigare pedes ejus et capillos capitis sui tergebant.* A w tym więkza Magdalena sława niżeli owych matron, które na obronę cżłostí Oczyzny też włosy same których na własna zazywały ozdóbę i żalzczyt, to na cieżwy do lukow, to na liny kręciły do okrętow, to na inne wojenne obráżły potrzeby. O niecy to Grzegorz Święty hom: 33. de Magdalena: *Vaguentum, quod pro odore sue carnis superstiti sibi adhibuerat, hoc jam DEO laudabiliter offerebat.* *Capillos ad compositionem vultus exhibuerat, sed jam pedes capillis tergebant.* Co przedtym drogich i wonnych na małczeczenie Ciała łwego zazywała olejkow, to ie na IEZUSOWE ośirowała nogi. Co włosy na ozdóbę i żalzczyt słwoicy trefila twarzy, to ie do oćierania nog obrociła, i tam dály. *Quot ergo (konkluđye Doktor S.) in se habuit oblectamenta, tot de se invenit holocausta: convertit ad virtutem, numerum vitiorum.* Ile tedy miała Magdalena w cżymkolwiek ukontentowania, tyle z nich Bogu oddała ofiar, zamięniála w cnoty łieźbę grzechow. W Bruksellich w Krolewskim ogrodzie ma być wytowna żruka wyśławiony Kupidyń, który w ręku iłki i słrzył młóć, nad słwy zwyczaj nie ogień z nich ále chłodne wypulczza wody. Na co dowcipoy Poeta:

*Non face, non jaculis, non Javis ignibus uris,
Pro jaculis frigus, pro face mittit aquas.*

A podobnać więc i w Magdalenie správa i odmiana, która co przedtym przez słwoicę piękność, i urodę ognistá do ferce ludzkich żapulczzáła groty, i w nich, łprotych łuci niećiła pożary, żátym i gniew Boży żárzyła na się, to potym też urodę, i piękność Bogu ná pokutę i iegó żámilowanie poświęćiwszy, miało wypulczżania ognistych żáłrzyłow, łżami

żłami i a i wżyskie do złego podniety zalewili pokuthymi, upał gniewu Bodego chłodziła: *Pro jaculis frigius, pro face mittis aquas.*

A jeżeli tak sobie wżyskie i z ciałem, i ssercem, i zmyśłami, i z naymnieyzym włokietu miłości święta przy chwalebney zamianie, z rak i a prawde swiatu wydarzy, zabrala Magdalene? Czyliż przed nią bogata domu tey fortuna ufała? Cantic 8. mądrego to Salomona o miłości wytok: *Si dederit homo omnem substantiam domus suae pro dilectione, quasi nihil desipiet eam.* Chocby człowiek wżyskie dla miłości spendował substancya, za nic to u niego. A czego więc i Magdalena dla swiatowych ktorými lubo górziała sama, lubo ie w cudzych zarząla sercach, nie łozyla miłości i affektow? wżyskać się ona snac fortuna zoscoowała na to; żeby się była sprotnemu Kupidynowi albo Wenerze przyśłużyła naylepiej, i naywikze sobie dla tego za nie poczytać expensa i straty. Iako tylko jednak obżydziwily sobie wżyskie swiatowości, IEZUSOW & się rozgorzala miłości a; z iak inny przed się dziedzicznych fortun zasunek wzięła. Wzawa niewiśldami Greckimi Phryne zabrawszy z tychże samych niewiśldow wielka sumis, ofiarowała ia na to żeby upadłe Thebańskie stancy mury, byle tylko na nich te dano Inskrypcya: *Alexander subvertit, sed Phryne restituit.* Alexander obalił: Phryne restaurowała. A gdy iej tego niepozwolono, z tychże niewiśldowych zbiorów złota Wenerze oddała ślucę, krotcy Cynicus przypisał: *Ex Gracorum intemperantia, z Greckiey niepowściągliwości.* Co jednak do Magdaleny? niebyła ona nigdy taka iako pomieniona Phryne własnego ciała przekupka; bo też takowey, maiać bez tego dostatnia po Rodzicach fortune, nie potrzebowała obrywki i handlu. To jednak pewna że iako też fortuna swiatu się i doczeczności zbyt przyśluguwała rozruttne, tak ie za tym na Święta IEZUSOWI samemu tym hoyniey i osobniey obrociła przyślugę, nie taka sobie swiatowa i doczeczna struktura lecz same niebielka na wieczna rezydencya i sławę, wystawiać Ieruzolimę, nie niema iaka ślucę, ale rik wielu zwywyk swego przykładu na zrenicya nieba sławianc nalsładowcow. *Dnas civitates* (mowi S. Augustyn) *scilicet duo amores: Jerusalem facit amor DEI. Babylonem facit amor seculi.* Dwa miasta budoła dwie miłości. Ieruzalem wystawia miłość Boga; a Babylon miłość swiatow. Coz i

tu Magdalena czyni? oto i ona ferce i korhacie swoje przenozić od swiata do Chrystusa; iuż nie *de novo* iako swiata funduje fabrykę, lecz tenże sam swiatowy Babylon który za zamslowaniem tegoż swiata wysławił koztownie, w święte nieiako zamięnia Jeruzalem. Tak iako Papież uczynił: który Pantheon, to iest wysławiony wżyskim Bogom poganiskim Kościół, na Imię Matki Nayświętzey, i wżyskich Świętych poświęcił. Ze niewpominę o heroicznety tych fortun swiatowych od biedy dla IEZUSOWY miłości pogardzie, gdzie się dokonale sprawdziło: *Si dederit homo omnem substantiam domus suae pro dilectione etc.* A nikt Boga więcej nieoddaje iako gdy kto gardzi dla Boga wżyskim.

Podobnie to ona sobie postąpiła, iako niegdy Izraelitowie ktorzy zabrane z Egiptu bogactwa, kleynoty, skarby, z rozkazu Moyzeza na przyślugę Bogu i apparat do służby ie go należacy wszelka oddawali ochota, tym się samym temuz Bogu przyślugując, to przedtem na swiatowe służbo apparencye, przepychy, potrzeby. Wszak wiemy to z Ewangeli to z różnych Kościelnych historyi na co się dziedziczna Maty i Magdaleny obracała fortuna.

Podobnie się tu ślalo co uczynił Spurius Carilius (iako pisze Plinius lib: 34. cap: 7.) który z zabranych, z Samnitow zwycięzonych, łupow, to iest *ex pectoratibus* z zawieczenia na piersiach, z tartczy i innych, ślucę Jowiszowi w Capitolium wysławił, a swoy także własny posag z oślaskow *ex reliquiis* z ulomkow i prozkow od złota pomienionych spoliłow odchodzacych, wyrzbiiony przy nogach pomienionego Jowisza ofadził. Wszak i Magdalene po odebranych z rak Egiptu swiatowego a oddanych na przyślugę Bogu fortunach, nie inaczey Ewangelia, nie inaczey malaiki tylko u nog IEZUSOWYCH wysławie pedzel.

A na co głównieysza fortuna, na to nie wątpie i inne biagłogłowie teyże Magdaleny splendory, ozdoby i galantomie wysły. Wspomina Pismo Święte: iako po zabitym Holofernesie wżyskie nayobliwiezzy rzeczy po nim w zlocie, w srebrze, bławatách, w perłach, i drogich kamieniach ze wżyskim sprzętem Iudycie się dosłaly: *Porro universa que Holofernis pecuniaria fuisse probata sunt, dederunt Iudith in auro, argento, et gemmis, et omni suppellectilibus.* Ona zaś z tego namiot pod którym Holofernes sypiał i wżyskie

skie wojenne oręże jego, Panu Bogu na wieczną ofiarę oddała: *universa vasa bellica Holocaustis & conopceum, quod ipsa sustulit de cubili ipsius, obtulit in anathema oblivionis*. Owoż więc i Magdalena że wszystkim swoim biogłowiłkim zbiorom i sprzętem: *Cam munda muliebris*, sobie posłała podobnie. I owożem większa ku Bogu hojności: Ze Judyth innej: sobie wszystkie zostawiły ipeczyły; sam namiot, i to co się iey przydać niemogło iako to *vasa bellica* oręże wojenne oharowała Bogu. A Magdalena tak wszystko i wszystko *multo excepto* pod IEZUSOWE rzuciła nogi: że nie sobie by najmilszego i nayooblowlizszego choćby i pod samym mieć mogła sercem dla własney nie zostawiła podiechy: *Obtulit in anathema oblivionis*. Izraelskie Matrony, swoje drogie zaufnice *inaures aureas*, na ułanie śędnego ciela *symbola laferuit* spendowały ochotnie. Magdalena przeciwie toż same i inne klejnoty swiaste, rozkojczy poświęcone nażad odebrały, Chrystusowi *in toto* zupełnie oddała, hojniejszy daleko sercem niżeli Amasis Krol Egypski. Bo ten śaczywie złote w którym nogi umywał na Jowiszow bałwan przelać kazał. A tu Magdalena czym głowę łame, czym twarz, czym pierś zdobyła na Boska transformowała przysługę. Chwałebny to był akt Ludowika Trzynastego Francuskiego Krola: który gdy po zwycięstwach do Bearnu Prowincyi wjeżdżał, i do obywatelom umbellę złota drogiemi kamieniami i perłami olpiana w upominku odebrał, też łamę Kościolowi do noszenia Najświętszego Sakramentu po mieście na procesjach oddał. Chwałebniejszy daleko akt Magdaleny, która nie idąc umbellę, ale co tylko zkadkolwiek w upominkach, prezentach i zadatkach przyjaźni, mieć mogła, wszystkiego dla Chrystusa oddzieliła heroicznie: *Obtulit in anathema &c*. A że osobna i ewa rezolucya iedney Damy w Roku 1624. o ktorey pisze Drexel Trifm lib: 3. cap: 10. która wymyliwzy i wystawliwzy ofobnym przemysłem i kłztałtem na podziw i zszdrość Dam wszystkich, nowy stroj i modę w łzacie, gdy pierwszy raz też szatę na się wzięła i w niej się pokazywała obaczyla że wszystkie na nie obrocity oczy: żeby nowa przecięły modę: Ona zkrupilem i funnieniem wzruszona, żeby poczatkiem dalszego zgorzelenia niebyła, na to się rezolwowała; żeby więcej w tej sukni i stroju niepokazywly się, on na ozdoby obrazu Świętej Magdaleny w pewnym Kościele oddała. A lubo w tym samym wielce się i chwalebnie zwyciężyła.

Theatrum
Polit: Mar-
tiani pag. 80.

zyła dla Boga. Czyliż nie większa w tej mierze Magdaleny pochwał, która nie iedne szatę, ale wszystkie swoje nie na raz ale na zawżę, i na wieczność łamę pod nogi IEZUSOWE rzuciła ozdoby, naga i famnymi włolami okryta dla nągiego na krzyżu zostawiły IEZUSA: *Obtulit in anathema &c*.

A tak tu iuż zytym łnad od swobodnego się ona do świętego *anathema* zycia podobna do swego *munda muliebrem* i wszystkich galsanromu czyniła allokucya przemowę. Dotades mi wszystko do zakasania się i upodobania swiastu, do polowu ferc i affektow ludzkich, do znikomey łkarbienia późności, do Boskiey zużyłoby ubraży. Iuż mi od tad do wyblugi przed Bogiem, do iedynego Boskiego służby zamłodwania będzieł. Wy wdzięczne pultrynki, coście przed tym zdradliwe czartowskie siła, grzechu instrumenta, zbior diaczemny swiastowosci zamykaly w sobie, iuż od tad swiastobliwego zbioru i sprzętu składem będziecie. Przec z tad wykwintry, piełczoty wszystkie: iuż tu na walyzym mieyscu dyciptyny, żelazne lancufzki, Kiazki nabożne i inne dewocye zółśwać będą. Wy bogate i miekkie odzieży i blawaty dotadescie okrywaly grzelne ciasto moje, iuż zwaś od tego tżafu swiastyn, okarzow Boskich, nągiego w ubogich Chrystusa ozdoba i odzież będzie. Wy drogie i wonne olejki i perfumy dotadescie temuż memu przelzmemu służły ciastu, iuż na łame IEZUSOWE poydziecie nogi. Wy złote lancufzki, kánaki, mánce, wleگی, coście mi iako swiastu wa krepowały niewolnice, Bogu się na ofiarę dostawly, od tad mi niekiego innego tylko IEZUSOWA oglązaycie niewolnica, wieczna iego sluga. Sliczne zwierciadła, tásle kryształowe dotadescie mi moję z własnym, i zbytnym we mnie zalkochaniem reprezentowały urode, iuż odrad w was nie na urode lecz na znkomość rzeczy doczesnych, iako szkło i kryształ, albo iako obraz w zwierciadle przemiśiaczy nietrwálych zapatrować się, onę poznawać będą. A zgoła iuż nie siebie ale łamego iako w zwierciadłach tak i we wszystkich rzeczach stworzonych u: patrować IEZUSA. Tak tedy mówiła, tak czyniła, tak żyła do łkonu Magdalena: tak by i nam myślić sobie, tak mówić, czynić, żyć i umierać.

Konkluzja

KAZANIE

Na Święto S. M. MAGDALENY.

TRZECIE.

Ecce mulier, quæ erat in civitate peccatrix.
Vides hanc mulierem? Luca 7.
Oto niewiasta, która była w mieście grzesznica: Widzisz tę niewiastę?

Z jednej strony światowa i grzesząca, z drugiej pokutująca i święta na kontrapunkcie sobie myślową MAGDALENA.



Wojakie thema, dwójkie słowa z Ewangeli za bratem sobie na wychwalenie wielkiej przedtym grzesznicy, a potem wielkiej pokutnicy Magdaleny Świętej. Pierwsze słowa: *Ecce mulier, quæ erat in civitate peccatrix.* Oto niewiasta, co była w mieście grzesznica: Drugie: *Vides hanc mulierem?* widzisz tę niewiastę? W pierwszych słowach skazuje na Magdalene grzesznicę: *Ecce peccatrix.* W drugich na Magdalene pokutnicę. Wtychże słowach pierwszych, w osobie relacya czyniącego Ewangelijską skazuje na Magdalene ludzi, którzy to na cudze grzechy oświadczały zwyczajnie: w drugich skazuje samże do Faryzeusza mowiacy Chrystus, który to iako od grzechow nąszych odwraca oczy, i tak też na pokutę na cnotę obraca. I zaś tu co uczynię? Oto na oboje dżisay skazować będę. Z jednej strony skazę i sławię wam przed oczy Magdalene grzesznicę i rzekę: *Ecce mulier in civitate peccatrix.* Oto niewiasta grzesznica: z drugiej sławię Magdalene pokutnicę i skazę: *Vides hanc mulierem?* widzisz tę niewiastę? a ztym też konkluzya uczynię, tym zakończę. *Qui secutus est peccatorem, sequere penitentem:* który nasładował grzeszacy, nasładowy pokutniacy. Ad M. D. Gł.

Za.

Zaczynam od samej osoby Magdaleny: i sławiać wam onę samę z iedney strony przy tej urodzie, która nad inno słynęła, wymuskana; stroyna, białota, modna; i tak tylko możecie sobie mąginiować najświetlejszą i najstroyniejszą, najudziwniejszą Damsę. Twarz glancowna, gładka; zżywna, perfłowego kändoru i białosci, z przysłownym a wdzięcznym rumieńcem pełna, oko jasne i beśpieczne, usła do rozmowy i dykurlow gotowe i porywcze, ręce to wachlały, rzykiem to czym innym zabawne: *Sic oculis, sic illa manus, sic ora ferebat:* i takoby na druga Dyane, albo Boginia Wenerę patrzył: *Ingenita flas nobilitas in illa pulcher bonos, Et digna suis natalibus dra:* I owsem *quales nec carmina fingunt semdeas* I to osoba Magdaleny grzesznicy: *Ecce mulier, quæ erat in Civitate peccatrix.* Z drugiej iednak strony sławie na sobie z twarzą, wychudła, wyblada, wyschła, szczerzła z ziplakanyimi oczyma; własnymi okryta wlościami w ołtrę wlościenicy z Krucyfiksu; albo z skrąwioną w reku dyscypliną. Ey tyżes to czy niby Magdaleno? *Non es qualis eras? Non fronti tenera hirsut, non vultu rosei purpura vultibus, non motus superest color.* O dorodnym niegdy a potem szpetnym na starosc Alcybiadesie powiedziało: *Alcibiades in Alcibiade quærebatur;* że Alcybiades w Alcybiadesie szukano. Tak i w tobie przy takowej odmianie; a krobę cie poznał i zniżał Magdaleno? Po ni-gdy dorodney i stroyny Jezabel okrutnicy za rokiksem Jchu Okhehi wyrzuconey z palacu a od płow ziedzoney; tylko się Kalwaryya, nogi a rak oślaki zollaly i znalazły: *Non invenerunt nisi Calvariam, Et pedes Et summas manus:* Ciebie zaś z owej tak okazały Damy ledwie cieś ieden. Sabina Puppea Rzymianka przepędziła się w zwierciadle; a widząc że na urodzie nie co szwankować za czałem pocyna, westchnawszy rzecze: *Præstat bellam mori, quam turpem vivere.* Ey lepię mi nie żyć, a niżeli przy sztytu szpetna zollawać. Przeciwnie Magdaleno iedyna w tej mierze korzystać przy dobrowolney trudy utrzącie samemu żyć Bogu, iemu się samemu podobac iedynie. Podobnie tu ona posłapa sobie iko Julia Augusta Cesarzka Coka. Ta gdy na Rufzha sobie u Oycy dla zbytku w strojach zaborita indygnacya i kłanie: a dnia drugiego w inłym kromnielzym przed Oycem słoneła o dziennu: Na ra wszę w wży się August Cesarz, gdy iev te w szatach odmianę puchał: aż ona na to: *Hæc me vixi oculis*

Lucania ad Pisonem.

Sabine.

Apud Sabinum in Gorgi Celis.

Apud Augustum.

lis

lis ornavi, bodie Patri placere fludui. Dnia wczorajszego ustroniłam się dla męża, działył Oycum się przypodobać chciała. Oraz i Magdalena przed nawróceniem śla kogo się innego środka i' noliła? jeżeli nie dla jedynego ludzkiego światowego oka. Po nawróceniu iednak pewnie nikomu innemu krom samego chciała się we wszystkim akomodować Chrystusowi. I to o soba pokutniacej Magdaleny: *Vides hanc mulierem.*

Od ołoby i fizyognomii, udamy się do Rezydencyi oneyże, udamy do Bethanii, do zamku i Kuchli Magdalis nazwanego. Wnidzmy do Panieńskiego, albo nie Panieńskiego pokoju. A wolnoś wnieść Magdaleno? A komuż w ten czas niebyło wolno, na ścież drzwí stały otwarte, ten przyszedł, ow wyszedł, uślaweczny *fluxus i refluxus*. Iakobyś na Rzymika niegdy Mellilene *interurbam procorum* patrzył, *strepente circum procaci ebore*. Nuż przypatrzyć by się ścianom galanterey, miękko pod drogim pawilonem uślanemu łożu, na stole warcibom kartom, rozwiezionym zwierciadłom, i innym tysiąc biślogłowitkim dwornościom i wykwińtom, frażskom. A ztym by, z tego wżyskiego miarę biorąc i ładząc, na tak światowa we wżyskim Magdalenoś skazać: *Ecce mulier in civitate peccatrix*. Iaka iednak Magdaleny pokutniacej od grzeszacy we wżyskim różność żebyśmy doznali: przeniesmy się z pomienionego dziedzicznego iey zamku do Melliliskiej iaskini. O iak tam iuż infza daleko *facies*. Prosta, głucha, okropna, chropowata iśkała, miało pawilonow, pościeli gruba rogoża, miało galanterey, różne mortyfikacyi instrumenta, i tudzież Krucyfiks. To iey wżyska galanterya ozdoba i zafczyt *ha virtutis oper*. Znaćże ztad pokutniaca Magdalenoś: *Vides hanc mulierem*.

Ażże naywięcey po akcyach sprawach obyczaiach człowieka poznać: wiecby się naprzód przypatrzyć owym wy, smukłym, belpiecznym, swobodnym, rozprawnym kawalerom, młokosom, gąchom, przypatrzyć konwersacyom z nimi, komplementom, pieszczotom, przysłuchać dyskursom, żartom, śmiechom, szepotom. Ach iak tam se se wszystko i Na co iakto by niekazał? *Ecce mulier Ecce*. Lecz zuowna na pusłyni konwersacya z kim i iaka? O iuż też tli nietylko Kawalera, śle i prosteo człowieka niewiedzieć: same tylko dzięki zwycię i praśwo, co Orpheusz niegdy w głębokich lasach, co

Arion

Arion między morskimi Delfinami: *Orpheus in sylvis, inter Delphinus Arion*, to Magdalena wżród Masylijskiej puszczy. Co tu iednak robisz, co poczniesz Magdaleno? iako tu w takowey między nieuglaskanyimi zwierziatkonwersacyi wytrwalsz i pozysiesz? O nierowne to przeżłemu Palestyńskiemu pżycie? Śnać rzeczce Magdalena: By to mi własnie należyta rozrywka, wśak i ia gorzka nad same bestye i zwierze. Dulsza moja i serce dzika to, okropna, pełna iadów i gądzin wżelaskich pusłynia. Widziś że tedy, ktokolwiek na to patrzyłz i to ślasyłz, prawdziwie pokutniaca Magdalenoś: *Vides hanc mulierem*?

Ale czyliżby ielżce niegodziło się do izby stołowej zamku dziedzicznego zayrzeć? przypatrzyć się zaślawionemu, stołu, wymyślnym potrawom, specyalom, napoiom, przysłuchać wesolym muzykom i okrzykom, wrzawom. Ey wżysa iśko tam iak widzę po światowemu: iak wżysko iako w domu, niewiem iako światowey i naywobudnielżey Damy: *Ecce mulier, quae erat in civitate Ecce*. A na pusłyni Masylijskiej iako? Henryk Krol Francuski, kazał sobie do stoła trzy podawać tállerce: na tlednym chleb z napisem: *cibus ventris*, pokarm żoładka: na drugim książka z napisem: *cibus mentis*, pokarm rozumu i duleż: na trzecim Krucyfiks z inskrypcya: *cibus cordis*, pokarm serca. Náfzey zaś Magdaleny co tu za pokarm, co za iakoci? oto wżyszek *cibus ventris*, pokarm żoładkowy pośnek, leśne korzonki i ziółka: *cibus mentis*, uślaweczne modlitwy, nabożeństwa, rozmyślenia, kontemplantcy: *cibus cordis*, Chrystus ukrzyżowany, albo w Nayświętszym Sakramencie podawany przez Aniołow: wżyska kápela i muzyka przyspiewniace pśławto: a tedy i o wedy niebiełka sami Aniołowie śieszacy melodya. Otoż małz, oroz wićś se użwśiaca biesiadniaca przy pokucie Magdalenoś: *Vides hanc mulierem*.

Ale czyliż to *hae* też, iednaż co przedtym, co w Jeruzalem albo w zamku oyczysłym, co przed pokuta niewiśła? czyliż *non alia* nie infza? O zaprawdę iak nie tż, iak infza, *non hac sed alia*, a infza iakćioćie widzieli we wżyskim, całé sobie w niczym niepodobna: mogła sobie z Apostołem noćić: *Prvo ego jam ngn ego, vixi verò in me Christus*, żyć ia leżz iśkoby nie ia, żyć we mnie sam Chrystus. Taka iako Niniwe, o którym Pan BOG przez Jonafza Proroka: *Adhuc quadraginta dies & Niniue subvertetur*. Za dni

H

czter,

Tacitus.

czterdzieści Niniwe wyrocone będzie. A przyszedł do tego? Oto mamy wyraźnie w Piśmie S. że za pokuta Niniwitów i samego ich Króla, relaxowany, zatrzymany ten wyrok: Na co wielce iakoby się przez to w swoim Proroctwie nieprawdził, amarykował Jonasz. Co mówię nieprawdził? Wzdyd to sam S. Augustyn rzetelnie głosi: *Ego puto impletum esse, quod Propheta prädixerat: I a prawi rozumiem że się tu spełniło i sprawdziło Jonaszowe Proroctwo: W iakż spósob? Respicie qua fuerit Niniwe, Et uide quia eversa est.* Patrz iakże przedtym Niniwe było, i obacz że z gruntu wyrocone jest: A to samo iako Doktorze Święty? *Eversa in malo, edificata in bono: Sicut eversus Saulus persecutor, edificatus Paulus prädicator: (in Plak: 50.)* wyrocone i obalone jest w złym a zbudowane w dobrym. Tak iako wyrocony obalony Szawel przesładowca, i na to miejsce zbudowany Paweł Apostoł. A tu właśnie oczywisty w tymże dwoiakim i różnym od siebie, to jest grzesznym i pokutnym Niniwe, grzeszacey, i także pokutniacy ztym inżey i inżey od siebie Magdaleny obraz, i obacz dwoiaki. Tu prawdziwie służy co Pliniusz o dwoiakiej także wielkiego Pompeiusza słauti, z których jednę z drogiego marmuru mistrznie wyrobioną, perłami drogimi i klejnotami ośypaną do Rzymu, do Capitolium posłał: i druga z prostej kámenia na gorach Pyrenejskich wysłał: to tey drugiej przyznając: że lub niepozorna w sobie, z tym wszystkim Pompeiusza lepiej wyráziaca, bardziej mu podobna niż pierwieża, choć okázala, bogata i słoyna: *Nonne alia tui est similior imago, ó magne Pompei, quam Pyreneis iugis impositus?* Otoczył gdyby się i samey Magdaleny Świętey spytać, któryby też z pomienionych wyżej odemnie wysławionych obrazów był iey podobniejszy? do którego by się przyznała? czyli do tego, w którymśmy ia po światowemu reprezentowali, czyli też do tego, w którymśmy onęsz ludzkiej i całego nieba pokutniaca wysławiali zrzenicy? Tak rozumiem żeby się nietylko nieprzyznała do pierwieżego, aleby się go też oczywiście zaparła i wyrzekła. Nie moy to obraz: bom iuż i ia nie ta com była przedtym, obraz to inżey Magdaleny, obraz Magdaleny Świátowej. Ia iuż nic z światem nie mam.

A toli na cóżem ia się to tak daleko w głębokie Masylyskie puśtynie zadział? Niech mi się do Ewangeli do słowa Faryzajskiego powrócić godzi. Tamci to widzieć pokutni-

iaca

iaa przy nogach JEZUSOWYCH Magdaleny, i owšem wzor pokuty i pokutę samę. Widzieć naprzód pokutę wieczną, niemożliwą ode dnia do dnia, od roku do roku, od młodości do starości. Wszak młoda iestże nie stara gdy się na pokutę udła Magdalena. Widzieć pokutę rezolutną, odważną, na żadne niedbaia respektu, w oczach prawie całego zosłaiara Jeruzolimy. Widzieć pokutę pokorną, do nog się JEZUSOWYCH rzucalacą. Widzieć pokutę w żal za grzechy i we łzy pokutne, które na łzami nog JEZUSOWYCH wystarczyły obituacia. Widzieć pokutę nie słowną ale rzetystwą. Wszak tam Magdalena nie wymowiła i słowka, samymi tylko perorowała łzami. Widzieć ztym pokutę nie ulną ale serdeczną, gdyż ten żal i łzy nie tak z oczu, iak z samego wypłynęły serca. Widzieć pokutę z poprawą życia i obyczaiów przeszłych, które całe po pokucie odmieniła Magdalena. Widzieć pokutę bez powrotu do grzechu. Czyli się albowiem do przeszłych kiedykolwiek Magdalena wrocila nálogow? Widzieć pokutę z osobnym zamóuwaniem Chrystusa: *Dilexisti multum.* Widzieć pokutę ciagnacą za sobą niepochybne odpuszczenie grzechow: *Remissa sunt ei peccata multa.* Widzieć pokutę ciężką, ostrą, surową, iakieście się w Masylyjskiej napatrzyl iakimi. Widzieć pokutę z obrzydzeniem sobie nie tylko grzechu, ale i świata i światowości wszelkiej i z porzuceniem u nog JEZUSOWYCH oneyże.

U Rzymian słuknie, klejnoty niestáwnych niewiaśt, na szubienicy wieszano: Magdalena patrzcie gdzie wzyśkie swoje światowości z całym światem i siebie samę skłóda? to iest nie gdzieindziej tylko przy nogach samego Zbáwiciela. Ewangelia opisuiać pokutę S. Magdaleny tych słow zástywa: *Lacrymis capis rigare pedes ejus, iżami prawi poczeła polewac nogi iego: Notato uerba, signate mysteria: capis poczeła.* Tue by to koniec miał byż pokuty nie potzatek Magdaleno? A czegoż więcey do pokutowania, do otrzymywania grzechow odpuszczenia potrzeba? Ey dosyć iuż na tym, dosyć też, łámentow, i skrutchy. Wszak iuż słyszysz od Chrystusa: *Remittuntur tibi peccata, odpuszczone sa grzechy twoie. Aleś snáć mowi Magdalena: Nie dosyć! chochym do dnia sadnego żyć miśla, nigdybym za moie pśkać i pokutowac nieprześlá grzechy. Miśla ta świata w pokucie swoiey za ośobnego Patrona S. Michała: Ten gdy*

szkłada.

gdy ja za przybyciem iey do Masylii, na wysoka górę, & tamże w głęboka zaprowadził pustynia, ukazałszy okropna, skłasiła ialkinia, i w niej krzyż dla czartówkich położywszy niażdow, w te słowa rzekł do Magdaleny: *DEUS vult ut hunc locum lacrymis riges*: Bog tego chce po tobie, żebyś to miejsce łzami twoimi zlała. Mogła tu ona odpowiedzieć: Wzdyd ci się już dołyc u nog naplakała JEZUSO-WYCH, dołyc na gorze Kalwaryjskiej, dołyc przy zdięciu z Krzyża i pogrzebie, dołyc po śmierci nimem go oglądała Zmartwychwstałego. By nie odezwała się z tym bynaimniej; ale śnac nadržymiał na twarz się swoię rzuciłszy rzewno łzy wylewać porzela: & tak wielokroć razy w dzień i noc aż do samey czyniła śmierci. Zgoła nie wprzod plakać, pokutować za grzechy, aż i żyć przesiła. Pokutę w ten czas zakończyła gdy żyła. *Namque illi totum vivere, flere fuit*. I to to tak ślęczna, iaka być w każdym grz. śniku powinna pokuta Magdaleny.

Refleksja.

Ach jak infza daleko we wszystkich niaza za grzechy pokuta! Ofobliwie co do tego, że gdzie Magdalena pokutować zaczęła, tam my ledwie kończem. Dołyc u nas wyśpowiadać się, w pierś się uderzyć, raz naywięcej i to ledwie zaplakać: Obieźmy myśla te miejsca, na którychśmy Boga obraźali, obieźmy te konfesyonały, przy którychśmy się spowiadali: & czyliśmy aby iedno z tych miejsc, aby przy iedney spowiedzi, konfesyonał łzami pokutnymi iak należy oblałi. Ach iakże przy śmierci niażyc, &alecać Bogu dużej na fze Káplan mówić będzie: *Miserere Domine gemituum, miserere lacrymarum ejus*. Zniłuy się Panie nad wdychániami, zniłuy nad łzami iego albo iey.

Przypatrz się tu każdy, & bierz sobie práwey przykład pokuty z Magdaleny.

Przypatrz się doyrzali i załzarzali w lata i grzechy wieku. Reflektyj się iakś dawno grzełczył począł, iakś długo grzełczył i grzełczył? & kiedyż pokutować, śczercze kochać Boga twoiego poczniesz? Przypatrz się wieku młodzieńskię, wieku swobodny, wieku naywięcej na grzechy i tołkośzy rozpufzczony, wieku na ślatość odkłádacy pokutę: Magdalena w młodości grzełczył poczeła; &le też zaraz poczeła pokutować w młodości. Przypatrz się wieku dziecinny, wieku niewinny, któryś ięszcze grzechem śmiertelnym Boga nie obraził, ialki Bożey na chrzcie Świtym wzięty nie utracił:

cil: & naucz się też same iakie i niewinność z tego samego wazyć, że ia Magdalena ślaciła, i nigdy iey doślęcznie oplakać nie mogła. Przypatrz się ślanc Paniełki, & uż się i ty twoie pániełstwo, tak droga i kořtówna perł nad wszystkie przekłád skarby. O coby byli Magdalena za to dala? gdyby się była wczesnie na tym śkurbie zoiac, o iego nie przyzła utrąte. Ach Magdalena iakimi nie powetowana ślode oblewała łzami! & ty czelno ślanc Paniełki, wiecey lada co oplakurzel, lada petelkę i ślaczke, niż taki kleynor: *Gemmam amisisti & flevisti, virginitatem & misisti*.

Przypatrzyles się na ołłatek każdy którykolwiek grzełczniku i grzełcznicę iako grzełczacy, tak pokutniacy odenie wyllawionej Magdaleny: *Vidisti peccantem, vidisti penitentem*. Coż zátym? *Qui secutus es errantem, sequere eandem penitentem*. Co mówię *secutus es*: nasładowałś: i owtzem przelśdies zlosciami i zbrodniami daleko. O Magdaleny niektórzy poważni Auktorowie twierdza, że nie była tak wielka, iak o niey pośpolite rozumienie, grzełcznica, &le tylko światowa Dáma w ślroich, w komplementach, w dykskurfach, w konfidencyach, w przyiaźniach wszyscy: & przetię i-k cieżka za to wszystko czyniła pokutę. Widziałeś wychła, śczerniała twarz, grzbiat dyscyplinami, lancuzkami, i innymi instrumentami śkanerowiny, wszystko cięto pomysłnymi rożnych umartwienia spofobami ślączone, i wyniřczzone. Czemużby ciebie przy większych daleko grzechach n podobna & przynaymniej dykretnięfza pokutę ślad nie miało?

Poday mi Magdaleno ten Krucyfiks, któryś ty na Masylijskiej pustyni tak wiele razy ucałowałaś, tak wiele razy przytułaś do pierś i serca, tak wiele razy pokutnymi oblała łzami, niech i ia nogi tegoż ukrzyżowanego JEZUSA, &by raz w zyciu moim, podobnym tobie affektem ślęnie, i śkurcha oblać, ucałuić, do serca przycisnę; Uproś mi Magdaleno dar twoiey pokuty, uproś: *Ut qui secutus sum peccantem, sequar penitentem*, &bym ia, którym nasładował grzełczacy, nasładował pokutniacy.



KAZANIE

Na Święto S. M. MAGDALENY.

CZWARTE

Ecce Mulier, quæ erat in civitate peccatrix.
Oto niewiasta, która była w mieście grze-
sznica.

Imię, *Słowa* MAGDALENT: że była grzesznica.



Kto mi śmie na Magdałęń skazywać, kto śmie gło-
sić że grzesznicą: Ecce mulier, quæ erat in civi-
tate peccatrix. Iako niegdy ktoś Rzymu w
Rzymie, iako Seneka Lugdunum w Lugdunum
szukał: tak ja nie tylko w mieście od Ewangelii pomienionym
in civitate, ale też w śmiejże dziśszej grzesznicy w śmiej
Magdałenie, grzesznicy znaleźć nie mogę. Co tam na
grobie swoim Thomas Morus Kanclerz Angielski napisać ka-
zał: *Hic nihil est Mori*. Tu nie Morusa nie ma. To ja po-
dobnie o grzesznicy Magdałenie: że nie w niej grzesznico
nie znaleźć. I owożem iuz ja nie tylko za grzesznicę, lecz i
za niewiastę: ecce mulier, nawet i za człowieka nieznam.
Różny na nie iak na Anioła w ciele ludzkim patrzyć: nie tak
ja w mieście in civitate, nie tak w domu Faryzeusza, in domo
Pharisæi, iako w śmiej znajduję niebie conversatio ejus in
Cælis. Czemuż iey z tym wszystkim i własnego uwlokły
imienia, sama ja grzesznica zowią, iak na iawnogrzesznicę
płecem skazywa: Ecce mulier quæ erat &c. Wielkiego Imie-
nia, wielkiej fortuny, nie mniejszy polityki Dame, czyliż
się tak nie politycznie traktować, nie własnym ja, lecz grubym
nader grzesznicy tytułować, wytykać nazwiskiem godziło?
Chyba że to grzech takowy na świecie był, który nie tylko
zdarów nadprzyrodzonych, lecz i z tytułu, z Szlachectwa,
z pocziwego obiera człowieka, przy własnym nawet nie zo-
stawać

stawać imieniu. Wszak oto właśnie marnotrawnego obra-
wży go ze wszystkim, przyprowadził Syna, że ani imie-
nia, ani żadnej jego w Ewangelii niewspominaia prozapit.
A w powłeczności wroć imieniem Boskim do Helego Ar-
kipłana: *Qui contemnit me, erunt ignobiles*, którzy mię
swoimi kontemtuia grzechami w chłopię obroca. Z tey
miary Joannes Hunniades Huldrykowi Komelowi Cyli na śar-
kazm odpowiedział: *in te Cithensis Comitatus infamatur, in
me domus Nistricensis exornatur*. Ey bracie nie popisuy się
wyśoka twoia rżadestw wielkim Komelcem genealogia, ktoreyś
sławę i imię twoia niekzemnostia i niecnota zagładzi. Iam
zaś moja cnota i męstwem, dom moy choć pomierny wstawił.
Albo też wiece czyli się to iaka między grzechem i szlache-
stwem, szlachectwem, zhenym imieniem znajduie incompatibili-
tas, tak że się z sobą żadna miara zgodzić, wzajemnie sobie u-
słepować móża? Zes Magdałeno grzesznica: mulier peccatrix,
iuz że o twoim szlachectwie i imieniu cyt wielkie: *Non bene
conveniunt, nec in una sede morantur nobilitas & crimen*.

Ale co mówię że to *incompatibile, repugnant*, Szlachec-
twu, wielkiemu Imieniu łączyc się z grzechem? I owżem
ci to u złych wieków iak w zwyczaj i prawo weszło: że im
kto większy Pan, im przy większym tytule; tym większy,
bezpieczniejszy, publiczniejszy, *Auctoritatem nequitia*, po-
wagę nieprawości z śmiejże godności zaciągający zbora-
dzien: *magna fortuna, magna licentia*. Wszak sam Pan
Ewangeliczny o sobie: *An non licet mihi facere quod
volo*? Iżali mi się nie godzi co zechcę czynić? a Ka-
ligula zosławszy Cesarzem z tym się ogłosił: *Jam sibi o-
mnia & in omnes licere*. Iuz mi prawi teraz wszystko i na
wszystkich wolno. Prawda i to, że to pospolita u świata:
gdy kto zgrzeszy: z imieniem się iak najbardziej ukrywać,
iak najbardziej go taie: tak dalece że się często dopyta truo-
dno: kto przewinił, kto przyczyna tak wiela złego w oy-
czyźnie, w mieście? Grzech w oczach, pospolita *calamitas*
w experyencie wszystkich, Imię Auktora utajone, ukryte,
gdzieś zagrzebione głęboko. Iakoby to każdy prawie wino-
wayca *Gygis annulus*, pierścień przy sobie Gigelow nośił,
przy którym by i siebie, i imię swoje utaił. Przeciwnie kiedy
się cożkolwiek dobrego obieże i ślania: aż ci zaraz co ży-
wo głosi, ryśnia imiona. * Ten albo ow zbudował, wysławił i
dokazał. Iako tam z tey okazyi Trajana: *Herbam parietaria-*
rum,

riam, ziołkiem po scianach pnącym się nazwano, że on swoje imię ryłował po murach wizerdnie.

Acz i też same Imiona, tytuły nąże by nawiękfze nie-trwałe, niepamięci podległe, niewieczne: *Memoria vestra comparabitur cineri*, pamiątka wasza z Imionami wálzými do popiołu przyrownána będzie. Imię zaś grzechu wieko-pomne, nigdy w pamięci nieustanne, w wieczney trwającej nieślawie: *Peccatum Juda scriptum fuit in ungue adamantino*. Grzech pokolenia Judy napisany stylem zela-znym na słaym dyamentcie. A o zbroiu Kalistenesa od Alex-andra napisał Seneka: *Hoc est Alexandri crimen aeternum, quod nulla virtus, nulla bellorum felicitas redimet*. Ten to rest Alexandra kryminal wieczny, którego żadna cnota, za-dne zwycięstwa nie zgładzą. I tak choć żeś raz tylko zgrze-szył: jużś sobie wieczne łmie grzeźnika przyklat: iuż to nawet samo w księgach wieczności: *In libris aeternis, & in mentibus Angelorum* (iako mówi Auguśtyń) zapłano. Iuż z nich tego nie wygluzniesz nigdy żeś zgrzeszył: *Dictum, factum, cogitatum aeternum est*. Iuż Magdalena od tak wielu lat zgrzeźyla, iuż za grzech swój doślátecznie na Mállyli-fkiej odpokutowała puślyni, á dotych czas o niey się to czyta, á słynie, czytać, á słynać na wieczność będzie, że *erat peccatrix*, że była grzeźnica.

Wszakże czyżli iej to samo za oślátnia sromotę á obelgę, á nie rácezy za známienie poczytać imię, á sławę! Niech iako kto chce rozumie i sadzi: la w tym słaym dzíslay wielkie náder i známienie Magdaleny świętey zakładam imię, tytuł i sławę, że: *Erat peccatrix*, że była grzeźnica. Tak iednak że się z tego należycie wywiodę, grzechom nie pubażę. Ad M. D. G.

Ze kto *erat & est*, był i iest niekczemnym, ładaczym, złym, grzeźnikiem, niecnota; á krobty to między sławę, ty-tuły liczył? Właz wedle Doktora S. *Perseverare in malo diabolicum*: być przedtym grzeźnym, á przytym trwać w grzechu; nie łudzka to, lecz dyábelśka. To rácezy nie tylko nie nagána, ále á sława być kiedyś lub we wáyśłkim, lub w wielu rzeczach lichota i *exorbitantem*; á potem niebyd. *Fuisse & non esse*: i ówczem przeźłych niekczemności i ex-orbitancęy wielkimi poprawić dziełami. A czyli to szpecila Jęstego? że będąc *silius mulieris, meretricis*, słynem pierza-dney niewiáły, będąc iednym herłtem łotrzykow i biegu-now: *Congregati sunt ad eum viri inopes & laetificantes, & qua-*

& quasi Principem sequebantur s potem rák poprawił sławy, że wodzom i ledziákiem Izraela oraz i chwálbnym Izrael-skich nieprzyaciół zwycięzca zosłł. Co szpecila Węspa-zyana: że przed Cesarstwem niemále máiać nagány, na Ce-sarstwie *in melius mutavit*, w lepszego się zámienil. Gdy Dyogenelowi kóns zázucal, że był przed tym niecnota i fałszownikiem monety: on nie tylko się tym nie łkonfundo-wał; lecz to samo na swoje obroch po chwálę mowiá: *Fa-teor fuisse tempus, quo eram talis, qualis tu nunc es: qu-ališ ego nunc sum, tu profectó futurus es nunquam*. Uzná-wam że był ten czas, kiedyś był takim iákimes ty teraz: asle-kując iednak z: ty iákim iá iuż iestem, nigdy takim nie be-dzielsz. Zátym twoje życie robie na ohydę, moję mnie na sławę przed światem. A toć więc o wielkiej Kościola tego gośpodyni á miáśla i wáyśłkich grzeźników Pátronce Ma-gdalenie świętey. I ona była *peccatrix*, była grzeźnica, ále ze była tylko kiedyś *erat*: czemużby iej tego słamego za známienita nie potcząć pochwałę, imię i tytuł? nie rák iako zlosliwy o niey, innym okiem, na nie páttrzacy Faryzeusz: który o Magdalenie u nog JEZUSO WYCH leżacey nie to że *erat peccatrix*, była grzeźnica, ále że *peccatrix est*, że iest iákaz *in presenti*, na iej ohydę ogłosił.

Psal. p. Applaudie sobie ukoronowany Prorok i przed Pánem Bogiem to z wdzięczności wyznáva: że go z bram śmierci wywyższyl: *Qui exaltas me de portis mortis*. Lecz co to prośię za *exaltácy de portis mortis*, z bram śmiertel-nych? Śnad to tu rzecć nie rák o śmierci słwoiey, iako rácezy o śmierci cudzey; o śmierci Saulowej: Poki żył Saul; po-ty Dawid iák pod korcem zosłłwał: ledwie umarł; á z ná-tychmiáł po nim *exáltácy*, wywyższenia na Krolitwo Izrael-skie nabył: áż za tym sobie mowi: *Qui exaltas me de por-tis mortis*. Tak to, iako owi, którzy po cudzych śmierciach na známienite wákanie, na bogáte náłtepuja sukcesyie; á tak i oni swoje teyże cudzey śmierci powinie *exáltácy*. Toż słuzić może, niebogom owym: co to poki maź groźny, zgryźliwy życie, poty iáká iáká nieboga iák z zwieśzona zá-wize głowa chodzil, podnieśł iej nie może; nie śmie: tak iako gdy kuropátwa, przepiórka, ma nad soba iáślrzbia, łokota: Niechć tylko ten iáślrzab álbo łokot umrze, áż też głowę podnacie, áż też w górę podłátywáć łbie, zá vm norć: *Qui exaltas me &c.* Pámie weywyżsiles kiedykolwiek ná

Lament I. 6.

38

K mpie

mnie. Jeżeli to zaś rzecz o śmierci własnej: a co to znówu za exaltacya takowa? W ten czas dopiero kogo promować, wynosić, wywyższać kiedy już nieborak *in portis mortis*, bliski tudzież śmierci. Chyba że to i o takowa *iustitiam distributivam*, na świecie nie trudno. Promowia owo, wywyższa lada kogo, w niczym niezsiżonych dobru pospolitemu młokołow na wysoke i intratne urzędy: a ludzie i w lata, i w talenta, i w zaśługi dozyrzali, we wszyscy *beneficentia* odlogiem zosłasia, żadney się exaltacyi i respektu doczekać nie mogą: w tym gdy już życie na śchyłku, gdy prawie dusza w gardle, aż im na ten czas dopiero ten albo co deferuia urzad: Senatorka czesłusia roga, gdy smiertelna gotować by potrzeba koźlę; buławy, lalki, pieczęci, albo inne lub koronne, lub ziemskie *insignia* wręce tkasia; kiedy rączyby oślătina trzeba podawać gromnicę: więcze tacy przy takowych swoich exaltacjach, oddywać by się mogli: *Qui exaltas me de portis mortis*. Niektorzy słowa pomienne czytasia: *Qui exaltas me de portis glitium*. Ktory mię prawi wywyższal z bram niezgod i polwarkow, spraw i terminow prawnych. Ikoż niezgody, polwarki prawdziwie: *Porte mortis*, bramy śmierci. I tak jest owo kto niezgodny swarliwy, nie ścierpi, ięzykiem szermuie i przycina: o już mu to samo *porta mortis*, brama, okazya śmierci, że od lada kogo zaginie marnie. Nuż rad się kto prawymy terminami bawi rad się pieńcia: i to mu iako fortuny tak i zycia nie przysporzy chyba śmierci przypielzyć może. Snać tu iednak ktoś polwaczywszy się, poiedynkowawszy, Antagonistę pokonał, miałac sprawę na śadach w Trybunale szczęśliwie wygrał, z wygranej, subslancy i groźna nabył. Więc dziękuiac Bogu noci: *Qui exaltas me de portis litium*, etc. Remigius powiada: *Hec loco porte mortis pro iniquis iudicibus accipiuntur*, tu na tym mieysku przez bramy śmierci, zli, niesprawiedliwi sędziowie rozumieć się mają. I zaprawdę zły, niesprawiedliwy sędzia śmierci się rowna: a czyli iednego na fortunę, na reputacy, na słamy nawet uśmierci zyciu: szczęśliwy kto przy dobrym i sprawiedliwym sprawie przed takowym uskrobie sędzia, nocie sobie moze: *Qui exaltas me* etc. Uczony Lorinus twierdzi, że też bramy pomienne *pro magistratibus*, za urzędy pospolite brać się mogą. Iakoby to za jedno bylo *porta mortis* i *Magistratus*, Brama śmierci i urzad: a Temistokles coś gorszego nad śmierć słame

la-

sadzi mowiad: *Si mihi duas ostenderitis vias, quarum una ad sepulchrum, altera ad tribunal duceret, multo libentius ingrederer eam, quæ relictæ ad sepulchrum ducit*. Gdyby mi kto dwie drogi ukazał, z ktorychby jedna prowadził do grobu, druga do urzedu sadowego, rączybym sobie, drogę do grobu prowadzaca obrał. A że u Loryna pomienionego więkza część Doktorow, *per portas mortis*, przez bramy śmierci, rozumie grzechy ludzkie, zwyższa stosuiaz tu słowa apostoła narodow: *Per peccatum mors in mundum intravit*, przez grzech prawi iako, przez bramę iaka śmierć na swiat weszła; więcze snać tu Płalmista Pański, wspominaiac sobie na przeszle grzechy swoje, iako to na niezrad z B-rubea, na zaboy Uryafza, oraz miałac wzglad na to, że będąc przed tym takowym grzesznikiem, za lalka Boża byc nim przesłat: *Erat peccator*, to iako sobie za osobna policzył exaltacya: *Qui exaltas me de portis mortis*. Takto, iako gdyby kto w ciężka chorobę zapadłszy, i prawie *in portis mortis*, w bramach śmierci ślanawszy, z nich szczęśliwie wyszedł; nietylko nie miałby tego za niezdziwienie, ale owiżem za szczęście i zaszczyt. A jeżeli Dawidowa w tej mierze i z tej miary exaltacya i chwala: Iakież więc Magdaleny z tego samego imię, tytuł i sława, że *erat peccatrix*, że będąc nie tylko *in portis mortis*, ale snać i za bramy się zadzieliły, niazad się cofnela i poprawila imienia i sławy. Też słame *portas mortis*, to jest grzechy, a oraz wszelkie ponęty swiatowe rzuciwszy pod nogi, tym wyższa sobie, ślanawszy nad nimi, z nichże wysłania exaltacya, z Dawidem sobie nocac: *Qui exaltas me de portis* etc. Wielka to nieprzyziaciela pokonać, ale to więkza już zwyciężąc nad soba, prawie się z smiertelnych wyfunawly popiołow na głowę jego zetrzeć: podobnie iako ow Leonidas, który już między trupami na poboiowisku leżac, powławłszy z szrod tychże słamych trupow i złożywszy *trophæum*, krwia własna napiał: *Victoria de Argivis*, zwycięstwo z Argiwow.

A co prozję przy stworzeniu świata między Boskimi przodkowsko dzieliłmi? cożby inżego jeżeli niedzień. Wszak Pan BÓG naprzód stworzył świat: *Fiat lux*, natychmiast dnia koordynacya uczynił. Na czym że zaś ta koordynacya? oto wizylika rzecz na tym: *Factum est vespere et mane dies unus*, stał się wieczor, i poranek dniem iednym i w przed tu wieczor niż poranek kłada. Bóg to owo nie do-

brze,

brze, kiedy owo u kogo na początku buczno, ścisło, ściernie, i
potym chudociennie: *Nuber C caligo in circuitu ejus*: Wp z od
u niego *mane*, a potym *vespere*. Iako u owego kierego
Dyogenes widzac wieczerszającego bardzo po chudopáchol-
sku i mizernie, rzecze do niego: *Si sic prandisses, non ita
canasses*. Gdybys był tak obiadował, nigdybys był tak nie
wieczerszał. To jest: gdybys był na początku skromnie
wżyskłego używał, tobyś był miał i na dalszy czas za do-
syć. Nuż i to pewnie nie lepiej kiedy u kogo wprzód *mane*
sliczny, wesoły poranek skromności, pobożności i cnoty, a
potym *vespere* gruby i ponury swobodnego ladańskiego, ze-
płowanego życia, wyuzdany niecnoty wieczor. Takim był
ow Tyberyusz, o którym Historyk: *Tempora illi morum di-
versis: Egregium famam vitaeque quo ad prurum vixit*. A po-
tym co? *In omnia dedecora prorupit*, na wszelkie się rupiał
niecnoty i zbrodnie. Iakie więc i Kochanowskiego kłaski,
które się zaczyna od Psalmów, a koncza się na fialach.
A u ciebie iako Magdaleno? Ale na coż się i pytać? komuż
ślabowiem niewiadome swobodne oneyże na początku życia:
życie prawdziwie od wieczora zacząć. Lecz potym za pod-
jęta pokuta, o iak piękny miłosia IEZUSOWA zapłony
cnót wszelakich nalsłapił poranek, a zatym dzień szczęśliwy,
wesoły, dzień we wszystkie duchowne splendory obściacy,
we wżysko isny. *Factum est vespere C mane dies Ge*.
Czyliż to jednak ten sam wieczor nie z ohyda Magdaleny?
ktoby to śmiał twierdzić, że z ohyda? nie łpezi to poran-
ku, nie łpezi dnia, że mu ciemna kredensuje noc: I owżem
ta sama ołobna mu przynosi ozdobę i wdzięczność, cienia
poprzedzającego alternata. Więc żeby i o Magdalenie przy
podobney alternacie nie inaczej rozumieć. Tak żeby i ona
sama nocie o sobie mogła: *Nox illuminatio mea in deliciis
meis*. Z famey prawi przez pokutę rugowanej grzechowey
nocy, zabieram iasność i sławę. A tak iezeli Jobowa Cora
to sobie przykłada imię, że ia dniem lednym nazwano: *Et
vocavit nomen unius diei*. Czemużby tym samym Magda-
lena przy iey wieczorze i poranku, słynać nie miała nazw i-
łkiem imieniem i tytułem? Wszak iakby to za jedno, co
erat peccatrix. Iezeli się Archimedes i Kozroes swoim kry-
ształowym w którym się wszelkie planety i gwiazdy, lunasy,
eclipses, dzień i noc wydawały, zaczęczal i delektował nie-
bem. Czyliż IEZUSOWI z Magdaleny przy takowey tak
własnie

własnie iak na niebie, dnia z nocy koniunkcyi nie podobna
kombinacya?

Niewiemże czyli to Cant: 8. nie rzecz o Magdalenie?
Obrocono tam na łogóć co żywo oczy, z podziwieniem o-
sobnym i pytaniem: *Quae est ista, quae ascendit de deserto*.
A co to prawi za osoba co z głębokiey wychodzi pulny i
70. czytła: *Quae ascendit dealbata*, która wychodzi wybie-
lona nad zwyczaj? Niech jednak iako kto chce na Dámę po-
mieniona pátzry, czyli na wychodząca z pulny, czyli też
z łżni. Iá w niey famey ad virtum wyrżona Magdalene
widzę. O w iak grubey i ona wżrod wszelkich łdów i gá-
dzin grzechowch zółławała pulczy: iak osobney dla tych-
że grzechow potrzebowała łazi. Wszak niedarmo ia *deal-
batam* wybielona zowie, bo śnad było co wybielać i płokać.
Gdy jednak z tey pulczy, z łżni wychodzi, czyliż z tad
na się iaka zaciaga obelgę? a nie raczej zniemienita zabiera
sławę, na podziw ziemie i całego nieba: *Quae est ista, quae
ascendit de deserto dealbata*. Inżego tu niewpominia i-
mienia kto to taki, iako się zowie: *Vnde domo?* dosyć na tym
że *dealbata* wybielona, wyrżyczona z wszelakiey grzechow-
wey zniży przez pokutę. Iakoby rzeczone że *erat pecca-
trix*. To iey imię, to tytuł, to sława, o inszym nie pytam.
Rzymscy Tryumfatorowie od zwycięzonych nazywali się nie-
przyjaciół, Náródów i fortee. Scypio Africanus od zwyciężo-
ney Affryki, Traianus od zholdowanej Dácii kazał się na-
zywać Dácticus: Magdalena od pokonaného grzechu *erat
peccatrix*.

Iakże tedy na tymże samym zniemienitey oneyże nie fun-
dować pochwały? Nie łpeziło to Aaronowey łaski, że się
w smoka na Faronowym zniemniwszy Pátcu, potym się
w słiczny kwiat i owoc w Boskim rozwinęła przybytku. Coż
za obelga Magdaleny że przedtem smocznych łdów grzechow-
wych pełna będąc, one potym wyzionawszy we wszelakie za
kwitła cnoty, w drogie się prawey pokuty pomnożyła owoce.
Przedziwniey daleko nuzeli owo Cyprylowe Wepázyna
drzewo, które w nocy od potężnego obłone wchru; tym
piękniey nazłiutrz wykwiło. Nie pogani oblubieniec ob-
lubienicy, kiedy ia do lilii między cierniem przyrow. *...
est lilium inter spinas*. Tochy i Magdalena z grzechoweg
przez pokutę wykorzenionego ciernia nie ohyde ale sławę i
ozdobę zabierać miała: wżak i symbolisła między cierni

fadzoney rozy przypisał: *Coronant non violant spina: Et quoque flori spina decori.*

Nie kładła tego sobie Oblubienica za uymę urody y wrodzoney udarności, choć sobie czarność na twarzy *in presenti* przyzoła: *Nigra sum, sed formosa, cuncta iestem, ale z tym wżyskimi dorodna.* Czyliż dopiero Magdalenie to przeszkoda do ślawy, że *in praeterito* była kiedyś zacczerńnita na dulszy, ale potem piękniey wybielała nad śnieg, Gen. 27. Przyrownywa Izaak Pątryarcha w błogosławieństwie swoim Iyną Jakoba do zspachu buyney w zboże roli: *Ecce odor filii mei, sicut odor agri pleni.* A co to roli szkodzi, że ia orza, gnoia, kiedy potym w bogata porała krescencya: a porała tym piękniey, im bardziey przed tym zagnoiona była, tak wydawaiać zapach, iakoby nigdy gnoy na niey nie posłał. Co szkodzi żarnu, że obumiera w ziemi, kiedy potym pięknie w kwiat y kłos wyrasta. A co to szkodzi do cudownemu na godach Galilejskich wiołu, że przed tym prośła woda było: *Gulavit architriclone aquam vitum faciam*, kiedy się potym nie kłda pokázalo winem: tak dalece że ie nad to wino przelożono daleko, które nigdy woda nie było, osadzono za lepszé niż pierwiec: *Tu autem servasti vinum bonum usque adhuc.* A toć więc o Magdalenie przed tym grzelznicy, potym wielkiey Świętey w porównaniu tych, którzy nigdy grzelznikami nie byli. Ziad przez Proroka Pan BOG: *Si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabitur:* choebych wże grzechy były iako naitrwały w kolorze swoim szkarlat, iako śnieg wybielała. Na co Caietanus: *Quia diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, etiam peccata, ut quae merentur vindictam, reddantur per Drona gratia largitate materia gloria.* Gdyż piwi kochaiacym Boga wżyskcie rzeczy pomaga do dobrego, same nawet grzechy: tak dalece, że które zaślubowały gniew y zemstę: obracają się przez obfitość łaski Boskiey w materya chwály. Zwiastecza że to pokuta tak grzechy, iako śłońce śnieg gładzi i niszczy, to też iakoby go nie było: *Peccata quasi nix dealbabitur.* Tak dalece że się i to prawdę: *Quaeretur peccatum illius, et non invenietur.* Szukac będą grzechu iey, a nie znayda.

A co to był ow Łotr, do którego Chryłus ukrzyżowai: ny rzekł: *Hodie mecum eris in paradiso*, dziś zemna będziecie w Ráiu. Mogłby kto zec: że to nie przystoyna Chryłusa

do Ráiu wchodzącego asystencya: nuż y ráiu samego przez welcie do niego, głównego łotra prośniacya gorowa. Święty iednak Augustyn na to: *Christus mortis ac diaboli victor sacratissimum ingredientem Patriam, secum latronem introduxit, non concilians Paradisum ipsi peccatis opere sed honorant, neque confundens latronis induit, sed illustrans:* Chryłus śmierci y piekła zwycięzca, do Świętey Oyczyny wchodzić, łotra z soba także wprowadził: przez to nieposłpować ani prośniwać ráiu, ale rączy honor mu czyniać, nie zawilydzać, ale rączy oświecać tym iainiey. A to samo na dowod, że to samemu szczerulny zażyczy y ozdoba niebu grzelznik niegdy wielki, to jest który przed tym był grzelznikiem: *Erant peccatores, erat latro*, a potym nim byda przestał, wedle tego co Chryłus w Ewangelii: *Publicani et meretrices praecedunt vos in Regnum DEI.* Iawnogrzelnicy i cudzołożnice poprzeda was do Krolestwa Bożego. A jeżeli co o iakiekolwiek grzelznikach i grzelznicach pokutnych: coż o tak osobney pokutnicy, która bywizy kiedyś grzelznica, a przestawizy grzelczy, nie tylko nigdy pokutować nie przestła, ale nad to wielka zolała święta, tak dalece: że się tu pisać iey może: *Si non errasset fecerat ilia minus.* Pisać się może po zdwioiwanych grzebach i nótogach, co wliżod cimsur dzemnych zolaściacemu słońcu albo księżycowi: *Me nubila vestra coronant.* Nawet nie tylko to iey ale samego więc Chryłusa śława, że z takiey, takowa proza łaskę osobna uczynił. Iako i owego Cefarza który z tym się odezwał: *Romam lateritum accepi marmoream relinquo.* A agola jeżeli gdzie tedy tu rako tam ieden z Pápiezow, w Malachiaszowych proroctwach opisany, prawdziwie: *Parsentia gloriae.*

A tu nuż ślawmy sobie przed oczy różne ludzi dywizye, *Konklusza* podziły.

Pierwsza dywizya tych, którzy od pierwszego zdywiania rezumu, zaczęli Boga kochać i kochali go zawżé, i aż do zgonu życia, kochać nie przestali: a tak byli dobrymi, a byli do końca: *Erant:* O szczerliwie Dusze! lecz iak was mało święta liczyć będzie wieczność, śad Boży pokaze.

Druga dywizya tych, którzy poczęli mieć się do Boga, poczeli go kochać, i temu służyć, ale coż potym? kiedy przestali, zaczęli dobrze, zle skończyli: Byli dobrymi, ale coż kiedy byli tylko: *Erant* &c. Ach nieszczerliwi! a nieszczerliwi

na wieki; O przeklęty pierwszy grzechu! na cie najwięcej potępieni nárzekają, ciebie przeklinać będą: Iako i te godzinny, te lata, które im grzeszenia początkiem były: naprzykład Rok piętnasty, szesnasty, osiemnasty. I ieden z takich, Ambrozj Święty *ad virginem lapsam cap: 8.* rzewno oplakuje dużej, w te słowa do nicy mówiąc: Żkad zżęnę? co pierwszego, co ośmiennego rzekę? czy dobro wspominać będę, ktores straciła? czyli złe oplakiwać ktores znalazła? Byłaś Pan-na czyła w Ráiu Bożym: bylas drogim kwiatem w ogrodzie Kościoła Bożego: bylas Oblubienica Chrystulowa, Kościo-łem samego Boga, mieszkaniem Ducha S. A gdy mówię co-raz żeś była: potrzeba żebys na to tyle razy serdecznie west-chnęła, że nie jesteś tym czymś była. O-co to za złośna, co za nąga i niepodziśna odmiana? Z czyłkey, niewinney, nietykanej, Boskiej Pánićki, llaś się skazaniem i nieradnica szatańka, z mieszkania Ducha S. zamżem diabelskim. Coś przed tym iasna iako złoto dla złośności pániehsłwa, to teraz podleży i wzgardzeńia jestes nad prośte po którym depra nogami błoto. Coś była gwiazda iasna w ręku Pańskich, to teraz iakobyś z nieba samego spáda, w twoimś ciele przygá-śla świetle: i w iedenes się okopieśły zámienića ozogalbo czar-ny wążel.

Trzecia dywizja tych, którzy rzeczono: *In pecca-to vestro moriemini*, w grzechu wáżym umrzeć: którzy Boga ledwie nie od wzięcia rozumu obrażać i affrontować poczełi, i tak daley iako w lata tak i w ciężkie postępowali grzechy, zátym i w grzechach dokonali, zle skończyli: *Erat et crunt Sc.* O iakie takich piekło i iaka wieczność! Bodayby się byli nie rodziłi nigdy.

Czwarta dywizja tych, którzy zaczęli wpráwdzie grze-życ się prześłai, zaczęli złe, ale skończyli dobrze. Byli grzesznymi, ale byli tylko *erant*. I tacy náleża do pułku Magdaleny Świętej: Takimi zaś my podobno, ba bez po-dobno wżyscy. Nic álbowiem nie wapię, że tu nie maż między námi żadnego, któryby nie miał i nie czuł w łobie mocnego posłanowienia wtey Boga nie obrażać, któryby nie miał prágienienia i woli od tad mówać Boga.

O Święta grzesznico uprosz takowym, upros nam grzesznym do tegoż się interesujących pocztu, ośláteczna w-ktorebytmy dokonali łátki. Znány się do tego, że Boga na się dla náłych grzechow zágnięwanego mámy, zátym i

to

to známy, że i ży násze na ubłáganie iego, i nie zdolne, i niegodne: więc zśłap nas łzami twoimi miłościa BOGA ozłoconymi: Sciniy za nożki tego ukrzyżowanego IEZU-SA, ktoregoś się w Maslylyiskiey náleśkálá, nacálowśla iá-śkini, á tak go poty z rak twoich nie wypuścizay, poki nam go nie ubłágalsz, poki od nas nie przeprosiś, poki iego nad námi politowánia, á grzechow nam náłych odpu-śzczenia nie wypłáćsz.



KAZANIE

Na Święto S. M. MAGDALENY.

PIĄTE.

Ecce mulier, quæ erat in civitate peccatrix.
Oto niewiasta, która była w mieście grze-
źnica.

MAGDALENA *práwa Nowego Testamentu Samsonka.*



Co to za niewiasta, co to o niej powiadała, że z niej grzesznica? To pewnie Ierychofska Rahab, álbó Betabec, álbó które inne z sta-rego Testamentu, sławne niewiastydem i nieśláwa *scortum*? Słyszę iednak, że to Marya Magda-lena, Łazarza i Marthy rodzona siostra. Czemuż iey tu własnym nie miánuia Imieniem: *Erat Magdalena peccatrix*? Chyba że to będąc *aslu* grzesznica, zwlaśa na ten czas Magdalena. Lecz kiedy być grzesznica prześłá, do nog się IEZUSOWYCH udáć, kiedy już tylko o niej mówić się mogło, że *erat*, że była kiedyś táká, toś śnac od tad in-śzego Imienia godna. Iákie ja tedy miánuować i nazwać? Oto zowieś ja iako chcecie, przybieraycie, naygodniejszy, M nazyś,

nayzaczynięsze; naypamiętnięsze Imiona. Zowcie sławna Elstera, Judita, Debora. Zowcie Amázonka, Semiramida, Rzymka Klelia, Kornelia: Iá zapátruiać się z iedney strony na heroiczne iey náwroćenie i pokutę, zapátruiać się na pamiętne świata, ciała, rokoszy, grzechu, piekła i siebie samey zwycięstwo, zapátruiać się na zhołdowány á pod nogami iey zóstiacy tenże świat, grzech i rokosz, á z drugiey strony miác w oczách Lwa osiádaćcego i iegoż rozdzierającego Samfona, z niegom dzisiaj á nie z kogo innego umyslił Magdalénę málować: á tak w niey práwa nowego Testamentu Samfonkę na widok niebu i ziemi sławić, pod tym iá samym Imieniem ogłosić. Ad M. D. Gl.

Znać to po samym, którymś się ięzczę grzeźnica nazwała imieniu, czymże Magdaleno? Samfon wedle interpretacy: *Sol*, Roćciwa: *Maria Magdalena* *stella magni*: Wielka, Mościwa, Wielmożna, przednieyła, gwiazda: *Prime magnitudinis sidus*. A lubo gdzie indziej: *Magna quandoque nomina mentiuntur*. Wielkie imiona dwoy enoty i męstwa, á często samey nieenoty pokrywka: *Magdalénę* iedną świętą z iey náwroćeniem, to sama naprzód heroiczna pokuta, to inne wylokcie czyny, známienie akcy i rezolucye dla Boga, krom imienia, z naywalecznoyeymi Samfonami równia. Lecz kto widział żeby niewiásta Lwa osiádać miała? Wiem że konia iáko nacyhybceyły męszczyzna z Amazonskami osiádała Semiramis. I náza Wanda Polska, gdy Rytgerus Książę Niemieckie, chce ia do swego przyniewolić Małżeństwa, z wysiłkiem na nie przyciągał, ná niegoż przeciwnie, i ona sama *in persona* konia osiádła, sprowadziła izyki: *Femina ingens auni munia Dacis per eos diu induit*. O początku także Herbu Ráwica czytam, że umierśiac Krol Angielski Synowi Krolestwo, á Corce skarby Krolewkie zóstał: dla których gdy ia ehcieli posłronni mieć zá Małżonkę Krolowie, Pánowie Angielscy żeby z nią skarbow nie trádili; rádziłi brátu, aby sióstrę na pozarcie Niedzwiedziowi dáwliży, przy skárbach się zóstał. Wrzucano tedy Pánnę do Niedzwiedzia, którego ona pásem okiełzósłszy, na nim z iáskini wyiáchala. Co Krol obáczywszy á przeprosliwszy sióstrę, w Małżeństwo ia Książcu Lotharyńskiemu oddał: z którym miał wiele Synow o to się stárała, iz im za Herb Pánnę ubrána, Niedzwiedzia osiádaćcá dáno. Wiem i to, że Europa Pánna przez Hellepont na

Tatlar.

wole

wole się przeprawić chciała: *wszak* że od niego zhyta, na dnie się morlikom zóstałszy nie spłynęła do brzegu. Zeby zaś Lwu plec biáła podobac mogła: iedynco to chyba dzisieyzy Heroiny dzieło. Co iężeli tak: wprzód by się Samfonowi żeby z niego abeys na Magdalénę przeiąg, krótko przypátrzyć

Judeic. 14. Wj chodzi Samfon na gody weselne, na odebranie dożywotnego przyjaciela z własnymi Rodzicami, do Tamnaty Filistyińskiego miásta: *Descendit itaque Samfon eum Patre suo & Matre in Tannata*. W tym się w drodze pozostanie, odlaczy od Rodziców, zbliży do winnie mieyńskich: aż mu lew srogi drogę zibiedzy: *Cumque venisset ad vineas oppidi: Apparuit ei catulus Leonis servus & rugiens*. Nie foromne *augurium*, nie dobra, nie pocielzna wroźka Samfonie. Gdy się po Oblubienice wyprósuielz, Lew ci drogę zachodzi: *Apparuit catulus Leonis &c*. Lew to iákiś albo lwica tá twoia przyšla oblubienica będzie, dzika, gniewliwa, rykliwa, nie ugáłkana, *servus rugiens*. Aez i tu Rodzicom nauka: żeby oko i pilność na dziatki, na potomstwo mieli. Niech się Syn bez Oycy, albo dozorczy, niech coreczka bez Matki, nigdzie nie przewia, niech samopas nie tuła, że ka nie schodzi. Ináczey na iákiego okrutnego, złośliwego, álbo sprosłego zwierza: *Singularem aprum exterminantem vineas nrañi*. Enoty się, iáki Boskley i pocciwości pozbáwi, nabáwi fromoty, zlego nauczy: *Separaverat enim se Samson a Parentibus suis, & tunc occurrit ei Leo, ita quod Parentes ejus non viderunt*, mowi na przestroge Liranus. Udáelz się ięzczę Samfonie do Tamnaty: *Descendit in Tannata*, to iest, *ad DEI obsequium, in virtutum gymnasium, in perfectionis urbem*, od zlego do pobożnego zycia, od światowey do Boskley usługi, od grzechu do enoty, iáko z Greckiego Serrarius czyta. Wiédz że o tym: żeć się nie z iednym Lwem, *Leo est in via*, nie z iedną trudnością, nie z iedną przeszkodą i pokuła potkac i páłować przytákie. Lecz to podobno tego Samfona droga, nie *ad perfectionem*, nie *ad gymnasium virtutum*, ále gdzie indziej: *Cumque venisset ad vineas oppidi*, gdzieś pod winę gdzie wino i iónę trunki lżyknia: Nie dziwować się, że na Lwa, że na *diserimen* zdrowia, i zycia trádil. *Quoties nobis ad vineas occurrit Leo, quoties ad pocula servit terribiliter, quoties & quam horridè inter crateras rugit*, mowi

pokuta? gdy mieć będę rzeczy ostateczne w pamięci i w oczach, obojętnie nieskończona wieczność, chcieć mi się rozsłodzi nie będzie, na iakie się nie odważę pokuty i ołtrości życia! Wolałku *omnia possum in eo, qui me confortat*. Czego przy Boskim nie zniolę postiku? Przywiąż się do nog JEZUSOWYCH wolań, sercem i słaszcym affektem do Boga; a on, *qui desit velle, dabit se perficere*. Który podał dobre do serca chęci, ten nie też da wypelnienie, do skutku i końca przywieść. Naosłatek prezumpcyi i desperacyi iednymże odenie zamachem: Daycie mi prawi pokoy: Precz odnieście zwoidziecieli. Ani ia w miłosierdzie Boże grzeszyć nie myślę, ani też przy moich zbrodniach dla Boskiej surowości desperować nie będę. Wiem że Bog miłosierny, wiem że oraz sprawiedliwy: ale wiem i to, że *miser cordia eius super exaltat iudicium*: miłosierdzie jego przewyższa sad i sprawiedliwość jego. A tak mię dobroć i iaskawość w nadziei gruntuwać i wpiierać, i sprawiedliwość boiaznia miarkować będzie. Gdy tedy tak potężne imprezy nie uйда, iuz iak nasygnowniejszy szturmem owi Terasi świat, ciało, albo rokosz i nawięcej czart przeklęty na Magdalenę się wyura i nątra: *Adversarius vester Diabolus tanquam Leo rugiens*. I nąptzod pochiebnie, łagod nie zko niegdy z Augultynem, z Magdalena traktować i umawiać się poczna: *Siccome voi deferis?* Tak że naś to opulczczał postponiutę, nąłza przyznania i affektem gardził Magdalena? A gdy nie tym nie i prawiś: rykiem się wylży straszny i ogromny, a obojętnie Lew piekielny na Magdalene oburza: *Apparuit catulus Leonis ferus & rugiens*. Wiedziła iednak Magdalena że to ten Lew tylko na pozor, tylko na oko, w ludzkiej tylko imaginacyi, w powierzchownej apparencyi straszny: *Apparuit ferus, &c.* i męzinie się z nim potkala. *Latrare, rugire potest, mordere non potest nisi volentem*. Iac się go tylko, ołmieli na niego, sławic się mu rezolutnie; a iuzi go iako niktzemne, pierzchliwie przekłamał kozle. *Dilaceravit Leonem tanquam hadum*. Nad tym on tylko dokazuje, kogo sobie znajduie powolnym. A tak gdy sam ia persona przemoc Magdaleny nie może; kogo innego na iwoie ordynwie mieysce, sił ołsłatnich rusza. Tu Magdalena do domu Faryzeulwa, w którym Pan IEZUS zasiadał biezzy; a tu iey odedrzwia famych zaslapi umowiony, nąpuzony od czarta łamego respekt, i przekładać poczenie: Co dla Bo-

ga czynisz? do kad tak bezpiecznie, tak płocho, tak nieuważnie w dom cudzy nie proszona wchodził? Co o tobie pomysla, co rzęka: *Quid dicent?* oładza cię za Importunkę, za bezpieczniś za szlona: oładza żec to co czynisz, z desperacyi pochodzi, że zwatpiewiz o kawałerah, że cię nikt niepomyie, dewotka zolłaszeł. W co nąwet owe twoie przyiazni, konfidency, rozrywki i iako owym twoim konfidentom towarzyszkom w oczy weyrazylz? Zaslapi iuz iuz w progę zaległacy w drzwiach prawie zarzucony od tegoż czarta przed oczy wlyd, i publiczna na czoło wylapi konfuzya; i te albo podobne pulzera do serca zaryzury i reflexye: Magdalena, gdzieś wlyd podziela? Na infzyby się przynajmniej cza, i mieysce zachować, gdziekolwiekby na ulstronu, w kacie, w ołobności na IEZUSA napaść, upilnować, do sekretnego pokoju na spowiedź zaprosić. Tu gości, tu ludzi rozmaitych pełno, wlyzcy na cie iak na rąroga pątrzyce, dziwować się będą. Zbędzie iednak i tych ławo Magdalena. Odpowie respektowi: Niech świat iako chce z ludźmi o mnie sadzi, byłem ia sadow Bozych usła: *Si hominibus placere, Christi servus non essem*. Gdybym się na ludzkie ogladała rozładki, trzebaby mi Boga i dusze ząpomnieć. Odpowie wlydowi: Precz teraz wlydzie: w ten czas było przybywać gdy cię było nawięcej potrzeba, gdy się zabięrało na grzech. Nie wlydziłam się grzeszyć, a ma mię byc wlyd pokutować? W ołsłku niech się i nawiłydzę; a tym krotkim wlydem, wlydu wiecznego uylę; nimże przelzie moie niewlydy Bogu nadgrodzę. Tak tedy wiecey nie myślać i nie mowiać, przez te się wszystkie przedziela tłumy: iakby iey oczy wybrał, wchodzi we drzwi, wpada do Izby: *Impertinens convulsio, opportuna beneficium*, nie uważiać czy wcześniej czy nie wcześniej? upada do nog IEZUSOWYCH, i łami nie polewa, wolałmi ocieta, ułstami całuje, drogim smarui olejkiem! *Lacrymis capni rigare pedes eius, & capillis tergebant*. A tuż sobie żaym i tego drugiego Lwa z pokolema Judy: *Leonem de Tribu Juda*, to iest łamego tym ławicy tymoz łamymi wolałmi kaptuie, wiaze, dewinkuie IEZUSA. Wylzi i u Samłona moc i siła byla przywiazana do wlosw. Iuz iey ten Lew *non apparuit ferus & rugiens*. Iuz się iey nie sławil straszny, ogromny, rykliwym: ale rączey wdzięcznym, łagodnym, iaskawym, nie na pozarcie ale na obronę na przeci owemu Lwu Faryzay-

skiemu, który na Magdalene nalepował na sercu: *Si sciveret quæ & qualis esset mulier* &c. Tak go sobie zholdował, tak zniewolił, tak odmienił Magdalena: *Naturam mutavit amor*. Certużyż z tymi Lwami Magdaleno: z jednym wszyscyła się, i męstwem Chrześciańskim, z drugim iak nuywiększa pokora i nabożeństwem: tym się zachęcać do odwagi, czym niegdy Craterus animował Alexandra: *Magne Alexander, pro regno tibi cum Leone pugna*: Mężnie sobie poczynay: o Krolestwoż że lwem potyczki. Tobie Magdaleno o Boga, o Puszę, o Krolestwo niebieskie idzie. Wszak gdy nieśki Hanno prezentował ugiłkane go od siebie Lwa, od Kartaginancykow osadzony na gárdło, iakoby sobie przez to o Pánowaniu i Krolowaniu zabięrał, i czynił wrozkę: *Quasi omen esset regni affectati*. A tak iuż się więcej i ty mądryś a dworny Salomonic o mężna niewiaść na ostatniej światu linii niepyta: *Mulierem fortem, quis inveniet? procul & de ultimis finibus*. Nogi u czlowicka iako u Mikrokosmu, u małego świata, właśnie ulami finer ostatnie części i iakoby terminy. Otoż mężna, odważna Mężycę dzysiaj nie gdzie indziej, tylko przy nogach IESUSOWYCH znaleźć, i z tad iśaćować: *De ultimis finibus preterit ejus*.

Iścżcie iednak zoltaie przypatrzć się kroiko co też Samson co i Magdalena za *fructum belli & victoriae*, za korzyść i spoliatze Lwa pokonanego odnieśli? Oto prawi: *Post aliquot dies revertens, declinavit ut videret cadaver Leonis*: Et ecce examen apum in ore Leonis & farrus mellis. Po kilku dni wracaiąc się z Tamnaty Samson, wyboczył z drogi żeby był obaczył trupa Lwiego: a oto roy pszczół w ustach Lwa i plastr miodu. Lecz coż tu tak osobnego w tym trupie, w tym Lwie umarłym widzieć? *Declinavit ut videret cadaver*. Nie zapatruy się tu Samsonie na *farrum mellis*, na sam miód i Rodycz: bo to dziecinna, ale na to iako to śmierć i nappotćanieyszych Lwow iłmie, że to i że Lwa trup, *Cadaver Leonis*. Acz i wysię nierozumne głupie pszczółki, któreśd to sobie znikoma się uwidziły Rodyca, tak strážna i niebezpieczna upodobały konfyllency. Kto widział fundować się, osiadać bezpiecznie we Lwicy o twartej pászcy: *Ecce examen apum in ore Leonis*. Lepiej sobie do nog się udawły Lwa z pokolenia Judy posłuszyla Magdaleno. W prawdzie się iuż, i y w kiy, i pászury Lwa

Plutarchus.

Apud Roger.
Novic.

Lwa piekielnego iako pszczółka miosłrożna dostała była: Obaczywszy się iednak, mocniej go prawa Samsonka złamała. A żytym obrzydł ci świat, obrzydła rosfkoż iako przegniły trup: *Cadaver Leonis*: obrzyły wszystkie grzechowe lub na pozor powabne Rodycz, iako na śmierci, na trupie, na zg ilżnie, na scierwie oludzone iakoci. A na to miewce inuże cię prawdziwsze, gruntownieysze, Rodźco nad kánar, po zwyciężonym Lwie piekielnym potkály wety: *Leone occiso nascuntur virtutum examina, mellisque favi dulcissimi, qui sunt conscientia bona, mentis quies & gaudium, fiducia in Deum, spes aeternorum bonorum*, mowi Serrarius: Po zlym wci klym, ułławicznie nadzaczekiwaiącym sumieniu, náslapilo dobre, ciche, wesole sumnienie; po owych niepokoich, zámieszaniach, turbacyach na duszy, náslapilo pozadane na umysle uspokoienie, po zmyslonych wolelościach prądziwa, serdeczna radość, po pewnym piekle i potępieniu, żytym ostatniej desperacyi, uśnoś w Bogu i nádzieia o dobrach wiecznych. A słowa do Magdaleny wymowione: *Remittantur tibi peccata*: Odpuszczaiąc się grzechy, czyż i to nie *farrus mellis*? czy nie Rodkie, czy nie miodoplynné słowa? Chryslus *ipse nobis Leo ille est. in cuius ore cibum mellis invenimus*, Chryslus on sam Lwem nam iest, w ktoregomy ustach pokarm miodowy znaleźli, mowi Święty Paulinus. Co mowie o owych duchownych pościach i Rodyczach? którymi ja Chryslus na pułty Masylylskicy częstował; A dopiero o Rodyczach w nibie, w wiekuilsey chwale, o których Święty Apostoł: *Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus diligenter se*.

Żytym iuż mácie *veram effigiem*, żywy obraz Magdaleny Świętey, iako prawey Nowego Testamentu Samsonki: na ktory Chryslus dnia dzisieyszego skázuiąc mowi do kazdego zwalczca nie pokutuiacego grzeźnika. *Vides hanc mulierem?* Widziśż tak odważnie z grzechu powstaiaca. Widziśż tak szczerze za grzechy pokutuiaca. Widziśż tak heroicznie pánuiać się, świat, ciało i siebie zwycięzaiaca Magdalene. A ty czemu nie tak? czemu inaczej? Rzeczeliż: i iabym ci rad z grzechu powstał, radbym się poprawił, ale coż? náłóg wiecznotliwy? chodbym chciał nie moge. A zaż i Magdalena *bahuwata* náłozna nie była? a przecię náłóg przełamała: Czemuż i nie ty? Rzeczeliż: Coż kiedy mie, choe

Konklusja

choćby i człowiek nie myślił, bies, pokusa, okazała na zło powiedzieć: pokuty ciężkie, sprzeciwie się im nie moge. *Vides hanc mulierem?* A zaz i takich Magdalena pokus i okazała, albo i większych nie miała? Idzie mi o różne respekty. *Vides hanc mulierem?* A zaz i Magdalena różne o które iey szło, nie sławły respekty ludzkie? Ale mię (mówię) wtyd przed Kapłanem wyznać? *Vides hanc mulierem?* nie wstydziła się Magdalena przed tak wiela pokutować: a ty się przed jednym Kapłanem wtydziłaś. Lecz się nie moge na taki zał zdobyć, na taki się zdobyła Magdalena. Oczemu się ona zdobyć mogła? a ty nie? Zdobędziesz się, ślanie cię na weselości, na śmiechy, zarty, a na łzy i płacz za grzechy nie ślanie! Przecież (da ośłatek się odezwiesz) zniesie ciężkie pokuty nie moge, na przykład postu, dyscypliny, gdy Xiadz naznaczy. *Vides hanc mulierem?* Toś ty większy nad Magdalene delikat: to ty subtelniejszego ciśła i członkow? Znieśliś owe bez miary uprzykrzenia przy pułtykach, nad posły o chlebie i wodzie cięższe, gwałt łamey naturze wpięciu czyniac. Znieśliś owo niewczasy, nieśpiania, trudzenia się, cięższe nad zakonne iutrzenie, nad pustelnicze czuyność, nad nie wiem jakie umiatwienia, całe nocy na politykach, na konwersacyach i BOG wie na czym znosić i trawić, rzosem bić, sklenice o rzole i głowe tłukać, szkło gryźć i polyskać, za zdrowie z trzewików, albo z dołkow wykopanych oraz z ziemia piłak, popioł, piasek, wagle w pułary kładac i sypiac: a jedney, i drugiey szrody, albo łoboty: *In pane Et aqua*, o chlebie i wodzie wytrzymać nie mozeł? Wosłaku coz w tym masz za korzyść? ze w zębach Lwa piekielnego dyszyliz, niebezpieczeństwo ułławicze, mola i robaka sumienia, gorzkosc na duszy nieznolna ponosił i cierpił? Ey czyny się w takim ciężkim razie. Porzywaj się z marnotrawnym synem: *Surgam Et ibo ad Patrem meum*. Odezwił się z Płamiska: *Salva me ex ore Leonis*. Zbaw mię wyrw mię z palczuy Lwicy-Płanie. Zkwołaj skruszonym sercem, z pokutuiciu Thaida: *Qui plasmasti me miserere mei*.

Któryś mię stworzył i uformował, zmiłuy się na demna.



KA-

KAZANIE

Na Święto S. M. MAGDALENY.

S Z O S T Ę.

Stans retro secus pedes ejus.
Stoiąc pozad wedle nog jego.

*Pokuta która Magdalene do nog IEZUSOWYCH rzuciła;
tak ja postawiła na nogi, tak wysocy nymofsta?*



O jest że Ewangelista Pałki wysławiać Magdalene u nog porzucona IEZUSOWYCH, łzami też nogi oblewająca pokutnymi, ocierająca włosami, ustami ciałuica: *Lacrymis capite rigare pedes ejus, Et capillis capitis sui tergebat, Et osculabatur pedes ejus?* A z tym wszystkim wyraźnie mówi, że Magdalena przy nogach nie leży, ale stoi: *Stans retro secus pedes ejus*. Istnie to *compatibile* leżeć u nog, nogi całować, i inne pomienione koło nich odprawować funkcje, a stać *prose* *stans retro*? Chyba że to u tych nog polec; jest powstać nad innych: kto tak polega, *Cecidisse videtur*: Nie tak upada, iako zda się upadać tylko; a w łamey rzeczy powstanie wyłoko: *Altior a lapsu*. I owsem ktoby nad wszystkim tak urost żeby już wyżej rość nie mógł; ten by ielzecz jedyny mógł mieć do wzrostu dalszego sposob, gdyby u nog pomienionych upadł. Wedle owego co Pliniusz o swoim Trzanie: *Cui nihil ad augendum fastidium superest, hic uno modo crescere potest, si se ipse submittat secutus magnitudinis sue*. Kto już wyższym być, wyżej powstać nie może, ma z tym wszystkim ielzecz jeden do wzrostu sposob, to jest gdy się ponizy. Tak właśnie i Magdalena upadły do nog IEZUSA: *Haec cecidit verum potius cecidisse videtur*. I owsem co o kim innym Strada: toby o Magdalene prawdziwie: *Magnus licet in habitus fuerit ante dum Staret, in casu*

casu tamen ne jacent, cum prostratus disjunctusque pariet major apparuit. Wielkim on był w prawdzie poki stał, gdy jednak upadł i poległ, iako obalona i na ziemi leżąca ściana albo kołos, tym się większym pokazał. — Lecz ktoż cię przecie Magdaleno pod łame porzucona nogi, tak na nogi pościwił, wzrostu dodał, wyłoka i znamięnto urządził fortuna? ktożby infzy iezeli nie pokuta? — Ta pokuta która Magdalenę do nog rzuciła IEZUSÓWYCH, — przypatrzenie się iak iak wyloko wyniosła? O tym i na ten czas. — Ad M. D. Gl.

Ma, to grzech że choćby grzeźlenik sobie na samym firmamencie goiżdo — uśłał, to go niżey samego pograży piekła. Wiem z czym się odzywał ow duma napulżony Anioł: *Ascendam sedeo in monte testamenti*: a przecie grzech go do tego przywiódł, że sobie ustyłzał: *Quomodo cecidisti? Iam me Nayaśnieyze Maieśłyty o iak pograża grzech niłko! Za śiałał sobie na Krolówłkim tronie Dawid; a przecie po grzechu z tym się odzywał: 'Infirius sum in limo, profundi', uważem w głębokim kile i błocie. A do kogoś z grzeźleników Pan Bog przez Proroka mowi: *Si exaltatus fueris ut aquila, et si inter sidera posueris nidum tuum: inde detraham te dicit Dominus*: Choćbyś się wyżej wyniośł niż orzeł, i miedzy gwiazdy zaślaśł gniazdo twoje: i z tamtad cię niżey łamego zrzucę piekła.*

Iako jednak pograża grzech i ponóża, tak pokuta wynosi. Dowód tego Marth: 1. Opisuiać Historyk S. Genealogia IEZUSÓWĄ od tych i słow zaczął: *Liber generationis IESU Christi Filii David, Filii Abraham*. Lecz czemu tu wprzod Dawida, niżel Abrahama kładą? Abraham kilka set lat nad Dawida ślaży, toć mu pierwsze w Genealogii IEZUSÓWY należło miejsce. Chyba że to tu nie na lata, śle na wysokie talenta, na cnotę wysmienienia wszędzie mieć respekt potrzeba. I ślaży Abraham w konkurencyi do honorow, do fortuny, do ślawy niech ustpuia młodszemu Dawidkowi, iezeli ustpuie w talentach i cnotcie. Aleć nie wiem czym Dawidowa Abrahamowa przechozdila cnotę? Prawda że *omnis comparatio odiosa*: przecieź śnac Abraham nad Dawida miał śia. Abraham na rożkaz Boski ochotnie właina opuścił Gycyzynę, dom, fortunę: *Egre dere de domo*. Dawid wiem iak melancholiczno z Krolewłwa przed Abalonem uchodził. Abraham iedynego Syna Izaaka odważnie na ośiarę Panu Bogu ręka właina Oycowłwa gorow był

był zabić. Dawid wiem iako owego z Berłabei zle urodzonego niemowłeca ślałował, a dopieroż choć po złym Abalonie utulić się nie mogł. Nuż o cudzołóstwie z Berłabea, o zaboju Uryaśza co mowid? leżeli odwaga Dawidowa śławna: I Abraham piału Krolow Chananeyskich zwydzic i Tryumfator chwalebny. Czemuż tedy tu wprzod położony Dawid, pñłponowiny Abraham? Odpowiać Chryłłosłom S. *Quia Regni major est dignitas, quam natura*. Bo to prawi Krol, pñłżaniec kółki: To zaś choć Śwryty, cnotliwy, prośly iednak ziemianin. Iakżkolwieć Krol, tym samym że Krolew, powinien mieć swoje pñłżanowanie i mieysce pierwsze. Ale czyż to ieden Dawid w Genealogii Chryłłosłowy Krolew. Iak wiele tam innych owych Salomonow, Ezechiaśzow, Roboamow &c. lieza; a przecie ich przed Abrahamem z tego respektu, krolow łamego Dawida nie kładą. Musi tedy być infza tej precedencyi Dawidowey przyczyyna. Daje ia S. Ambrozjo, iedyyna *pro ratione alleguac* pokutę, in Apolog: de David: car: 4. Dla której włainie iako mowi Doktor pomieniony: *Dominici generis auctor electus est a DEO*. On śam przed wślyżskimi audiotem Rodzaju Chryłłosłowego obrany. A iezeli Dawida tak wyloko pokuta wyniosła, że go nie tylko nad innych wślyżskich przodkow IEZUSÓWYCH, śle i nad łamego Abrahama przełożyla: toć pewnie i Magdalenę z pod nog ia IEZUSÓWYCH wiałyzy, poślałwila nie niżey. Nie niżey: bo na naywyższy i wślyżkich cnot, a osobliwie goracey Boga miłości śłopnach. *Dilexit multum*. Nie niżey: bo na znamięntych cnotom tak wyłokim korresponduacych ślałkach, przywileiach i dārach. Nie niżey: bo wedle łamego, bliżey i wyżej z wielu miąg nad Dawida, IEZUSÓWEGO łeca, *secundum cor DEI*.

Wizak że w pomienionym Dawidzie, i to łpecał: że iedmu tylko łamemu innym pominawśzy Krolewłki przyznosł tytuł: *Iesse genuit David Regem, David Rex genuit Iesse*. Co w i y n za sekret? Rozni rożne naznaczaia przyczynny. Iá to łobie uważam, że gdy go na poczarku Genealogii Chryłłosłowey wspomniáno, nie przydano Krolewłskiego tytułu, śle go prośłym Dawidem nazwano: *Liber generationis IESU Christi Filii David*. Gdy go zaś wspomniána drugi raz, a wspomniána z Berłabea, blisko Berłabei kładą, aż go zraz Krolew zowia: To zaś łamo czemu? Śnac przez to *ad intendē*: że kiedy się co złego śłanie, zraz tam Krola przypñłza: —

David Rex. Albo więc że to *Regum manifesta scelera*, gdy kro inny zgierzysz, nie uważaia tak bardzo, nie pytaia się kto zgierzzył? Ale kiedy Krol się potknie, żaraz to wszyscy w o'zy wychodzą *spēstatur cum deficit*, żaraz to pilza i głozza. *Tanto conspectus in se crimen habet, quanto maior qui peccat habetur.* Atoli do moiej materyi, rāczey tak na łobie myśle; gdy wspomniano Berabea, albo więc grzech z nia Dawidow, przypomināno - oraz iego tym łamym pokutę. Co gdy czynia; że też żaraz tudzież przy tym Krolew go mianuia: *Jesse genuit David Regem, David Rex genuit Ec.* Iakoby znać dāć, że go prawā pokuta na tytuł Krolewki wyniośia. Iakoz krokolwiek grzeliz tym łamym *Jus ad Regnum*, prawō do Krolestwa, i Krolestwa Niebieskiego trāci, niewolnikiem się czarstowskiim stāie. Iakimże się to prawō strācone odzyskuje sposobem? nie inszym tylko szczera za grzechy pokuta: Otoż i Magdalena udāwiz się na niecnocę strācia Pāstłwo, strācia Krolestwo: nie darmo gdy ia Ewangelista Święty nāzywa grzełnicā, āni ia **MARYA**, āni Magdalena, āle prośa mianuie niewiāta: *Mulier in civitate peccatrix.* Coż się pomienione imiona znāczā? Oto prāwi **MARYA**, wyklāda się z Hebrayckiego: *Stella, Domina; Magdalena magnifica, Mościwa.* Otoż tedy grzelisz, strācia Magdalena tāk wielkie tytuły, Mościwa, Pāstkie, Nāyiastāiey fize, i tāk się sromotna nie jednego, āle siedmiu czarw nie wolnica stāia. Iako ia jednāk grzech tāk znāmienitych pozbāwił tytułow, tāk iey one znowu cudotworna odzyskia pokuta, i innych ielżezie nābawia wēklesia: *cum fanore reddens.* Patryarchia nāwet uczynila pokutuiacych: Prym przed miłosnikāmi i miłosnicāmi **IEZUSOWYMI** dāia.

Ala czyliż tu promocyi Magdaleny termin? Jest osobliwe między Doktorami pytanie, czemu Piotrowi Świętemu i nie komu innemu Chrystus nāwyższy Namieślnictwa swego poroczył urzād? Czemu nie Jānowi na przyklad? wiem że Jan Święty był krewny Chrystusow, toć się śnac erysm obāwiał Pan **IEZUS**, zebymu bylo nieprzymāwiano, że się respektāmi rādzi, na krew tytuł i nie na kwāwe respektuie zāslugi, znać że nie tylko Bog āle i człowiek z niego: *Homofactus est:* że się ludzkiemi affektāmi uowodzi. Iako jednāk poludzku nie się rādzi, tāk się też śādny rytes nie obāwiał. To pewnie Jānowi wiek młody był na przekłozdie! āle i na kwāwce Jāna dbać nie potrzeba, gdzie rozlādce!

III

iaki byli u Jāna, doyrzysły: *Sunt quibus ingenium, Et rerum prudentia velis, ante plūs venit.* To mu tedy rāczey wstret od promocyi czynio? że był *filius soleris*, tytem gromu iako go śamże Chrystus nāzwał? Iakoz ielżeli pokim tedy po goraczkach, po piortnkach nit na urzędach. Ale i Piotr nie ziemnieży: i cżyli i on raz goraczke i impet, dōbrowie w Ogroycu pokāzał: *Coż tedy za alimata ratio,* że tego ā nie innego na nāwyższā wyślādāia funkcya? O to wedle Ambrozego Świętego farm: 46. nie inia tylko Pokōta: *Petrus amarulentis lacrymis una hora profusus, non peccatum modo abnegantis promeruit sibi condonari, sed Et in eadem gratiam consecuta sunt illi claves Regni Caelorum:* Piotr prāwi, wylānymi gorāzkimi łāzami jedney godziny, nie tylko grzechu zāprzenia się Chrystusa odpuszczenie sobie ziednāł, āle też dāa tychże też powierzone mu sā klucze Niebieskiego Krolestwa. W czym i Jāna S. owego **IEZUSOWEGO** kochanka, owego w ciele przy nieonarufnony Pānieśtwie Aniola przelēdzi. A tu iuz i ty Magdalena z teyże miāry nad same iakże niewinne i Pānieśkie przelożna dufce. Wszak rzecielnie S. Chrysoſtom: *Ille in Evangelio meretrix, virgines quoque ipsas honestate superavit, owa sterna in Evangelio in meretrice, same poczwiciōcia zwycięzyla Panny.*

Nie wiem kto się z tym Cantionem 2. odżywa: *Ego flos campi Et lilium convallium,* iam prāwi kwiatem polnym i lilia na dolnie otādona: *Lilium convallium.* A to co? poki tu ktoś na równinie polney, pōty kwiatem proslm: *Flos campi,* ledwie się na dolinę spudzi, āż żaraz z niego *Regius flos*, kwiat Krolewski, niezmiāzāna Lilia: *Reginasque Rosas Et florum Lilia Reges.* Tworcy to śnac pokuty abrys Magdaleno. Wiecie że polpolnie wylżytkie wody i potoki z gor splywāiać na doliny ściekāia. Otoż więc że Magdalena do nog się **IEZUSOWYCH** iako na dolinę poniżā, łāzami ia własnymi napełnia, zātym prāwie w druga lilia, nad inne wyślādā kwiaty, z liliiwym się Pānieśtwem rowna. I toć iest eo S. Augustyn in serm: de verbis: *Domine Sederat ad pedes captivis nostris: quanto humiliter sedebat, tanto amplius capiebat.* Confusus enim aqua ad humilitatem convallū, denatatur rui moribus vallis: Siedziāla przy nogach głōwy nāleży to iest Chrystusa: i im niżej siedziāla, tym wiēcy zābierała od niego: splywa albowiem woda na niżiny dolin, splywa z wyfokoci i nādętości gor.

Ona to jest ówa Ewangeliczna oblakina, przez długą tułanię zmordowana i osłabiona, zżymy za znalezieniem swoim stać się u nogi pasterkich kłádara i kłádacza, a rudziejąc na pasterkie wyniesiona rąmiona owieczka: *Cum invenieris eam, imponit in humeros suos*. Wszak i Magdalena oblakowała się od najwyższego Pasterza, a w drogach się i tułaniach nieprąwici, prawie oślętnie zmordowała i osłabiwszy na duszy: *Lassata in via iniquitatis*, nie gdzie indziej się tylko przy nogach tegoż swego Pasterza Chrystusa znalazła, a tak niewątpić, że od tychże nog do niemniejszy promocy i exaltacy przez pokutę przysła.

Ona to jest owym Eliaszowym obłoczkiem, o którym w Księgach Krolewskich: *Ece nubecula parva ascendebat de mari, quasi vestigium hominis*. Oto obłoczek mały podnosił się z morza, jako ślad ludzki. Pobieżła się do nog Chrystusowych: *Quasi vestigium*, a tam się orsz w gorzkim jez pokutnych obmywły morzu, pięknie się ku Niebu samemu wzbła: *Ascendebat*. Zkadże? *de mari*, wszak morze symbolum pokuty.

Zapatrzywszy się dziś jednego na morze Ukoronowany Prorok, z ządziwieniem się odczyt: *Mirabiles elationes maris*, cudowne są wynoszenia morzkie. W czymże to takim? Oto naprzężyć się pod czas młacy na morzu okretów, i tak na równinie iakie wysławionych miał, i pascow, niech że się tylko wzbury morze, aż pod niebo prawie samo wynosi okrety. Otoż i w Magdalenie za powonieniem Ducha Świętego, wzburzyło się morze pokuty, i tak ia wyfoko, iak okret wyniosło. Tak wyniosło iako Arkę Noego podczas potopu wzbierające wyniosły wody: *Multiplicata sunt aquae, et elevarunt Arcam in sublime a terra*. Znad owe wyfoko na pułhni Małtylskiej kontemplacy, owe *raptus i ekstaser*, owe podnoszenia się nad ziemię, owe iey na modlitwach przez rece Anielskie wyniesienia pod niebo.

Opisuiac Jan S. Niebieska Jerolimie, między innymi powiada, że Bramy tamtego miasta z perel wysławione: *Duodecem Portas, duodecem Margaritas*. Zkadże się te perły wzięły, iako się tak wyfoko do Nieba samego dosłaly? Ale na coż się pytać? Wszak wiemy gdzie się perły rodzą, to jest w morzu. A takac więc perła, w morzu gorzkiej za grzechy pokuty urodzona, a na ozdobę Niebieskiej Jerolimy,

limy, z pod nog JEZUSOWYCH zabrana, wyniesiona, i wysławiona Magdalena Święta.

Nie tak się ona do nieba dosłala iako ow Klauzyusz Nero Celarz Rzymki, o którym przez zwykła u Rzymian Apoteusim między Bogi policzonym, Gallio brat Seneki powiedział: że, *ut eo ad Caelum traclus*, że iakoby hakiem do nieba gwałtownie wciągniony, nie przez własną promowany cnotę. Magdaleny Świętej do wyfokiej chwasty niebieskiej, nie z jedney wprowadz cnoty promocy, nayo sobiłowey jednak z gorzkiej, i iak morze wylewający się przed Boskim obliczem pokuty: *O quam magna sicut mare contritio*: z której to wielkiej, iak z morza rzeki wypłynęły cnoty, iako to o sobiłowey goraca i nieugaszona ku JEZUSO. W i miłość, wedle tego co S. Mechtyla w swoim obławieniu widziała: to jest widziała Chrystusa z Magdaleną Świętą, opowiadającego Mechtyldzie Świętej, że Magdalenie dana jest zapiśta w niebie wedle wielkości miłości: bez której to fzeżera i doskonała byż nie może pokuta.

A ta właśnie jest owym morzem, które Jan S. Apoc. 15. w niebie widział, to jest morzem zmieszany z ogniem, a ogniem miłości Boskiej: *Vidi tanquam mare mistum igne*. Nad tantym zaś morzem stali ci, którzy zwyciężyli belly i obraz iey, to jest świat, ciało i piekło, i ich apparenca wzyfłkę, a stali z srodoobrzmacym, cytrni, chwalc i sławiac Boga: *Et vos, qui vicerant bellum* *Et imaginem ejus, stantes super mare habentes cytharas DEI*. Gdzie prawdziwie pokuta morzem, a morzem nie pogrążającym, ale owżem wynoszącym tych wzyfłkach, aż w niebo samo przed oblicze Boskie, którzy w nim swoje zaskładnia konsyliency: *Stantes super mare*. A w tedy więc posturze widzieć Magdalenę S. widzieć ia przed tronem Boskim nad pomiesionym morzem pokutnym nie iako się wieszająca: *Stantem super mare mistum igne*. Widzieć tryumfującą z trojsey belly, świata, ciała, piekła: widzieć w iey rku droga i srodkowdziejczna chwasty Bozey cyty, wygrawiana Niebieskie Bogu pienie i dzięki; że ia przez to morze pokutne do tak szczęśliwego przeprowadził portu. O zaprawdę iezli ktora (co tam wzyż o iednym z Papieżów w Malachiasza Biskupa proroctwie.) tedy to, *penitentia gloriosa*, pokuta wielce chwalebna.

A tu iuż widzieć samego Chrystusa całemu na Magda-

Restituta
leng

lenc tak wyfoce w chwale Niebieſkiej wywyżſzona ſkazuia-
cego niebu : *Ecce mulier , quæ eras in Civitate peccatrix.*
Otoż owa ſwiętowa niewiaſta , owa grzeſznica do iſkiey wy-
ſtugi i chwaly przyſzła ! Widzieć tegoż Chryſtufa prezen-
tuiacego wſyſtkim Obywſtelom Niebieſkim też Magdale-
nę , i już nie do Faryzeuſza , lecz do całego mowiacego
nieba : *Videtur hanc mulierem.* A naprzód do choru ogni-
ſtych Serafinow : widziećże tę niewiaſtę ? Jeżeli wy oſobna
ſię ku BOGU zaſzczycacie miłoſcią : pewnie wam i ta w tey
mierze nie uſłapi , wſzák i ona *dilexit multum* : Nuż i do
Cherubinow : *Videtur hanc mulierem* : wy ſię pod nogi mo-
ie , który nad Cherubinami zaſiadam , pokornie tulicie , wy
ie wſzými okrywacie ſkrzydłami : a ona od nog moich nie
oſtępſzać , wſnymi ie okrywa wſłami. Do Aniołow i
Archaniołow : *Videtur hanc mulierem* : wy Magdaleń tym
celuiecie , żeſcie bez grzechu , bo też bez podległego grze-
chowi ciała : ona w tym waſ przechodzi , że tak niewioma
iako widzieć , tak Święta w ciele bez grzechu. Mowi ie-
ſzcze Chryſtus do Apoſtołow : *Videtur hanc mulierem* , wi-
dziećż Magdaleń ? Wyſcie ſwiat żyjąc na Ziemi nawiſkali
do Boga , ona i po śmierci ſwym przykładem tak wielu do
pokuty nawraca grzeſznikow. Mowi do Męczennikow :
Videtur hanc mulierem : wycie ciała wſze tyrannom na kato-
wnie podali , ona członki ſwoie tym więkſzym dobrowolnie
retortowała umartwieniem , im więcej ciała ſwemu przy wy-
godach iemu ſwiadczoney Rużyła. Mowi do ŚŚ. Panien :
Videtur hanc mulierem. Patrzyćż i wy na Magdaleń : wy-
ście ia dochowaniem do śmierci nieuſurſzonego pánieſtwa
przeſzli , ona was innymi niezliczonymi w nagrodę tegoż
ſtráconego pánieſtwa zwyciężyła cnotami i zaſługami przed
Bogiem.

Mowi naſtátek do każdego z grzeſznikow : *Videtur hanc mulierem* ? Widziećże tę niewiaſtę , iſko ia grzech i
nieprawość niżej łanego pogrzyła była piekła : A iako wy-
foce wynioſła pokuta ? Ey coż ci potym w grzechu , w ná-
łogu iák ſwini w błocie leżąc , w niewoli czartowſkiej , w
niebezpieczeńſtwie zguby zbawienia wiecznego , w niełaſcie
i w gniewie moim , w uſłáwczym od ſumnienia ugryzku ,
i niepokoju zoſłáwać : czartu i piekłu całemu z ſiebie poćie-
chę czynić , á mnie zaſmucac ? Coż ci z tego wſyſtkiego ,
co z krotkiej grzechowey koſztoły za korzyść ? Ey czyliż-
by,

by nie lepiej mieć ſię do tak żytkowney pokuty , z káhu
grzechówco przedźy powſnać , że mna ſię poiednać , iá-
iſkę moię ſtrácona odzyskać , z niewolnika czartowſkiego
ſtać ſię ſługa i Synem Boſkim á dziedzicem nieba , w ſlá-
cznym pokoju i ukontentowaniu duſznym , w láſcie i zámí-
łowania moim , w nádziei zbawienia y odpłaty
wiekuiſzý żyć i umierać.



KAZANIE

Na Święto S. M. MAGDALENY.

SŁODME.

Erat in civitate peccatrix : Dilexit multum.
Była w mieſcie grzeſznica : Ukochała wielce.

*Antiperiſtaſis, utarczka wody, zimna, lodu, ż goracem i ogniem,
oraż i rzuynſz ognia nad wodą i zimnem. To teſt im
więcej Magdalena w grzeſzeniu oziębła ku Bogu
była, im więcej grzeſzyła ; tym bardziej Chryſtuſa
kochała, tym goręſzja w iego zámłówańiu zeſlá-
ła.*



Ako widzę ; że to niezgodne ludzi o ludziach
rozumienia. Takie iák były o Chryſtuſie
Ioan : 1. *Quidam dicebant : quia bonus eſt. Alii autem dicebant : Non , ſed ſeducit turbas.*
Jedni go chwálili mowiać : Dobry to , Święty , chwálębný we
wſyſtkim. A druży przeciwie mowili o nim : A co mi to
za dobry ? zwodca to nie Święty. Podobne i owe o
akeyach Tyberyuſza interpretacye : *Quod alii modeſſiam,
multi quia diſſideret , quidam ut degeneris animi interpreta-
bantur* : Jedni to ſobie za oſobna modeſtya , i pomiarkowá-
nim

nie mieli; drudzy to przypisowali temu; że swojej sprawie nie dufali. Inni to ładziła za nikczemność geniuszu i serca. Otoż i o Magdalenie podobnie: O niej Ewangeliſta że była grzeſznica: *Erat in civitate peccatrix*. Toż Faryzeusz: *Peccatrix eſt*. A Chryſtus co? *Dilexit multum*, że go ukochara wielce: iakże to pogodzić? oto tak: Iako zimno, woda z ciepłem, z goracem i ogniem *per antiperiſtaſim* walczy, a tryumfuie ciepło, goraco, ogień. Im więkſzy mroz, tym ſię bardziej okna 'w izbie' poca; tym ciepły w głębokich piwnicach i ſłudniach. Im ſię bardziej imgiem tra ręce, tym więcey gorąca. O toż i w Magdalenie ſwiętej podobna ia dziś *antiperiſtaſim* widzę i onę bez zawodów wyſławię. Wyſławię walkę i utarczkę wody, zimna, lodu, z ciepłem, goracem, ogniem. To ieſt pokazać że im więcey przedtym Magdalena grzeſzyła, im w miłość ku Bogu o-ziembleyſza, a prawie z lodowaciła była, tym bardziej napotym, goręcey, ogniściey kochała Chryſtusa. Ad-M.D.Gl.

Ze z rożnych elementow żywiołow złożony człowiek, iuż to dawno obwołane rozumienie. Te zaś elementa uſławiczna z łoba prowadzą utarczkę. I poki ta utarczka między nimi iako in *aequilibrio* zoſtać, że żadna ſtrona nie przewazy i nie przeżmeże drugiej, porę życie ładkie w całe. Iak jednak który element gorę przed innymi weźmie, przewycięży inne, tym łamym człowiek umierać muſi. Otoż ſię też ſnać in *moralibus* podobnie dziecie. I tak dąſzy in-nym adiunktom pokoy. Co to ieſt grzech? tylko iako zimna i ziembiaca woda. Zrad Płamiſka Pańſki o grzechach: *Intraverunt aqua uſque ad animam meam*, weszły wody aż do duſze moi-y. Coż to za wody aż do duſze wcho-dzące? ieżeli nie grzechy: boć do duſzy inſze wody doſta-pić nie mogą. Przeciwnie, co to ieſt miłość Pań Boga nſzego, żakochanie ſię w nim? tylko nieziſki ogień. Otoż między tymi dwiema uſławiczna w człowieku utarczka, o której Job: *Militia eſt vita hominū ſuper terram*. Zątym gdy tu zwycięża, tryumfuie grzech, to przegrąwa miłości Boſkiej ogień, niſzczezie i ganić; a człowiek obumiera na duſzy: *contra*, gdy przy ogniu teżyze miłości wygrana i zwycięſtwa, to tu tenże człowiek przy duſznym życiu i zdrowiu.

A tę więc *Antiperiſtaſim* tę utarczkę w Magdalenie widzieć: widzieć utarczkę wody, zimna, lodu, z ogniem, widzieć zątym zwycięſtwa i tryumf ognia. A to w ten ſpoſob: że

Ma-

Magdalena im oziembleyſza grzeſząc ku Bogu była, tym potym w zamięlowaniu tegoż Boga goręcza. Tak to iako mamy tego naprzód ſymbolum obraz w Księgach Krolewſkich; gdzie gdy Eliſz za Achaba Krola koncertuac z Pleu-doprorokami, na czyerby oſiarę miał być z nieba ſpuſzczo-ny ogień; wyſławiłszy ołtarz, i na nim oſiarę, to ieſt wola na całopalenie złoſzywizy, kazał nadto potrzykroć tegoż wolu polewać wodą; iak dalece że woda zoſiſz albo doł oko-ło ołtarza wykopyny napelnia, ołtarz oblała zewſzad: *Curabant circum altare, Et ſoſſa aqua duſtus repleta eſt*. Coż ſię tu ſłało? oto powiada Litera S. że ſpádi ogień na oſiarę: *Cecidit ignis Domini*. Iak że ſię te dwa z łoba elementa zgo-dziły? Coż zgodziły? kto widział między ogniem y wodą zgodę i jedność? z natury woda zimna, ogień gorący, o-gień wodę wyſuſza, woda, ogień zalewa; gáw. O iaka tam być muſiała między nimi koncertacya! Twierdzi zaś Lite-ra S. że ogień wodę okolo wylewająca ſię liła: *Aquam quae erat in aqua duſtus lambens*. Od liźania ſię rzeczy zaczęły: Iak iako owo w ſłanach małżeńſkich o iakie z początku liźa-nia ſię, całowania, wzajemne afiekty, a potym wiemy do cze-go, de iakich koncertacyi przycho-dzi. Acz i woda ma to, że *lambendo* liżać brzegi, one podrywa, pluie: Oroz dobrze to na cie wodo, zes tu na taki trąſla ogień, co cie zwoio-wał liźaniem: *Ignis aquam lambens*. Tak to zwyczajnie Pań Bog tym ludzi karze, czym oni ruinowali drugich: *Per quae quis peccat, per eadem puniuntur*: Zgubiłs, zruinowa-łs 'ego i owego nieczczeroſcia, obłuda, zmyſłona prziaznia, liźaniem ſię: otoż łames na to przez kogo innego przyſzedł. Ze nie wipomnę owych lubieźnych, łagodnych, miłoſnych li-źania, ktore to, a kogo i z naysłonekſzych nie ząwonna Sam-ſenow. Wſzák i od liźania kozy uſycha drzewo. Iakoz ten sam ogień iak owe wodę liżal, że ia z gruntu wylizal, zwycię-żył. Atu ſię tym więcey sam żarzyć poczał, i oſiarę na całopalenie na popioł ſpálił. A podobnac więc oſiara Magda-lena ſwięta. Oboliwy to był w całej Páleſtyynie Ołtarz: *Filiæ eorum compoſuere circum ornata ut ſimilitudo templi*: Ołtarz wielce piękny ozdobny bogaty. Do tego ołtarza z oſobnymi dewocyami ubiegáło ſię co żywo, oſiary, upominki oddawało. O co ſię tam cokolow, kczelkow, iak na oſiary przycho-dzących napierzyć było. Ale coż kiedy tenże oł-tarz wody rożnych niepráwoſci i grzechow opánowały, obla-

R

ly

ły, *in circuitu* zewszad: *Currebant aqua circum altare*, opłynęły wszystkie zmyśli, opłynęły ciało, nówier i duszę i fere: *Intraverunt aqua usque ad animam*, i toż fere w miłość ku Bogu i rzeczom zbawieniom ziemi. Na coż jednak to wszystko wyzło? Oto jedna rąca spuści Pan Bog ognisły do oziębłego ferec Magdaleny promień. Nuz iaka tam w tymże isy lercu utarczka? Z isedny strony ponęty światowe, grzechowe, pokusy szartowskie, zalszazale nalogi iako gwałtowne wiatry albo wody, burzyć się, walić poczeły. Z drugiej strony tym bardziey promień iaski Boskiej dogrzewał, zatył ogień IEZUSOWEY miłości zajmować się, żarzyć: *Dilexit multum*: przed pozatem, wody pomienione, za odpuszczeniem grzechow przez usła Chrystusowe ogłoszonym: *Remittuntur peccata multa*, ustepować. A tak gora i wygrana przy ogniu. A z Magdaleny iak wdzięczne *holocaustum*, wdzięczna Bogu na całopalenie oddana, wszyscyła wkroś i zewszad ogniem miłości Boskiej przeięta i zapalona ofiara: tak dalece, że im więcej nad nią wody pomienione gorę miły; im iś oziębialszy bardziey, tym więcej potym, tymże ogniem iako *per antiphrisum* gorzila: Tak iakoby się w lamie zamieniła ogień: iakoby też same onże pomniżły wody: *Alit unda flammam*. Iakoż o niey Grzegorz Papiez hom: 2. In Evangel: *Que prius frigida peccando remanserat, postmodum amando fortiter arbat*: ktora przedtym grzełcz zimna zollawała, potym zamilowawiszy Chrystusa gorzila, tym potężniey, oobliwizła jego miłosnica, kochanka byla. Wedle tego iako Augustus Cesarz u Swetoniusza, tym większy od Cynny doznawał przyjaźni i przysługi, im większym przedtym tenże Cynna był nieprzyacielem Augusta.

Podobna tu transakcyja, iisko miał wizya we imie Madocheusz Esth: 10. *Parvus fons crevit in fluvium, et in lucem solemque conversus*, zrzodło, potym z niego rzeka w swiatło się i słońce zamieniła. Lecz co ma woda, rzeka do swiatła, do ognia, do słońca? wzdyc to rzeczy sobie z natury przeciwne, niezgodne; iakże się jedno w drugie zamienić może? oto iśnac wszystko się tu, iezeli się trybem działu naturalnym, *per praeordinium*, przez zabranie gory, zwierchności, panowania jednego elementu nad drugim stalo: tak iako gdy wody w wino wlewiez, woda w wino się obraci. A nim do tego przyszło, musila być ołobna między nimi

nimi utarczka, iaka między elementami zwyczajnie: gdzie iśnac przewycięzył wode, ogień, swiatło, słońce, i tak iś w siebie samo zamienilo: *In lucem et solem conversus*. Zatył i w Magdalene podobnaby konwerliya uwazyć. Nuz iak ona naprzód wielka się grzełcznica stala. Wszak *nemo repente fuit*, nikt oraz i nagle zlym się nie stala. Wprzod ona w grzełczeniu, iak drobno powoli się i szczerupło iaczace zrzodkelo, i potym co raz ierzezy się i bylszcy wylewaciacy potoczki, dalecy iak rzeczka, i potym iak ciala i glowna w nieprawość wielakla obfuszara rzeka. Coż tu Pan Bog czyni? oto iś swiatlem iaski swalecy nadprzyrodzoney obiasnia i oswieca: gdzie swoje ona przy tym oswieceniu niebezpieczliwa kondytyya uznawał. Ale toż? kiedy się natura przyzwyczajona do zlego iak rzeka w swoim nie da zatrzymać zapędzie. Nuz tu cieplzka z lama natura koncertacya. Ale przeciey przewycięzylo nadprzyrodzone swiatło. A tuż Magdalena to przedtym iak woda, iak rzeka zlodowicila byla, co się we wielakla rzeława nieprawość: *Effusa sicut aqua*, zapalac się w miłość Boga: az w też miłość i wielakle cnoty roziasniac się, *ex tandem* iak słońce wielkimi darami i iaskami Boskimi iasnić. A tak się i nad nią sprawdzilo: że *parvus fons crevit in fluvium* etc. Zatył się też lama utwierdzila prawda, że im większa oziębelsza grzełcznica byla, tym się większa i gorzilsza Boska miłosnica iakoby *per Antiphrisum* stala, zgola z rzeki się zamienila w słońce, ktore to iś szeszedziest razy nad cały ziemski okrag większe. A toż samo słońce wedle Poetow *optimi* lub co noc się w morzu kapie, nie tylko swego pożaru nie traci, ale owizem tym ognidziey i promienidziey przy wchodzie z tegoż morza powstala.

Na to wychodzi, co Pan Bog firmament Niebieskimi zafadzony gwiazdami i swiatlami, między wodami osadzil: *Firmamentum in medio aquarum*. Gdzie co niekladniczego nad te dwie rzeczy? woda rzecz nielista, nielateczna, nie gruntowna, firmament z fatego swego rzecz gruntowna imienia *firmamentum*. Nuz też woda, oraz tudziez *in medio* na firmamencie osadzone Niebieskie ognie i swiatla co z soba miala? Chyba że to w tym samym Pana Boga nalezego intencya, żeby iakoby *per Antiphrisum* tym się bardziey przy wodzie też Niebieskie zarzaly ognie i wydawaly, i miedziak się iakoby w zwierciadle multiplikowaly w wodę

A toż właśnie w Magdalenie Świętej wydił się *speculum*. Widzieć tu z jednej strony wyłane zewsząd nieprawności i grzechy: Z drugiej strony jakoby w *medium aquarum*, znaydujące się w niej wyłokie i wielce świetne luminarze, to ieli cnoty i zaślugi: *Stetit in firmamento stellas*. A te tytu są piękniey *ex opposito e contrario*, wod grzechowych wydające i pomnażające tym obficie, i nad sam niebiełki Magdalene przez ręce Anieliel wywołazce firmament. Wszak też ogni zawzię ku gorze z swego przyrozdzenia ciagnis. Koncertowały tam kiedyś woda z sobą narody, to ieli Perlowie i Egypcyanie czyiby też Bog był mocneywszy? Perlowie za Boga chwaliłi ogień, Egypcyanie wodę, to ieli Nil rzekę, z kторы wilełka zbierałi obfitość i żywność. A żeby tego w famey doznałi rzeczy: Połkwiłi wedle siebie dwa białyny: z kторыch w jednym zamykał się ogień, w drugim zas woda, tak iednakże w tymże samym nieznaczna była wyrobiona dziurczeka, z kторы gdy się niepodziwianie tak woda puszcza, wnetże zalała ogień. A tak Perlowie z tymże swoim przegali Bóżeim. Co tam iednak tryumf wody nad ogniem, to tu przeciwnie w Magdalenie, nie tylko iakżakolwiek utarczka, ale owżsem przy zholdowanych nieprawościach, doskonałi ognia nad wodą zwycięstwo. Tam woda ogień, tu ogień wodę przemożł i zwyciężył.

Nie tylko tu jednak *antiperistalsis* utarczka ognia z wodą z ziemem, ale też i z samym lodem. A tą się obliwiewy z Machab: i wydała: kiedy wipomniada, iako gdy do Persy naród żydowski przenożono w niewola, kapłani ogień zbrywali z Ołtarza Pańskiego, zchowali go gdzież w głębokocy z łuchey słudoi w niewiedomym nikomu myścu. W tym gdy naprzod po wielu lat tenże żydowski powstał: do oczynży naród, i pytano się potomkow owych kapłanow, czyliby wiedzieli gdzie o zchowaniom, od ich antecellorow i owow ogniu? i kázano im tegoż myścia szukać: oni na pomieniona napdli słudnia: śle w niey miało ognia, wodę tylko iakoś lod zęgła znależli: *Non invenimus ignem, sed aquam effrasam*. Coż tu czyni Neomias Kłapan: gdy przyzlio Panu Bogu ofiary na cłopieniele oddawać, i ognia na to Pańskie nie było, káže ową wodę iakożby zlodowiała też ofiary polewać: aż tu jednatrzą za wefczem tylko Bożego ogień z owey wody i lodu wyniadać, aż tu na cłopieniele ofiar zaymować zpalac i goręc poczał: *Vique hoc fac*

Etiam est, et tempus affuit, quo sol refulsit, accensum est ignis magnus, ita ut omnes mirarentur. Nawet na dalsze rozciąganie tego, gdy olśniewić try wody pomieniony Nemezis kłmić nie polewał kazał, ogień się zaymował w nich. *Quod ut factum est, ex his flammis accensa est.* Jakim się zażę to samo i podobem działo, nie pytam się na ten czas. Iżeli się iedi tak to ram ślilo, iżak i ślilo; tedy właśnie około Magdaleny Świętej podobnie. Złodowaciła i ona była a p w niej okamieniała w grzechach swoich i w niepokucie za nie: w tym edaw: tylko słosze sprawiedliwości Chrystus swoim i oświeci promieniami; aż tu im wykrył łód; i twierdził epoka, tym wykrył Boskiej miłości pożar, a pożar na podzie wiała i miala, i na oświeci mirarentur. Druga to prawdeż w Etna Magdalena Święta, *Etna amoris*, Etna miłości. Cóż o Etnie twierdzi: że lub wylżyła wewnątrz potężnymi płał ogniami; w gorze dzieł około niej łód się sniegami okryty zayduje, i Który ani od ognia nie taje, ani że nie mityguje, nie temperuje, nie ułmiera pożaru, przy użycież sniegu i lodu z ogniem koncertacy. Acz tu nieco inaczej w Magdaleny Świętej: *ex quo tu taze koncertacy nie bez zwycięstwa i tryumfu, a tryumfu ognia nad wodą sniegami i lodem.* Iako to o niej w Hymnie Kościelnym wyraznie: *Pater superni luminis, cum Magdalenen refecit, flammis amoris excuit, geluque solvit corporis.*

ycze światła Niebieskiego
 Zaś dzielność oka twego
 Łód w Maryi ruinie!z!
 Ogień w fercu iey fundzie!z.
 Ale co za dżw? że z wodu, z zimna, lodu, wynika ogień:
 kiedy w Pieniach Salomonowych miłość do śmierci rośnie!z:
Forsit ut mors dilectio. A co to śmierć? *frigida mors*,
 śmierć zimna, której żądne nie ogrzeja ciepła i ognia. Coż
 tu ma za miejsce ognia z swejże natury miłość? I ożwiem
 tu ma najbardziej. To to ślówiem miłość, która przy naj-
 większych przeciwnościach, wiatrach, śmiertelnych zimnach,
 lodach famych jakoby *per antiprismam*, tym bardziej się
 pomnaża i żarzy. Aż wic w obumary na duży i okrze-
 piony Magdalenie, tenże skutek i dzieło w niej osobny ja-
 śki Bołkiej sławie: w której fercu jał wielki się miłość ku
 Chrystusowi różnieniu i rozżarzył pożar, fam dał świadectwo
 Chrystus, gdy o niej ogłosił: *ze dilexit multum.*

Prawdźwicie tu *aque multa non poterant extinguere charitatem, nec flumina obruere*. Wody wielkie nie mogły przysięść miłości, ani całe przytłumić rzeki. I oświecam im się tu wielkie przed tym wlały cślni rzekami wody, tym się bardziej i wyżej te czyste miłości Boskiej p. dnośi płomień, tym płomieniem się zapalał ogień: *Lampades ejus, lampades ignis atque flammarum*. Tak to iako tam mała być gźdźc zro-
dła, z których w jednym żpłalone świece gśna, a w drugim się żpłala i gorcia przysięcia. Miał też być od Greków takowy wymysł: ogień (iako Maybry w krucjacie świ-
dźcy) ktoremu nie tylko morskie nie żkodźły wody, aże oświecam tym się bardziej między żukrami rozżarzał, i okrę-
ty żćichkich krucjatorów żpłalał. Żkad i to tu ma miejsce, co Poeta o Błogosławionym Stanisławie Koście: ktorego ro-
żpłalone Boska miłości pierś, mokrymi chłodzić było potrze-
ba chustkami; a przecie i te lub nieco z wierzchu chłodziły
ciało, nie gąsły jednak tak świętego upału w sercu.

*O quam: & quales fuerint tibi peccatorum ignes?
Infusa toties testificatur aqua.*

Wszak i Duch Święty który i sam w sobie symbolizuje z o-
gniem, i miłością się *autonomastice* żowie: i w ogniu na Apo-
stoli stał, na początku świata nad wodami się unosić: *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, nie tylko w swojej
iako by ognisty nie żłwankował naturze, aże oświecam gorę
i żwierżność miał nad tymiż wodami: *Ferebatur super aquas*.

A jeżeli od wod grzechowych takowe w Magdalenie
pomnożenie żbawionego Boskiej miłości ognia. Iakież do-
piero od wod, aże też pokutny? Wszak i Kościół święty
w Hymnie swoim pokutnym pośpiewy.

*Dans tempus acceptabile, da lacrymarum rivulus
Lavare cordis vitium, quam leta aduras charitas.*

Gdy udzielił czasu tego.

Użył płaczu pokutnego

Ná ośiary opłokanie

Miłość zas za ogień ślania.

Iakoż prawdźwicie te dwie rzeczy * z foba iako by *per an-
tiperisissim*, przez utarczkę i walkę ida, że i miłość Boska
pokutnymi się pomóża łzami, i ży pokutne też Boska mi-
łości: *Leta adurit charitas*.

A tu

A tu już na nas śmnych żbawionaby z tej okazy uczy-
nieć *reflexy*.

Dzielo to Pán Boga nášego i dobroci jego; z żlych i
naygorższych rzeczy, wysławiać dobre i naylepszę: *Qui facit
de tenebris lucem splendescere*, który z śmnych i naygru-
bżych ciemności, naywyborniejsze wyprowadza i wysławia
światło. A co gorższego nad grzech? co gorższego nad fame-
go grzeźnika? ktorego S. Katarzyna Senekłka nazywała
diabolum incarnatum, wcielonym diabłem. A S. Chryzo-
stom gdy mu grożono Eudexya Cesarzowa, i innymi ad-
wersarzami jego, zwykł był rezolutnie odpowiadać: *Christus
sejsumus nihil umet, nisi peccatum*, Chryzostom nieczego się
nie bój, tylko iedyne go grzechu. Żtad i Błahka, S. Ludwi-
ka Krola Francuskiego Mátki, zwykła mu mawiać: że wo-
łała go żćczy trupem widzieć, wołała żeby umarł; a niżej
żeby Boga grzechem śmiertelnym obraźił. Iakoby to
grzech był rzeczka najżłokliwższa, nayżłrażniewższa, nay-
gorższa, nád śmę gorższą śmierć. Coż tu Pan Bog z tym
grzechem, z tą rzeczka naygorższą czyni? Oto z niej rzecz
naylepsza wysławia, w rzecz ja naylepsza żámienienia. A to
samo iako? Oto na kontrypunkt z Pánem Bogiem idący dia-
bel, w tym swoje pokazuje żłosiwe dzielo, że rzeczy nay-
lepsze, nayświeższe, żámienienia w złe, nasadza się na żłó-
żającego włascie Boskiej, na dobrego, niewinnego człowieka:
a tak go przez swoje pokusy w ciężkie a coraz cięższe wpro-
wádza grzechy, w głębokie żawodzi labirynty, nieprzelama-
ne náłogi, w grube na śady Boże, na wieczność niepamięci,
w ośłtanie desperacye i śmę piekielna przepaće: nad co, a co
gorższego być może? Coż Pan Bog na to? Oto widzi tak
nieżczystliwa grzeźnego człowieka kondycya: Żątym z o-
bliwey dobroci swojej, żpulsza na niego łiki swojej pro-
mień, którym go na rozumie oświeca, na woli i sercu do
dobrego żpłala. A tu człowiek grzeźny do *reflexy* żbá-
wionney przychodzić, wielkość, ciężkość, żłepotność i li-
czbę grzechow swoich poznawać: żątym im więcej i ciężej
grzeźzył, tym się do większey za też grzechy pokuty i żá-
milowania Boskiego wzbudza, a tudzież sobie tym skute-
czniewższy popoch z żlych śmnych grzechow swoich do do-
brego i cnot wielkżkich żábierać, co raz fobie rozpamięty-
wając też grzechy swoje, a myślac sobie: Takem wieli i tak
ciężkimi Boga moiego obraźił grzechami: o iakże mi za
min

nie żałować, iść rzewnie płakać, iść pokutować, iść dosyć czynić za nie potrzeba! Iakoż tegoż tak dobrego Boga kroy mię tak długo, i tak ciężko grzeszacego cierpiać, tym więcej, tym ierdaczniej miłować nie mam! Umiiałem co raz więcej i więcej przymuszać grzechow, i nie mam umieć przymuszać dożyć uczynienia za też grzechy moje, nie mam umieć przymuszać dobrych i zbawiennych uczynków, cnot Chrześcikańskich. Umiiałem sobie żarabiać na gniew Boży, na piekło, i za wieczność: i nie mam umieć żarabiać sobie na łaskę Bożą, na zbawienie, na niebo.

A toć więc samo sławo w oczach, w głowie i myśli Magdalenie Świętej: sławły iey przelże iey grzechy: sławły owe światowości, owe piękrenia się, owe upodobania się światu, ludzom, z nieupodobaniem Bogu: owe ładackości, sprostności w myślach, mowach i uczynkach: i tak też same iako iey były okazy i przyczyna łkarmienia nielaski i gniewu Bożego na nie, tak iey też były powodem do tym cięższey za nie pokuty, do łkarmienia sobie łaski Boskiej, do zamilowania Chrystusa. Zarzucał iey co raz szatan: Ey na co Magdaleno na takowa się udała pokutę? na co tak nie ludzko twoie traktujesz, martwisz, tyrannizujesz ciało? coć po tak surowey umartwieniach, dyscyplinach, postach? A ona śnad odpowiadała: Dayże mi szatanie pokoy: Ey cięższych ieszcz, daleko przelże grzechy moje, po mnie wyciągają umartwienia i pokuty. Ieszczemy mi nie żałować, nie pokutować za tak głowne zbrodnie, ktorymi tak ciężko Boski afrontowałam Majestat? Ey imem go obrażała bardziej, tym go więcej kochać mi potrzeba. Zátym poki mi też grzechy moje nie wynida z myśli i pamięci, i nie wynida nigdy, pory pokutować nie przestane.

I takci właśnie Magdalena Święta. My zas iako? O iak inaczey daleko! Grzeczemy, ciężko obrażamy Boga, przymuszamy iako grzechow tak, nielaski Boskiej i gniewu: i o powstaniu z tychże grzechow, o szczerey za grzechy pokucie, o przymnożeniu łaski Boskiej, doszczynieniu za przelępliwą naszą, dobrych Chrześcikańskich uczynkow nie myślem. Przelże grzechy nasze niasło tego coby nam miały być powodem do pokuty, do tym gorętszey zakochania się w Bogu, to nam sa powodem i podnieta do swobodniejszego, bezpieczniejszego, smielszego, odważniejszego grzeszenia: coby naś miały prowadzić do przelżenia

z nich

z nich powstania, chronienia się ich napotym; zhrzydzenia się nimi, to nas prowadzi do tym większego ukontentowania w grzechu, świąkowania sobie w rolkoży, wprowadzania nas w tym większe nalogi, w tym cięższa nieprawości glebia i kał grzechowy, i tudzież dużenego niebezpieczeństwa pogardę: *Peccator cum in profundum venerit, contemnit*. Grzesznik gdy w glebia grzechowa zapadnie, za nic to sobie nie ma: iakby to nie grzech.

Kroczkolwiek takim iesse, podż zemna na Małłylyiską pustynia. Przypatrz się tam Magdalenie wszod okropney skąty, to krwawa czyniacy dyscyplin, to Krucyfiks ścisłaiacy rękoma, przytulaiacy do ust, do serca. Zátym się spytay: Co tu robisz Magdaleno? kto cie tu na tak wysoka i przykra zaprowadził skłą, i w niej osadził? Za co i dla czego tak pokutujesz surowo? na co twoie ciało tak nieulotliwośćie dręczył? Ale pownieć nie inaczey odpowie: że mnie tu prawi nie co innego sprowadziło, tylko te dwie rzeczy: To iest przelże grzechy moje: i tudzież miłość Zbawiciela moiego, i miłość tym większa, im większe były też moje grzechy. Te mię dwie rzeczy do tego przywiodły. Co gdy stylizysz: bierzcie sobie zátym to samo w rozum, bierz za wzor i przykład: i tak porachlowały się z sumniem, przeyzrawały się w frogoci i liczbie grzechow twoich, otda wedle miary i proporcji tychże grzechow, sprawy się w pokucie za nie, oraz zamilowaniu Boga, to iest: imes więcej grzeszył, tym więcej pokutuy, tym się więcej i więcej w Bogu twoim zakochay, i zakochay ślacznie, zakochay sercem i affektem Magdaleny: żebyć to śmo Chrystus co i Magdalena przyznał: że *dilexisti meum*, umilowałeś mię wielce, Amen.



T

KA.

KAZANIE

Na Święto S. M. MAGDALENY.

O S M E.

Wielce skuteczny o Pokucie Káznodzieicia MAGDALE-
NA Święta.

Rzy zawałtany Uroczystości wielkiej tego mie-
sca Gospodyni Magdaleny Świętej, i oraz tak
licznym zacnego Audytora zgromádzieniu ká-
znodzieicyka odpráwuać funkcy, záraz na po-
czatku Kázania przeitrzegam, że dnia dzisiejszego nie tak
pochwale pomienionej Pokutnicy tráktować, jako ráczey
dávłzy wytwornościom pokoy, do fázczerey was; icy przy-
kładem za grzechy pokuty ánimować myślę. Na co łobie
fundament i impet z Kościelnoy Historyi biorę: z ktorey
rzecz táka o S. Magdalenie tzytam: Po wniebowstąpieniu
Pańskim widząc Żydowie, jako Kázarz wiary Świętej fa-
mym soba i swoim tudownym przez Pana IEZUSA od u-
marłych wskrzeszeniem mocno popierał, i nie mogąc tego
strzymać, umyślił tegoż Kázarza z dwiema Rodzonymi Sio-
strami, to jest z Marta i Magdalena, także z S. Marcella ich
służboica i S. Máxyem na wygnanie posłać. I wysłano
w ten sposób: włożono ich w łódź jednę bez wiosła, bez za-
głow, i wypchniono na morze. Wszakże przyplyneli tuda-
wnie do Portu Franculkiego do Massylii. Przerażli ten cud
Pogaństwo tamedzne: A Magdalena S. wysiadłszy z łódki,
wspiłszy na skłę, zarząmem czynił Kázanie o Wierze
Chrześciahliksiey poczeła: i dla tego się nazywa: *Apostola
Francie, Et Civis Massiliensis*. Apostolka Franculka, i oby-
wátelka Massyliyska. Nic nie wątpię, że też tam oraz wspo-
mniła o swoim nárrocceniu do Chryłtusa, o swoiey pokucie.
Co gdy tak iest. Więć i dnia dzisiejszego wielka, że cię tak
nazwę káznodzieyko, chciey też do nas powtorzyć funkcy.
Ułzu i serc samych zgromádzony nadłtáwi Audytor. Ia
z chęcia

z chęcia ułłapiwszy ambony, na nie cię wprowadzę, między
naycelniejszymi do práwey za grzechy pokuty prowadzącymi
káznodzieiciami policzę: i z tego mieysca wyłtáwię: A ty nam
tym duchem ktorymes niegdy do Massyliyskich obywatelom
kázáła skutecznie, powiész o teyże Pokucie Kázanie. Bę-
dzie to naprzód ad M. D. Gl. na więkfsza Boska chwale, ále
oraz i na twoie S. Pátronko wyłtáwienie, na nasz zas ducho-
wny pozytek.

Iá wam nowego káznodzieię o pokucie Magdaleny S. na
ambonę wprowadzam: i Doktor národow Paweł S. i. Co-
rinth: 14. powłeczny bez excepcyi ferue zázak: *Mulieres
in Ecclesia taceant*. Płeć bišla w Kościele niech milczy. O
cożelto wielki Doktorze národow idzie? o jedne śnac Ko-
ścielne szepcy? Ráczey to, było náslápić, na inne biślogło-
wkie belpieczehłstwa i exorbitancy. A do tego miły S. Pa-
wle, áłbo to same tylko biśległowi zwykły w Kościele gá-
dać, o stroiach, wykwińtách, Káwalerach i Bog wie o czym
dylzkurować, szepać? Azaż też i męszczyzna w Kościo-
łach nie gáda, nie dylzkuwie; áwizow nie czyta; Historyi
nie powiáda? Czemuż też i im nie nakázuielz milczenia?
Viri in Ecclesia taceant. Ale coż? tak ci to zwyczajnie, mę-
szczyznie siła uchodzi, i á na płci biśley náymniejsze defekta
ostrowidzem swiat cýły, same náwer *feneſtrate janua, centu-
culi anguli*. Niechże zatyłm táż płeć, za złe niema: gdy
ia, męszczyznę pomináwłszy, na kázaniu wspomniá. Włásk
ieśsze za czáłow Apostoliłskich komu innemu sfolgowáwłzy,
biśległowy strofowáno, łupiono: *Mulieres in Ecclesia ta-
ceant*. Acz to tam iákies święte czýły były; za ktorych nie-
miáno co biśley płci zádać, chyba że czásem polzeptá w
Kościelie. Gdybyd tych czáłow S. Apostole kázat przysłto;
miáłzebyś co, to Dámon, to męszczyznie na oczy wyrzu-
cać, byłoz by krom szepctow co więcej. Ale czemu Ko-
ścielnych tylko biślymgłowom zázázuiá dylskulow? *Mu-
lieres in Ecclesia taceant*. Czemu Apostoł nie tylko w Koście-
le, ále i w domu nie nakázuię milczenia? Czemu nie mowi:
Mulieres domi taceant? Rá ráczey to było zázázuiáć o-
wych w domu przez cýły dźch z káwalerami przedziagno-
nych dylskulow, o wych belpiecznych przy stroiach i kon-
wersacyach allegoryi, konceptow, o wych o ktore między
płci biśły nie trudno pbow, detrákcy, o wych pokatnych
z męszczyzna szepctow, o wych codziennych swárow i prze-
kłádw,

kleść. Różczy było nakazać milczenie owym szczebielącym iak na kolowrocie latającym wieściom ięzykom, owym nie sekretnym co tylko usłysza żarzą rozpowsiadającym i ogłaszającym gembom. Coż dopiero owym żonkom, co to zmilczcie nie umieia, za jedno słowko warztami słow replikuią, różgądzęszy się niewiedza kiedy przestać: *Tac pater pulvis tot tintinnabula dicas pulsari*. Zwiastuza że będzie owo druga co w Kościele słowa nie przemowi, uślawicznie piciorki kłapie; niech że tylko do domu powroci, aż hłásłow, posławkow, hukow, pukow, wrzawy iak w gieldzie pełno. Dzwę że domu nie rozwoła, zgore nogami nie wywroci: *Una laboranti posset succurrere luna*. Wiem ia nawet co mężowie z żonami gądatliwymi w domach za biedę mają. Żkad ieden mówią: gdy m się o moię żonę ślazał, dał bym był sto czerwonych złotych, gdyby była jedno przemówiła słowko; teraz dalbym dwieście czerwonych i więcej gdyby zmilczała: Więc by S. Apostole na takowe gemby hāmulec włożyć: *Mulieres domi taceant*. Acz by owo drugich o milczenie w domu upominać nie trzeba, bo iak się rozgniewała na męża, przez miećć mówić do niego niechca. Ażoli coży i w tym naganego bytu! chochy i płęć biła w Kościele nie chowaić milczenia, gdyby te rozmowy o rzeczach Duchownych, o naukach zbawstw, pełne nabożenkwa, pełne Ducha gorącego były. Chyba że gdyby, im i tego pozwolono, żarzą by kážnia prawić iako Luterśkie i Kalwinski kaznodziejki, żarzą by się i famych ambon dopominać chętały. Iżkoż ieden taki kaznodzieta śnac by więcej miał konkursu niż inni nie wiem iakio zwołani kaznodziecie płci męskiej. Ale czemuż im tey samey zabroniono funkcji? *Mulieres in Ecclesia taceant*. Ze ich odsadzono od Ohiary Świętey niedziw: bo tę Chrystus samym Apostołem, samym męszczyźnie wyrażenie poruczył funkcja. Lecz nauk Duchownych czemu by też nie miały opowiadać w Kościołach: Między innymi racjami odpowiada S. Anzelm: że im to za pokutę nakázano milczenie: *Mulieres in Ecclesia taceant*. Ze pierwsza mać Ewa swoia mowa i nawowa na grzech nawiodła Adama: *Iure tacere iubetur femina, quia cum loqueretur, viro suo, persuasit peccatum*. A potym urząd kaznodziejki ołobnego potrzebować rozładku, dykretycy i uwagi, a na tym płęć biła pospolicie szwankować zwykła: *Quia vir melior est iudiciu, rationis, discursus* i fere-

secretaria, quam femina, mowi Cornelius à Lap: Długi u biatychgłow warkocz, krotki rozładek: w zawiciu, w związaniu głowa, głowa chora na zdrowym śnac szwankuica rozładku. A zgola coży to była w Kościele Bozym, iłkiey i wliarum Testamentie nie było za *novitas*? gdyby biła płęć po Kościołach, po ambonach, po orczyłnościach kážywała. Jeżeli tam kiedyś w Rzymie, gdy jedna z biatychgłow *in foro*, na ładzie miasto Jurysty i Patrona w swoley własney iłwiała i perorowała sprawie, Senat Rzymński natchmiał rądzić się Bogow swoich kazał: *Quidnam Crutani id monstrum portenderet?* Iłkiegoby się zwał ciałem Rzymowi i podziwać przypadku? Coży to dopiero było gdyby pomienioncy biatymgłowom pozwolono zżabyć? Jeżeli jednak Dąwy inne kaznodziejki mnięc dostoyne funkcji: Dzisieysza wielka domu tego Gospodyni Magdalena S. prawnie od tego być nie ma odsadzona urząd, iakio ta, która naprzod, iakom wyżej nāmienit, tym we Francji: tytułem slynie: *Apostola Francie*. A krom tego wiecie że Chrystus naprzod się Magdalenie zmartwychwślawiży pokazał, naprzod iey swbie zmartwychwślawienie objawił, a o nim dopiero Apostołom obwieścić kazał: *Dicite fratribus meis*. Coż w tym za sekret? oto śnac iezeli które myślierum tedy myślierum zmartwychwślawia potrzeba było światu rozgłosić: krotz w to mogli lepiej potrafić nad płęć biła, kogo ślusznicy na to zżżyć było jeżeli nie biatychgłow? które to, by naykrytższ tāmienne były, byle się tylko do ich wiadomości choć sekretny dosłży, natychmiał na cały świat rozpowiedza rozgłosza. Wżikżko to raczy ołobney u Chrystusa Magdalenie Świętey przypisać slynie, że ia w tey mierze nad same Apostoly przelożył: żeby była famych Apostołów wiary o swoim zmartwychwślawianiu pouczżała oney to poruczył. Dla tego iż Doktor S. *Apostolam Apostolorum*, Apostolka Apostołów nżwał. Co gdy tak iest: toć i dnia dzisiejszego by to by od rzeczy, odsadzać ia, od amby: zwiastuza że o skuteczniejszy nad nie do fere ludzkich kaznodziei pomyślic trudno.

Wiem ia iak usilnie Ewangeliczny *Epulo* od Abrahama zżdał, żeby był do jego potomkow zle się na swiecie spławiających z łona swoiego Łazarza posłał, i iak siła naiego do nich exhortie zakładał: *Si quis ex mortuis erit ad eos, penitentiam agent*. Gdyby prawi kto z umających, kto z innego

126
re na 121
p na 120
120: 1.

świata, Łazarz naprzykład do nich przyszedł i exhortę im powieǳiał, pokutować niepochybnie - beda. Iakoż chodbyśmy innych kaznodzieiow krom umarłych, krom trupow przegniłych, których się prawie codziennie napatrzym, nie mieli, na tychby famych miało by nam być dolyć: *Si quis ex mortuis ierit*. A do tego nam tu kaznodzieiowi *ad intende*: że ieżeli chcemy szczerze do pokuty prowadzić grzesznikow, mamy być iak innego świata, nie z tym światem i jego respektami, interesi i nie miacy ludzie, ludzie nawet niebieścy nie ziemscy: *Conversatio nostra est in Caelis*. A zgoła mamy być nie iako umarłym światu, grzechom, ciążu, tak iako Apostoł o sobie i o innych: *Mortui sumus, & rursus nostra abscondita est in Christo*. Umarzymi ielcemy, a życie nasze pogrzebione iest w Chrystusie. Dla tego do dla tego, mamy w duszach ludzkich Krwia JEZUSOWĄ odkupionych sprawiemy pożytek, żeśmy światowymi nabyt, żeśmy nie umarzymi ale żywymi calę, że w nas życie świat, ciało, rokość, namiętność, chuci iadziakie; iakże ie mamy w kim innym umarzać? iako mamy komu innemu świat o-chydzic? a sami się go obietma-trzymamy rękoma. Oroż inak-kłym działay kaznodzieia Magdalena. Drugi to naprzod tyła wrzodami iła niegdą grzechami obśadony, ale iuż na łonie Abrahamowym przez Anielika poślugę lokowany Łazarz: nie tego to iuż świata, nie mody światowej, ale świata innego, z nieba samego wzwany kaznodzieia: a czegoż nam nie wyperśwadić, czego w nas nie wnowi? Tyłkoć to Paweł S. *ad tertium Caelum raptus*; do trzeciego za-brány nieba; a wiemy iak skutecznie narodom kazał. Coż gdyby z samego Emypyreum zawiata Magdalena? Zyla w-prawdzie i ona światu, zyla grzechowi, zyla zakaznym ro-kośkom; ale iuż temu wszystkimu umarta, ostatnia wzy-skim proznościom odąła walecie. Więc czyliż iaki exhor-tator do pokuty nas nie namowi skutecznie? *Si quis ex mor-tuis ierit ad eos, penitentiam agent*.

Wiemy iako Jonaś na rośkaż Boski wrndzie do miastła Ninive, nader krotkie uczyni do wszystkich kázanie: *Ad-huc 40. dies & Ninive subvertetur*, ielcsze fryztu do czter-dziestci dni, a po nich upadnie Ninive; aż patrzcie iak surowa poczwazy od Krola aż do ostatniego gminu po tak krotkim kázaniu pokuta! *Pervenit verbum ad Regem Ninive, & sur-rexit de solio suo, & abiecit vestimentum suum a se, & in-*
dusur

datus est sacco, & sedit in cinere. Nuż iak ciężka i iści-nym wszystkim nie tylko ludzom ale i bydlętom nakazał pokute: *Homines, & iumenta, & boves, & pecora non giscent quidquam nec pascantur, & aquam non bibant*, i tam daley. Zkadże prożić Jonaśowi tak niezwyuczyna w slo-wach i kázaniu energia i dzielność? że na kilka słow Pogańskie miastło Boga prawego uzołale, swoich Jowiszow, Saturnow, Bachulow, Wenusow, albo iakich innych Boszkow, porzuca, iak ciężka pokute czyni? Kázac to eo Święto, co niedzieli kaznodzieie do miast i słuchaczow Katolikow, a prze-cie kto kiedy iawnego pokutnika widział? kto o podobney pokucie slyzał? a przecie Atheuszow, pseudopolitykow, nie-sprawiedliwosci, niewslydow pełno, a przecie ledwie kto o-piłego Bachula, Wenusia iprośnego, gniewliwego pokinie Sa-turna. To pewnie ten Jonaś cud iaki w oczach ludu owe-go uczynił, umarłego iakiego wskrzesił, grzeńcie, pioruno-wać nad miastem kazał? Aleć nie o tym Pismo. To tylko poważoy wipomina tłumacz: *Moti sunt Ninivite ad creden-dum Jona per miraculum devorationis & liberationis e ventre ceti, quod per naves iam sparsum erat per totum orientem*. To ich prawi do pokuty wzbudziło; że uslyszeli iako Jonaś wrzucony w morze od wieloryba polkniomy, niazd wyrzu-cony zostł. A tu iuż iakobym na cie wielka Domu tego Gospodyni patrzył. A zaż i ciebie ciężklich nieprawości nie bylo pogrążyło morze, a zaż i ty nocićes sobie z Jonaśem nie mogła: *Circumdederunt me aque usque ad animam, abyssus vallavit me, pelagus aperuit caput meum*. Otoczył mnie zawśzad wody, aż do dusze moiey dosięgły; Przepać iako wślem iakim okrażyła mię, okryło morze głowę mo-ię. Padła była i ty na zab piekielnego Lewiathana, sromot-nieś się dostała na jego pożarcie. To się tylko nad toba iako nad Jonaśem słało: że gdy cie iuż iuż strwić zamyślał; za rośkasz Chrystusowym naziż cię wywzionać musiał: *Et di-xit Dominus pisci, & evomuit Jonam in aridam*. Więc czyliż z tej miary i twoie do nas kázanie podobnego z Jo-naśowym mieć skutku nie będzie? czyli się na jego echo co pędzey z Niniwitami do pokuty nie pokwapiem? Czyliż się kto z tym odezwig niepokutnym głosem: *Non serviam, non faciem*: Ani Bogu służyć, ani pokutować nie myśle: Używać swobody i rośkozy, nie przellając: mego ukonten-towania nie poniecham.

Nie

Nie wiem o kim rzeczu Proroka Isai 40. *Super montem excelsum ascendet tu, qui Evangelizas Sion.* Inny czytała: *Qua Evangelizas.* Wstąpi prawi na górę wysoką, jak na ambona, która Ewangelizuje Sionowi. A co to za Ewangelizująca Sionowi Dama? *Qua Evangelizas Sion.* Wiem że to nie Ewangelia co pięć była wymowi: i owzem iezeli komu naprzeciw Ewangelii na przeciw prawdzie potknąć się trąfi, tedy przy wielomowstwie pięci biatej: *In multiloquio non deerit peccatum.* Tyś to śnać Magdaleno, która iakoś w zwycięstwie wolnym zoffiała, Syonskie zlymi przykłady gorzyla cory, tak potem twoja pokuta i znaczna obyczajowa odmiana, byłaś im do życia innego powodem. Patrzyły one na owe twoje światowe pościelki, na owe wymysły w strojach, szatach, na owe lekkości, biespieczelstwa, i przeymowały modę. Ale gdy cię znnow w odmiennym widziały życiuś kładąc się poczeły, dumać sobie: Taż to czy inża Magdalena? oważ to tak światowa Dama? zkądże iey tak nagle odmiana? musisz to być coś, 'musisz mieć coś takiego świecie; że toba Dama tak wzięta 'wzgąrdziła. A gdy tak dumały, oraz brły sobie w rozum i reflexyą prozność i znikomość światowych marności, i one sobie polekku brzydzły. A także im Magdaleno za 'nagoretyznych káznodziejów i Ewangelistow swoim ślana przykładem.

Więc druga to z ciebie D-bora o której Litera S. Judi 4. *Erat autem Debora Prophetissa, et sedebat sub Palma.* Była prawi Debora Prorokinią, to iest druga káznodziejka: Boć to Proroctwo i káznodziejstwo było za jedno; iey zaś ambona nie gdzie indziej tylko pod Palma. Otoż i Magdaleny káznodziejka káń: dra; także pod Palma, to iest przy nogach IEZUSOWYCH; gdzie nie słowy ale przykładem i łzami pokutnymi, którymi IEZUSOWE oblewała nogi, peroruje do grzeszników. Albo więc iey ambona na gorze Kalwaryjskiej pod owym Krzyżem, pod którym umierającemu ślącownie asystowała IEZUSOWI. Wszak też iest opinia, że krzyż Chrystusow z palmowego wysławiony drzewa wedle owego: *Ascendam in palmam, et apprehendam fructus ejus,* wstąpię na Palmę i zabiorę z niej owoc. Debora wykłada się *Apis* płczolka. Wec i nąza Magdalena płczolka to druga, która po Mallylijskiej przechodzić się pułstyni, z ziiolek prostych, których miało wdziecznego używała pokarmu, słodkie pokury S. zbierała owoce. A z tym

nowa

nowa to Debora, to iest wedle inżego wykładu: *Verbum;* Słowo, iakoby cała iedyną się ślala oia tego słowem, żeby wszyscyłk soba szczerą grzeszkom wyperładowała pokute, *Debora verbum.* Nie tak iako owe święgotłwe Damy, co ich tylko gębda, mowa, ięzyk. Iakoz nie się w miewie znaydzie cohy nie miało wzbudzić i prowadzić do pokuty.

Do tacy się to właśnie słowować może: co Jakób Patriarcha w błogostawienstwie synom swoim o Nestalin powiedzieć: *Cervus emissus dans eloquia pulchritudinis.* Inni z Hebrayskiego czytają: *Cervus emissus dans eloquia pulchritudinis.* Nestali, Łania wypulczona wydająca z ust wymowę piękności. Cornelius a Lapi przydat, *id est facundissima,* to iest naysłowniejza. Coż to za Łania? iezeli nie tużiaca się po Mallylijskich pułstyniach Magdalena: Łania to, z której ust przedtym wychodziły owe Słowa biespieczne, ładajkie, niepięknych alegoryj, conceptow i amowow pełne: ale teraz, *dans eloquia pulchritudinis,* Lalie z nich nie słowa wychodzą.

Coż iuż za słowa twoie do nas Magdaleno? Proverbi 31. O madości Salomon: *Misit ancillas suas, ut vocarent ad arcem.* Wyśła słuzebnice swoje, żeby były wzywały do zamku, to iest wedle wykładu, do przybytku Pańskiego, do świątyni, do zgromadzenia wiernych, albo do szkoły, do Akademii enot wśelajkich. W iakież słowa to wzywania być miało? Oto: *Venite comedite panem meum, et bibite vinum, relinquitte infantiam, et virute, et ambulate per vias prudentie.* Przychodźcie, zżyżaycie chleba i wina moiego: Składaycie z siebie dzieciństwo, żyć poczynaycie, chodźcie w drogach roztropności. A z tymi śnac małość przedwieczna wyśła do nas Magdaleny Święta. Wyśła *ancillam,* słuzebnicę: gdzie przez pomenione *ancillas* rozumieja się Apollotłowe Święci, a ona też iako się rzekło Apollotłowa ołobna. Wyśła *ancillam,* słuzebnicę: a słuzebnicę przedtym świąta i grzechu, a potem wierna Chrystusowa sluga. Wyśła z ta perłwizya: Zebyśmy się tam zkadesmy przez grzech wyszli, przez pokutę wrocili: *Ut vocaret ad arcem.* Zebyśmy się do używania Naysa: sakramentow mieli: *Comedite panem meum &c.* Głupstwo i nierozumiań w grzeszzeniu więcej niż dziecińny zbywał: *Relinquitte infantiam.* Cosmy przez niepiętność Boga i niebu umarli, *praez kájkę Boika* czyli, *virute.* Drogami od tad roztropności.

W

poosca

ych małżonków, 'rozday między świeckie, i zbył świeckie
ślany, 'rozday między duchowne, a nie duchowne, rozday
między grzeszacych a niepokutujących.



KAZANIE

Na Konkluzji Oktawy.

S. MARYI MAGDALENY.

Vade in pace.

Idź w pokoiu.

Oślătina wăleta od Świătka Magdaleny odłătana, i wzdł-
mnie od Magdaleny Świąta.



O tych czas sławilistny waśn Magdaleny przy
nogach IEZUSOWYCH: *Seras peder ejus.*
Iuż dźyś przy dokonczeniu Oktawy, ińkiey
gdzie indziej łamże Chrystus kōnsyleney na-
znacza, gdzie indziej ia od nog swich śbleguie: *Vade in*
pace, idź w pokoiu. Lecz do kadze proźe? Pewnie nie
do kad inąd tylko śnać od nog do feren: boć to zwyczajna
kochankow IEZUSOWYCH grādka: i że gdy się on
przy nogach kłada: on ich ko pierśom i sercu promowaio
i tuli: *Ascende superius*. Chyba że Magdalena tsk ił w
tych nogach zikochala Zbawicielowych; i w wyżey nad
nie nieakceptuie promocyi: to samo sobie za naywyższą po-
czyta foranę; że ia *ad peder Domini*, do oślătich IEZU-
SA przypuszczono śladow: a ińac sobie mowi: *Elic requies*
mea, hic habitabo, quoniam elegi eam. Tu moy odpoc-
czynek, tu mieszkanie moje, gdyżem ie tu sobie obrła.
Więce tedy śnać ia śbleguie Chrystus, od Świąta, od ro-
skolży, od pieścizot doczenych, śbleguie na owe Mas-
lyskie

lyiskie pułynie, śbleguie na śarowa za grzechy pokuś, iń
owe polly, krwawe dyscypliny; włościenne, i inne ośli-
ści: *Vade in pacē*. Iłkoż tam iuż widze Magdaleny wzy-
łkicmi roylami, zadżami, ałkicami ciagnie: *Non sic egē-*
lidas, sicuti aspirat ad undas ceterum. Co gdy tsk iell: toć
i moia na ten czas niech by nie infa zśbawka była, tylko wy-
bieralacy się na tsk Święte życie Magdaleny, a oraz ośli-
stney z swiătém i innyimi iego adherentami, iey i z nia walcieć
nieco się przyprzyć i przyśluchać - a ztym i waśn ia przo-
łożyc. Ad M. D. Cl.

Tsk rozumieć że tsk wăleta Magdaleny z osobliwym
mūsila być Ceremoniami? Zwyczajna to iłbowiem że im
kto z kim ściśley przelłacie; tym też cięższe, tym obłężni-
sze z nimże odpławuie pożegnanie. A ktoż zaś w ściśley-
czy mogł z swiătém zollawć przyznai nad Magdaleny? O
śnać to była iedyne swiătá delcye; iedyne pieścizoty. Tsk
to była Dāmá, której śnać na ten czas co do urody, polity-
ki, komplementów, uďatności, akomodowania się sobie w
włzyłkib, swiat rowney nie miał. Coż tedy rozumiecie,
iłkie tam przy tcy walcieć musila być ceremonie, kompli-
menta iłkie?

Śnać ona naprząd tsk sobie z swiătém posłapila; iłko
niegdy Jakob Patrjarcha z Labanem. Ten wybieralac się do
Chánánskiej Ziemi z Mezopotamii, tsk to čicho uczy-
nił, że i Labana nie pożegnawłzy, nie opowiednie odcie-
chal. Lecz gdy się on o tym dowiedził, a potym za nim
w pogoń posłedzłzy onego w łamey drodze doścignal. O
iłkie tam były z łakobem expostulacy? *Cur ignorante me*
fugeret voluntas, nec indicare mihi, ut prosequeretur te cum
gaudio, et amicis, tympanis, et cythara. Czemuś pr-
wi bez moiey wiadomości čieł uieźdzac? czemuś mi się
z tymi nie otworzył? żebym čię był odprowadził z wśeleni
i z muzyka. Wiece čos się podobnego między Magdale-
na a swiătém dźiło. Gdy się miała od swobodnego życia na
pokuś do nog IEZUSOWYCH uďac: Śnać się tego nie
zwierzyła nikomu, i z naymnieyzym nie otworzyła słow-
kiem, naymnieyższym się nie wydała skienieni i znakiem
tsk dalece, że to nigdy swiātu w głowę nie wśzło, żeby
była Magdalena owa tsk swiătowá Dāmá, miała swiat porzu-
cić i pożegnać: ać jedna rāza, gdy widzi, a ona znoła po-
kinawłzy włzyłko, do nog IEZUSOWYCH przypłda:

Wăleta od
Świąta MA-
gdaleny.

nuż ia co prędzey ścigać, nuż expostulować: *Cur ignorante me fugere voluisti, nec indicare mihi etc.* Ey Magdaleno, nie miałaś mi tego, czynić: nie miałaś się ze mna tak impolito obchodzić, nie miałaś się tak przedemna tać. Jeżeli na tym śłaść koniecznie miało: było się przynajmniej z tym przedemna odezwać, było ten akt nie tak plocho, śle z większą uwagą i solenniej odpierać. A Magdalena co na to? Oto śnać uszy załuliwizy iakby tego nie słyszała, na zaczętey nie uśłanie, nie słabiej bynajmniej impetzie.

Coż tu tedy znówu świat, co inni adherenci czynia? Czytam w księgach Krolewskich 2. Regum 3. Iako gdy żone niegdy Dáwidowa Michol, innemu oddána mężowi; a potym nazad odprowadżano do Dáwida. Owiey maż drugi utulić się nie mogąć, za nią w drogę daleka bieżał, a rzeżwoić płakał: *Sequebatur eam vir suus plorans usque Baburim.* Przyznając, że to ofobney małżeńskiey miłości dokument. Chyba że to i teży z innego prywatnego respektu i nie z szczero-serdecznego pochodziły kochania: Boć to nie nowina że i mężowie żon, i żony mężów płakać zwykli; a to nie zawsze *stillati succus amoris*: czężło i farnego indicium weseła: *Plerumq. cum maxime in corde tripudiant, cum effusissimè plorant.* Iako o żałach po śmierci Germanika Historyk: *Perisse Germanicum nulli jactantius merent, quam qui maxime letantur.* Iaki też był po śmierci Pompeusza żal Lułiuzja Cesarza: *Lacrymas non sponte cadentes effudit, gemitusque expressit petore leno.* Aleć o tży takowe, to jest o zmyslone łatwicy w biłey płci, niżeli u męszczyny: *De fletent, oculos erudere suos.* To jednak uwagi godna, że tu maż, tu męszczyna płacze: *Sequebatur eam vir suus plorans*; A żona śnać i leżki z oczu nie wypuści: iakoz nie o tym nie wspomina Litera S. I owżem pewnie iak na wesele, iak do tańca idzie. Na coż tedy i on płakał, kiedy i ona w zaleimnym nie korrespondowała affektem? Nie godna była tych łez i żłow; było iey przy odesściu i zżrać, było i drzwiami za nią trząśnąć, było i z domu popchnąć, a tak nitekzomnie nie lamentować, nie płakać: *Sequebatur eam vir suus plorans.* Acz y to samo żywy waleć światowizy z Magdalena abrys. Powracała i ona od świata, od nalogu, od rołkofzy do prawnego swego Obłubienca Chryłłusa. Coż rozumiecie co też naprzód świat na to? *Sequebatur eam plorans*, Oto śnać widzać że tak kochanego przyjaciela u-

cił,

cił tak ofobney i powábney pozbywał Dámy, iakie tam był lewał querele, iak nieutulonymi i lamentami ścigał: *Sequebatur eam.* Ona tylko suchym okiem a nieprzezwyjęczonym sercem, wzyśkie znosiła lamente: *Tanquam dura silex aut flet Marpesia cauter.* Nuż co innego zły nalog? tylko iako ściły náder a prawie dożywotni przyjaciół. Włżák wiemy iak tradny z nim polpolicie każdemu rozwód, iak gwałtowne pożegnánie. Więc i ten nie bez ofobnego pułcał się Magdaleny kompunktu, nie bez ośłátniey wielency, *sequebatur eam.* Śnać iey mówił: Ey pamiętay Magdalena: żeć będzie ten rozwód że mna ciślaki, pamiętay że się śleśkniesz do mnie, pamiętay że kiedyż tedyż powroćciś musisz. Acz dopieroż i od innych adherentów iakie ponosiła nápaści? Śnać ia też właśnie ścigály głoty: które niegdy mziacego się do pokuty Augustyna: *Sicine nos deserit Augustine?* Także nas opulcałaz Augustynie? Ścigála ia rołkofz cięśłá, ścigála miłość siebie samey, ścigály owe ponęty, uciechy, rekreácye, rozrywki, krotosile światowe, ścigály kompanie, a coraz wolály za nią, *sicine nos deserit?*

Ażgola śnać iey na to przyżyło, na co niegdy Samuelowi przy pożegónániu Saula 1. Regum 15. Gdy albowiem Samuel od Saula odchodził, na co chciał zażrzymać, za-plażcz go uiał; a tak kęs mu oderwał żąty: *Apprehendit summitatem pallii ejus, quæ ei scissa.* Albo więc tak się z Magdalena śłáło, iako z Jozefem Patryarcha w Egipcie, który przed Putyfarowa uchodząc żona, plażcz w sey rękę zostáwił: *Relicto in manu ejus pallio fugit.* Więć i Magdalena podobnie. Iuż iuż ona waleć światowości, grzechowi oddawać miała, iuż się nágle do nog IEZUSOWYCH porcywać, a tu ia świat za owe drogie żąty i menty, nálog za ręce, sprosny kupidyń za głowę i wárkocz, dwornosć za oczy, rołkofz za serce uymie. A Magdalena co na to? Iuż nie tyle tylko, gwałtem się z rak tych wzyśkich Antagonistów wyrwie, a tak w ich rękę inne wzyśko powierzchne zostáwiwizy, sama tylko co prędzey do zamierzonego pobieży kresu: *Relicto in manu pallio fugit.* Aż tu iuż iako widzićie Magdalena bez wzyśkiego, napoly nága, bez od wych wykwinów i stroibów, bez owych na głowie cudowilsk ledwie się przy jedney wlosięjności albo puszcinięz rogoży zostála, iakoby z ręką i łupieży łwych Rozbojników wyzła: aż nie miała się czym pokryć, ślanymi się pokryła włóami.

Y

Ieżczce

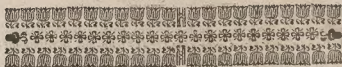
trzeba było drogę kłóćki i perły szysia, która już na miechy
fice wzięła, pokutny na niej zawieszony zaskłapił powroz.
Nie potrzebuja was drogę nożenia, samego IEZUSA
technice miłości pierś, kłóć im za was tenże sam w sercu
moim zawsze zosłłacy IEZUS. Nie potrzebuja was złote
mamele ręce moje, bo te już czym innym, to jest Krucyf-
xem i dyscyplina zaprzatnione. Nie potrzebuje was naosła-
tek modne menty i bogate odzieży grzeźne ciasto moje, kro-
re od tad ośra okrywać będzie włosienica. Zeście mi jednak
służyły tak długo, tę wam za to przy tej ośłatniej walecie
oddaję wdzięczność i nagrodę, że was tam, nad co nie go-
dniejszego w całym nie widzę świecie, to jest przy IEZU-
SOWYCH łokuie nogach. Nogi IEZUSA moiego nad
głowę moję, nad twarz, nad pierś i nad samo godniejsze
serce: Tu was tedy łokuie, gdzie i siebie samę lokowała
wiecznie-

Konkluzja

Gdy jednak Magdalena Święta w ten sposób i z tąkową
iśka się przełożyło ceremonia z światem się i wzywkami świa-
towokłami żegna. Wzięby i tam podobna do wczesnego
się z tymże światem pożegnania zabierać modę. Nic nie wat-
pie, że się kiedyś tedy z nim przy końcu życia pożegnać
koniecznie przyjdzie. Ale że to tam nie dobrowolne, wy-
muszone, długiem natury zaciągnięte, gwałtowne zatem bez
żadnej zaślugi pożegnanie: toczy je lepiej wczesnym, do-
browolnym, z pomnożeniem wysłokiej przed Bogiem zaślugi
pożegnaniem poprzedzić, wzywkę sobie zawczasu świa-
towie obrydzić, serce, affekt od doczelnosci oddalić, do za-
dnej rzeczy stworzonej affektem nie przylegać, do samego
onże ukrzyżowanego obrocie IEZUSA, i jego zamilować
jedynie. O isk łezczeliwy i kro tego na sobie dokłże: a
niełeczeliwy przeciwnie, kto się nie może na to, albo nie-
chce zdobyć. Iśka owa w Społecie miście Pánienka, o kto-
rej Engelgrave pisze: Ta wzyśłka będąc w zakochaniu świa-
ta, wzyśłka w strojach i proźnościach, gdy czuła jednego
ciężko zachorowała, a własni jej Rodzicy widząc niebezpie-
czeństwo tej życia, do spowiedzi ją namawiali: ona miała
tego wzyśłkie swoje stroje, klejnoty przed się roskázłszy
przynieść, a w nie się ustroiwszy, gdy się w zwierciadle
przejrzy, a obaczy znaczną twarz i cery odmianę, z
ktorej wyczytać mogła bliska śmierć swoje: nuż tu ją nen-
tować, narzekać, że tak prędko w młodym umierała wie-
ku:

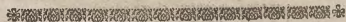
ku. A gdy znowu ciż Rodzicy i Kłóćmi nalegali na nią,
zeby się do Pánia Boga miała; aż oña bluźnierkim odezwia-
ła się głosem: *Quid mihi cum DEO? cum quo in vita mihi
mihi commercii fuit: veniat diabolus & rapiat me, sui cor-
pus meum & animam devorari.* A co mnie z Bogiem, z
którym nigdy w życiu moim nie miałam sprawy: niech przy-
dzie diabel a porwie mię, któremu ja ciasto i duszę odda-
ła. I tak przeklęta wyzionęła duszę. Stawcież tu już sobie
z iedney strony też samę niełeczeliwą nędznicę, z drugiej
zaś umierającą w iśłłki Maffyliskiej z Krucyfem w ręku,
z podniesionymi ku niebu oczyma, przy gorących ku IE-
ZUSOWI affektach, przy pragnieniu oglądania Boga Ma-
gdalenę i a z tad przy Konkluzji terazniejszej Okrąwy a
siebie konkludujcie, wedle którego z tych dwu proto-
typu, życie prowadzić i konkludować, żyć i
umierać chcecie.





REGEST KAZAN.

Na
Oktawę Święta S.M. MAGDALENY.



KAZANIE Pierwsze. pag. 1.

Lacrymis cepit rigare pedes ejus, & capillis capitis sui tergebat. Vides hanc mulierem?

Iak dziwnie piękna na podziw Świata MAGDALENE Święta uczyniła Pokutę, iak iak ciałemu w osobnej piękności myśliwiła niebu.

KAZANIE Wtore. pag. 14.

Dilexit multum.

Osoba w Magdalenie Świętej Metamorphosis, odmiana: to jest iako ładziakie Światowe młodości zamieniona w chwalebne, w Święte.

KAZANIE Trzecie. pag. 26.

Ece mulier, quæ erat in civitate peccatrix. Vides hanc mulierem? Lucæ 7.

Z jednej strony światowa i grzesząca, z drugiej pokutująca i święta na kontrapunkcie sobie myśliwiła MAGDALENA.

KAZANIE Czwarte. pag. 34.

Ece Mulier, quæ erat in civitate peccatrix.

Imię, sława MAGDALENY: że była grzesznica.

KA-

KAZANIE Piate. pag. 45.

Ece mulier, quæ erat in civitate peccatrix.

MAGDALENA prawda Nowego Testamentu Sauszonka.

KAZANIE Szostke. pag. 55.

Stans retro secus pedes ejus.

Pokuta która Magdalenę do nog IEZUSOWYCH rzuciła iak iak położyła na nogi, iak wysce wynieśła?

KAZANIE Siodmie. pag. 63.

Erat in civitate peccatrix: Dilexit multum.

Antiperistasis, uszczerbka wody, zimna, lodu, z goracem i ogniem, oraz i tryumf ognia nad wodą i zimnem. To jest im więcej Magdalenę w grzeszeniu oziębła ku Bogu była, im więcej grzeszyła: tym bardziej Chrystusa kochała, tym gorętsza w jego zamieszaniu zostawała.

KAZANIE Osme. pag. 74.

Wiele skuteczny o Pokucie Káznodzieci MAGDALENY Święta.

KAZANIE na Konkluzyi Oktawy. p. 86.

Vade in pace.

Ostatnia walecia od Świata Magdalenie oddana, i wrzucenie od Magdaleny Świata.



Handwritten notes
to Seta

over

to

to

to

to

to

to

to

to

to

to

to

to

to

to

to

Handwritten notes
to Seta